

16

1975 Ekim

DEMOKRATİK
HAK VE
ÖZGÜRLÜKLER İÇİN
MÜCADELE

DISK

TÜRKİYE
DEVİRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK YAYINI

DISK DERGİSİNİ DESTEKLİYELİM..

«KARAR NO. 7 — DISK'İN EN AZINDAN HAFTALIK BİR YAYIN ORGANINA SAHİP OLMASININ SAĞLANMASI

Günümüzde, işçi sınıfının eğitilmesi, örgütlenmesi ve bilinçlendirilmesinde yayın yoluyla yapılan girişimlerin her gün biraz daha önem kazandığı bilindiğinden, her sendikanın ayrı bir yayın organına sahip bulunması uygulamasının, günümüz koşulları ve gelişen örgütlenme hızımız açısından dikkate alınarak haftalık ve DISK yönetiminde, merkezi bir tek yayın organı çıkarılması doğrultusunda çaba gösterilmesine ve bu dergide her sendikanın örgütlenme, toplu sözleşme vs. gibi çeşitli eylemlerine derginin olanakları dikkate alınarak yer verilmesine oybirliği ile karar verildi.»

Yayına bir süre ara vermek zorunda kalan DISK DERGİSİ'nin 16. sayısı elinizde bulunuyor.

DISK DERGİSİ, bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme mücadelesinin belkemiği olan işçi sınıfının birliğini sağlamayı amaçlayarak ve DISK Genel Kurulu ve yetkili organlarının kararları doğrultusunda Türkiye ve uluslararası işçi hareketi deneylerinden kaynaklanarak çıkacaktır.

DISK DERGİSİ'nin belli başlı iki görevi vardır:

1. Ülkemiz ekonomisi ve siyasal iktidarını ellerinde bulunduran sermaye sınıflarının gerici ideolojik kampanyasına karşı, **sendikal devrimci sorumluluğu çerçevesinde**, işçi sınıfının güncel mücadelesini.

Türkiye ve dünya sorunlarına bakış açısını, yaklaşımını, en geniş kitlelere duyurmak.

2. İşçi sınıfının gelişen birlik ve bütünleşme eğiliminin sendikal düzeyde DISK saflarında hızlanmasına katkıda bulunmak.

DISK DERGİSİ'nin ana sloganı: «görüşlerimiz hayattan kaynaklanmalı, eylemimizi geliştirmeye ve hızlandırmaya hizmet etmelidir.» Bu sloganı hayata geçirebilmek ise, ancak, üyelerimizden başlayarak en geniş kitleleri bilgilili, bilinçli kılmakla mümkün olabilir.

DISK DERGİSİ, kısır bir tartışma platformu oluşturmaktan çok, DISK'in yönlendirme, bilgilendirme, eğitme ve örgütleme çalışmalarına katkıyı amaçlar.

Konfederal düzeyde bir yayın organı olan DISK DERGİSİ, her şeyden önce, DISK'e bağlı sendikaların ve üyelerinin gerek maddi, gerekse düşünsel düzeyde katkılarıyla giderek zenginleşecek ve etkinliği yayılacaktır.

DISK Basın-Yayın ve Tanıtma Dairesi V. Genel Kurulumuzun 7 no. lu kararında belirtildiği gibi, DISK'in en azından haftalık merkezi bir yayın organına sahip olmasının sağlanması için üstüne düşen görevi yerine getirecektir. Hedefimiz DISK yayın organlarının örgütlü olduğumuz tüm işyerlerine girmesini sağlamaktır.

DISK DERGİSİ'ni destekleyelim.

Sesimiz her yerde ve bir tek çıksın.

16

1975 Ekim

DISK

İÇİNDEKİLER

SAYFA

Başyazı	2
İşçi Sınıfının Birliği Sorunu ve DISK	4
141 ve 142 nci maddeler kaldırılmalıdır!	12
Şili emekçi halkının direnişi yükseliyor.	14
Bütün dünya emekçilerine...	14
İspanya halkı faşist Franco'dan hesap soracaktır...	17
Demokratik hak ve özgürlükler için mücadele mitingleri	18
Faşizme geçit verilmeyecektir.	20
İşçi sınıfının birliği ve bozguncu akımlar	23
Portekiz'de «karışıklık» değil, gericilikle ilericiliğin mücadelesi var!	24
Yeni Portekiz'in sağladığı toplumsal haklar'dan	27
Barış ve Silâhsızlanma Politikası ve Sendikalar	28
12 Ekim seçimleri hakkında DISK'in görüşü	38
Eğitim: Devrimci Sendikacılık, Sınıf ve kitle sendikacılığı	40
Basındaki dalgalanmalar ve merkezi yayın organımızın önemi	42
Ekonomik mücadele ve hukuk	43
Bozuk Eğitim Düzeni	44
DISK ve üye sendikalar Eylül ayı olaylar gelişimi	46
Ayın Yorumu	48

Sahibi: Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına, Genel Başkan: Kemal Türkler * Yazı İşleri Müdürü: Erhan Gömüç * İdare Yeri: DISK, Merter Sitesi, Sendikalar Binası, Aksaray/İstanbul * Telefon: 25 42 70 ve 25 42 71 * Gönderilen yazı, resim vb. yayımlansın yayımlanmasın iade edilmez * Bağışlar, posta havalesi ile adresimize yapılmalıdır. * Dizgi: Matbaa-13/ 28 40 13 * Baskı Karaca Ofset, 27 53 45 Kapak: Tan Oral * Filmler: Ebru Grafik * Kapak Baskısı: Reyo

YENİDEN ÇIKARKEN...

Daha önce 15 sayı çıkmış olan Dergimiz olanaksızlıklar ve Genel Kurul nedeni ile yayınına bir süre ara vermişti.

Genel Kurulun almış olduğu kararlar ve mücadelemize kazandırdığı yeni perspektiflerin ışığında dergimiz yeni bir içerikle yeniden çıkıyor.

Yayın politikamızı da açıklayacağını düşünerek genel tutumumuzu özetlemeyi uygun bulduk.

Çeşitli fırsatlarla, ülkemizin içinde bulunduğu genel politik durumu, politik güçler dengesinde devam eden değişiklikleri belirttik ve somut durumun somut tahlilinden çıkarak somut davranış önerilerini de beraberinde getirdik. Sınıfsal değerlendirmemiz doğrultusundaki mücadele taktiklerimizi, sadece sözlerde bırakmadık, tarihsel görevimizin gerektirdiği gibi pratiğe de soktuk.

Bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme doğrultusunda yaptığımız «Demokratik Hak ve Özgürlükler için Mücadele» mitingleri işte bu sınıfsal tavrımızın politik ve pratik somut bir örneği olmuştur.

Ülkemiz, kapitalist-emperyalist sistemin geri bırakılmış bir parçasıdır. Egemen sınıf durumundaki tekelleri-işbirlikçi büyük burjuvazi, Cumhuriyet tarihimizin en büyük ekonomik ve politik açmazı ile karşı karşıya bulunuyor. Onun bu bürhanını doğuran başlıca iki faktör vardır. Birincisi, yerli sermaye sınıfının başından itibaren bağımsız gelişmemesi ve göbeğinden bağlı bulunduğu kapitalist (emperyalist) sistemin günümüzdeki krizinin bugün ulaştığı derin boyutlardır. Diğer ise, barış ve sosyalizmden yana tüm anti-emperyalist güçlerin mevzilerinin güçlenmesi ve her geçen gün kazandıkları yeni başarılarıdır. 12 Mart 1971 açık baskı ve terör rejimi 14 Ekim 1973 başarısı ve günümüzdeki faşist tehlikenin güncel bir tehlike halini alması bu iki temel nedenden ayrı olarak değerlendirilemez.

Tekelleri-işbirlikçi büyük burjuvazi, emekçi halkımızın en acil ve doğal toplumsal isteklerini bugün de karşılayabilecek güçten yoksun bulunuyor. Onun, demokratik hak ve özgürlüklerin bugünkü kadarı ile bile kullanılmasına duyduğu tepki bundandır. Ve o, işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın daha ileri isteklerine maddi temel yaratacak bugünkü isteklerini engellemek için herkese ve herşeye alabildiğine saldırıyor. MC başkanının, çıkarlarını savunduğu güçler adına bütün seçim konuşmalarında yaptıkları bütün anti-demokratik de-

ğişikliklere rağmen, Anayasa'yı tekrar hedef alması, büyük sermayenin artık kendi hukuksal sınırlarını bile ezip geçme noktasında bulunduğunu göstermektedir.

Bunun içindir ki, tüm ilerici güçler, şu gerçeği açıkça görmekte ve davranışlarını ona göre saptamaktadırlar. «Politik güçler dengesi, demokrasi ve köklü toplumsal değişimlerden yana olanlar lehine değişmektedir. Tekelleri-işbirlikçi büyük burjuvazinin kitle desteği herşeye rağmen zayıflamakta ve manevra sahası daralmaktadır. Bu gelişme, emekten yana toplumsal bir düzen için sürdürülen mücadelenin başını çeken işçi sınıfımıza ve onun ardında topladığı geniş demokratik kesimlere saldırıları arttırmaktadır.

DISK, bu somut durumun tahlilinden çıkarak V. Genel Kurulun ve yetkili organlarının kararları ışığında gerçekleştirdiği eylemlerde görüldüğü gibi bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme doğrultusunda demokratik hak ve özgürlükleri koruma, uygulama ve genişletmeyi acil ve güncel hedef olarak seçmiştir. Bir diğer deyişle, DISK, günümüzün en belirgin politik çelişkisinin, açık veya kapalı faşizmden yana olan azınlıktaki güçlerle, demokrasiden yana olan çoğunlukta ki güçler arasında olduğunu saptamıştır. İleri bir demokratik ortamın yaratılması için verilen bu mücadelede anti-tekelleri, ulusal bağımsızlıkçı ve ilerici nitelikteki demokratik sınıf, kitle ve politik örgütlerin ayrı ayrı yerleri vardır.

İşte bu gerçekten çıkarak DISK, demokratik güçbirliği çağrısını yapmış ve her geçen gün daha da keskinleşen mücadelenin emekçi sınıflar

lehine çözülebilmesinde önemli bir adım olarak gördüğü ara seçimlerde, üyelerini CHP'ye oy vermeye çağırmıştır.

DISK'in bu tavrı tarihseldir ve temsil ettiği sınıfın ekonomik ve politik özlem ve çıkarlarına uygundur, son çözümde sosyalizm mücadelesini geliştirici yöndedir.

Bugün gerek memleketimizde gerekse diğer kapitalist ülkelerde bağımsızlık demokrasi, barış ve toplumsal ilerlemeden yana olan demokratik güçler, barış ve sosyalizm mücadelesinin bayrağını yükseltirlerken, gündemlerindeki ilk maddeyi, emperyalizmi daha da geriletmek ve faşizmin tırmanışını durdurmak olarak ele alıyorlar.

DISK, bu doğrunun yalnızca bilincinde değildir. Bunun mücadelesini de vermektedir. Acil görevi göremeyip, bir takım Bizans oyunları ve ters akımlara kur yaparak güçleneceklerini sanan, veya anti-faşist mücadelenin güncelliğini kavrar görünmelerine rağmen, pratikte, ülkemizin en büyük ve etkin sınıf ve kitle örgütü olan DISK'e, kendi iç örgütsel yapılarından kaynaklanan temelsiz yakıştırmalarda bulunan; ya da DISK'in tabanında veya yönetiminde çatlaklar ve sözde saflaşmalar yaratıp, bundan yarar umanlara şu gerçeği bir kez daha belirtmekte yarar görürüz:

1 — DISK, bütün partilerden ve herşeyden önce işverenlerden, sermayeden ve siyasal iktidarlardan bağımsız demokratik bir sınıf ve kitle örgütüdür. DISK'in her düzeydeki üyeleri istedikleri politik partiye üye olmada serbesttirler. Fakat DISK, şu veya bu parti programının ya da taktiklerinin uygulayıcısı olamaz. DISK'in programını, stratejisi-

ni ve taktiklerini Genel Kurul Kararları doğrultusunda yetkili organları saptar.

2 — DISK, işçi sınıfının, kapitalizmin sadece sonuçlarına değil, nedenlerine de karşı olan bir sınıf örgütüdür. Ve aynı zamanda siyasal eğilimi, dinî inancı, ne olursa olsun tüm işçileri ortak çıkarları etrafında birleştiren bir kitle sendikal örgütüdür. DISK, iktidara yürüyen politik bir parti değildir. Ama bu gerçek bazıları, DISK'in mücadelesinin siyasal boyutlarını inkâr götürmemelidir. Bir kitle örgütü olarak DISK'in tek tek üyelerinin farklı eğilimleri olması doğaldır; ancak DISK'in bir ideolojik çizgisi de vardır ve olacaktır. DISK, bir işçi sınıfı örgütü olarak uluslararası işçi sınıfının ayrılmaz bir parçası olduğunun bilincindedir. Bu nedenledir ki, uluslararası işçi sınıfı hareketine yönelik her türlü düşmanca tavrın karşısındadır.

DISK, sınıf işbirliği, sınıf barışı anlayışına olduğu kadar anarko-sendikalist tavrın da karşısında yerini almıştır.

3 — DISK, anti-faşist ve anti-emperyalist mücadelenin ön saflarında olmasıyla, Bağımsızlık, Demokrasi, Barış ve Toplumsal İlerleme'den yana olmasıyla ulusal ve devrimci bir örgüttür.

DISK, faşizme karşı demokrasinin, emperyalizme karşı ulusal bağımsızlığın, dünya savaşlarına karşı dünya barışının, toplumsal gericiliğe karşı toplumsal ilerlemenin, sömürüye karşı sömürsüz bir dünyanın savunucusudur.

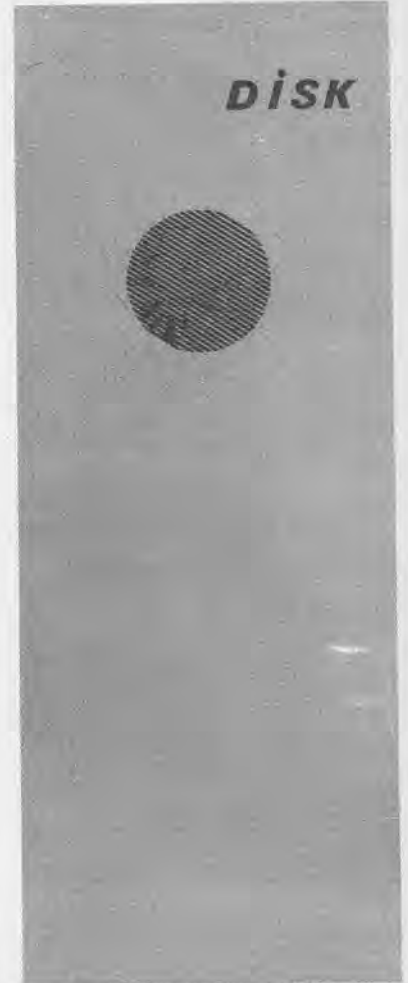
4 — Tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesini kıvançla benimsemiş olan DISK, toplu sözleşmelerden, en geniş anti-faşist gösterilere kadar sendikal demokratik siyi uygulayan demokratik bir

örgüttür.

DISK, sosyalizme doğru bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme mücadelesini ilerletici her yapıcı tartışmaya ve öneriye açık olduğu kadar, bu mücadeleyi zayıflatıcı her türlü davranış karşısında da kayıtsız kalmayacağını ve bu eğilimlere karşı aktif bir biçimde mücadele edeceğini de açıkça belirtir.

Bu çizmeye çalıştığımız çerçeve içinde yapılacak eleştirilere açık olduğumuz gibi yine bu çerçevenin sınırları içindeki her türlü katkıya da ihtiyacımız vardır.

Ulusal ve uluslararası işçi hareketinin birliğinden yana olan tüm örgüt ve güçlerin bu doğrultuda davranmaları, tarihsel görevlerinin gereğidir.

İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ SORUNU VE DİSK

Dünya Burjuvazisinin işçi sınıfı hareketini bölmeye ve çeşitli kesimleri arasında varolan ayrılıkları korumaya ve çoğaltmaya yönelik stratejisine karşı, elbet işçi sınıfının da gelişkin bir stratejisi vardır. Bu strateji, işçi sınıfının birliği için savaşmayı, ve onun çeşitli partileri ve örgütleri arasındaki düşmanlık ve ayrılıkları ortadan kaldırmayı, işçi sınıfı hareketinin hem yakın ve hem de uzak hedefler için yürüttüğü mücadelede çeşitli kesimlerinin sıkı bir işbirliği ni sağlamayı kapsayan çetin bir stratejidir.

Günümüzde kapitalist ülkelerin işçi sınıfı birlik halinde değildir. Ve kapitalizm yaşayabiliyorsa, eğer halâ varlığını sürdürebiliyorsa, dünya burjuvazisi bunu, büyük ölçüde, işçi sınıfını parçalamak taki başarısına borçludur.

Dünya burjuvazisinin yoğun çabalarıyla elde edebildiği bu başarıyı kesin bir başarısızlığa dönüştürmek, bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme mücadelesinde sağlam ve güçlü yeni adımlar atmak, işçi sınıfının birliği görevinin üstesinden gelmeye bağlı bulunuyor.

Geniş emekçi kitlelerinin, ulusların çoğunluğunun mutlu bir yaşama kavuşmasını amaçlayanlar, bu uğurda mücadele verenler, işçi sınıfının birliğinin başarısı için derinlemesine ve kapsamlı bir değerlendirmeyi bütün zorlukları ve olumsuz faktörleri göz önüne alarak yapmak zorundadırlar.

Hele bugün, ülkemizde açıkça bir tırmanış içinde olan faşist tehlikeye karşı, ona gerek duyan kapitalizm ve onu destekleyen emperyalizme karşı yegâne teminat, biricik sağlıklı ve geçit vermez güç, işçi sınıfının birliğidir.

Ve ancak bu birlik, işçi sınıfının bu gücü, yoksul köylüleri, orta tabakaları, aydınları, burjuvazinin demokrat kesimini, tüm demokratik, yurtsever güçleri yakından etkiler. Bağımsızlığın sağlanmasında, demokratik hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesinde böylesine önemli bir gücü sağlamak, bu belkemiğini oluşturmak, her sosyalistin, demokrasiden, bağımsızlıktan yana olan her yurtseverin tarihsel görevidir.

BÖLÜNMELERİN YA DA SAĞLANAMIYAN BİRLİĞİN NEDENLERİ

İşçi sınıfı hareketi içindeki çeşitli bölünmeler, geçmişte olduğu gibi günümüzde de pek çok başarısızlığın, zorluğun ve engelin nedenidir. Bağımsızlık, demokrasi ve toplumsal ilerleme mücadelesinin başarısında en önemli faktör olan bu birliğin sağlanması için mücadele etmek, bu uğurda çaba göstermek, gün demin baş sırasında.

Kapitalist ülkeler işçi sınıfının birlik içinde bulunmamları ne «geçici durumların sonucu olarak ortaya çıkan tesadüfi olaylar»dır, ne de kimilerince savunulan «düşünce ve kanaat özgürlüğünün doğal sonucudur.» Bu bölünmeler, kapitalizmin ve özellikle emperyalizmin bağrında gelişen işçi sınıfı hareketinin somut şartlarından ve çeşitli politik ve sınıf güçlerinin eylemlerinden kaynaklanmaktadır. Ekonomik, politik ve ideolojik platformlardaki bölünmelerin temel nedeni budur.

Öte yandan işçi sınıfı arasında bu bölünmelere yardımcı olan, bölünmeleri yaratıcı (tayin edici) önemde olmasa da bunun için çaba gösterenlere zemin hazırlayan ba-

zı eğilim ve akımların da kısaca üzerinde durmakta yarar vardır.

İşçi sınıfının homojen (saf) olmayan bileşimi ve bünyesinde farklı meslek ve yetenekte, farklı millet, ırk, din ve inançta, farklı kökenden gelen vb. unsurların bulunuşu, işçi kadrolarındaki bölünmeleri yaratmak ve abartmak konusunda hiçbir fırsatı kaçırmamaya dikkat gösteren birlik düşmanlarının, kullandığı özelliklerdir.

İşçi sınıfı içindeki bölünmelerde küçük burjuva politikası, ideolojisi ve etkisinin de önemli payı vardır. Küçük burjuva partileri, pek çok ülkede işçi sınıfı üzerinde önemli etkiye sahiptirler. Bu durum, orta ve aşağı endüstriyel gelişme düzeyinde olup, küçük burjuva kitlenin nüfusun büyükçe bir bölümünü teşkil ettiği ve küçük burjuva partilerin politik hayatta önemli rol oynadığı ülkeler için özellikle geçerlidir.

Kapitalizmin gelişme sürecinin çeşitli evrelerinde yıkıma uğrattığı yığınların işçi sınıfı katlarına katılmaları, sınıfsal mücadele ile daha yakından tanışmaları, birliği zedeleyen faktörleri geliştirir. İşçi sınıfı hareketine bu yeni katılanlar, sınıf mücadelesi okulundan geçmemiş olup, burjuva ve küçük burjuva fikirlere kapılmaya ve politik olgunluğa kavuşmamış işçilere özgü kavramları benimsemeye açıktırlar. Sınıf mücadelesine katıldıkları sendikalara, işçi sınıfının çeşitli partilerine üye oldukları zaman, beraberlerinde eski ön yargılarını ve yanlışlarını da taşırlar. Ve böylece işçi sınıfı hareketinin bütününü üzerinde belirli etkilerde bulunurlar.

Öte yandan, işçi sınıfı katlarına küçük burjuva etkisinin işlenmesinin bir diğer nedeni de, işçilerin büyük bir «küçük mülk sahipleri» kitlesiyle çevrili bulunmasıdır. Kapitalist ülkelerde küçük mülk sahiplerinin yıkımı ile beraber, bazı yeni yeni küçük mülk sahipleri grubu da ortaya çıkar. Küçük dükkân, kahvehane, tamirhane, benzin istasyonu vb. sahipleri gibi... Bu, «iyi para kazanıp», «kendisinin efendisi» olarak «bağımsızlığını» kazanabilmek olanağı, işçi sınıfının bazı kesimleri üzerinde yozlaştırıcı etkiler yapmakta ve geleceklerinin garantisini vermeyen küçük mülk sahipliği özlem ve fikirlerinin yayılmasını sağlamaktadır.

Bütün bunların yanısıra işçi sınıfı hareketi için ciddi bir tehlike manevi inanç, mezhep ayrılıklarına dayalı bölücülüklerin varlığıdır. Ülkemizde alevi-sünni ve benzeri ayrılıkların çatışmalar yaratacak ölçülerde körüklenmesi, işçi sınıfının birliğini bölmek amacıyla bizzat egemen sınıflarca yapılagelmektedir. Öte yandan birtakım etnik gruplar üzerinde burjuvazinin sürdürdüğü politikalar da aynı amaca yönelmiştir.

Dünyada ise benzer tehlikeler örneğin ABD'de beyaz ve beyaz olmayan işçiler arasındaki ilişkilerde gözlenebilmektedir. Hindistan, Pakistan, Bangladeş ve İrlanda gibi bazı ülkelerde, çalışan insanlar arasında dini temelle-

re dayalı önemli farklılıklar bulunmaktadır. Yerli ve yabancı işçiler arasındaki ilişkiler, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı birliği sorununda ciddi problemler ortaya çıkarmaktadır. Bunlara, bazı Afrika Ülkelerindeki kabileler arası farklılıkları da eklemek mümkündür.

Bu ve benzeri somut durumların, özelliklerin, işçi sınıfı içinde kendiliğinden bölünmeler yaratamayacağı herkesin bildiği şeydir. Ama ne var ki burjuvazi, bütün bunları ve diğer somut nedenleri kendi düzeninde ve tüm olanaklarıyla işçi sınıfının birliğine karşı kullanır, doğurur ve sürdürür.

Çünkü burjuvazi (özellikle tekeller sermaye) işçi sınıfının birliğinin baş düşmanıdır. Bunun kendisi için taşıdığı büyük tehlikenin pekala farkındadır.

Bundan dolayıdır ki bu birliği parçalayacak ya da önleyecek çabalarda elinden geleni ardına koymaz. Bu, onun, egemenliğini sürdürdüğü bütün ülkeler için geçerlidir. Burjuvazinin işçi sınıfı mücadelesine karşı bütün dünya ölçüsünde çizdiği ve izlediği strateji, işçilerin bir bölümünü diğerinin karşısına geçirmek ve böylece, işçi sınıfının içindeki çeşitli eğilim ve partiler arasında, özellikle de sosyalistler sosyal-demokratlar arasında çelişkiler ve düşmanlıklar yaratmaktır.

Burjuvazinin, bölünmeleri yaratacak ana yöntemlerin-

«İşçi sınıfı içindeki bölünmelerde Küçük burjuva politikası, ideolojisi ve etkisinin de önemli payı vardır»

den biri de işçilerin bir bölümüne özel ayrıcalıklar (daha yüksek ücret, daha iyi çalışma ve yaşama koşulları) tanımadır. Böylelikle, ayrıcalıklı gruplar işçi sınıfının bütününden tecrit edilecek ve mevcut düzenle bütünleşmesi sağlanarak devrimci mücadele zayıflatılacaktır. Bu yöntem, kapitalist dünyanın hemen her yerinde, en küçük işletmelere kadar başvurulmuş bir yöntemdir. Özellikle çok uluslu tekel, bunu geniş ölçüde uygulamışlardır. Örnekleri, ülkemizdeki nice fabrikadan, Latin Amerika'daki makina, petrol ve diğer işletmelere, Doğu Arabistan'daki petrol yataklarından, Asya, ve Afrika'da son 10 yıl içinde kurulan çeşitli fabrikalara kadar, pek çok yerde gözlenmektedir.

Burjuvazi, öte yandan, işçi hareketi içinde bölünmeler yaratmak üzere, işçi bürokrasisini yani sosyal demokrat partilerin sağ kanadını ve reformist sendikaların lider ve yöneticilerini, bazı işçi temsilcilerini kullanmak üzere de çaba harcar.

Burjuvazi, bu «işçi sınıfı yöneticilerine», «parlak» işler, yüksek ücretler ve benzeri imtiyazlar tanıyarak işçi sınıfı katlarında kendi ajanları olarak kullanmak istemektedir. Kapitalist ülkeler işçi sınıfı içinde burjuvazinin bu konuda da başarılar elde ettiği bilinmektedir.

Burjuvazi, işçi sınıfı hareketini bölmek için, kafa karışıklığı yaratmaya da büyük özen gösterir. Taviz ve uyutma anlamındaki reformist yöntemleri zaman zaman kabul etmesi bunun bir diğer kanıtıdır.

Hele kapitalist yaşama biçimi propagandası, işçi sınıfı hareketini bölme politikasında önemli bir yer tutar.

Burjuva ideologları, kapitalist toplumun kötülüklerini, tüm insanlık dışı yüzünü, işçilerden, emekçi yığınlardan saklamaya çalışarak, onu en parlak biçimlerde «genel refah», «hürriyet», «demokrasi» vs. toplumu olarak tanıtmaya çabalarlar. Burjuvazinin ve bir sistem olarak emperyalizmin bu propaganda için yap-

tığı harcamaların haddi hesabı yoktur.

Anti-komünizm, sömürü düzenini sürdürmek, yığınların uyanışını ve mücadeleye aktif katılımını önlemek ve **işçi sınıfının birliğini bölmek** üzere kullanılan önemli bir burjuva silahıdır. Kapitalist düzenlerde radyo, televizyon, film, gazete, dergi gibi kitle haberleşme araçları bütünüyle bir amaç için kullanılmakta ve sosyalist ideoloji ve politika sürekli kötülenmektedir.

Unutulmamalıdır ki, anti-komünist propaganda ve edebiyatın etkisi, pek çok sıradan sanayi, büro ve tarım işçilerinin sosyalistlere şüphe ve bazan da düşmanlıkla bakmasını sağlamakta ve işçi sınıfının birliği için ciddi engeller ortaya çıkarmaktadır.

Emperyalistlerin, sömürü için saldırgan eylemler hazırlar ve yürütürlerken, «sovyet tehdidi», «kırmızı emperyalizm» ve benzeri kılıfların arkasına saklandıkları bilinen bir gerçektir. Kapitalist ülkelerdeki işçilerin de içinde bulunduğu pek çok insanın burjuva propagandasının süregelen etkisiyle, emperyalist politikanın gerçek özünü kavrayamamış olması, bunun yanısıra başta NATO olmak üzere, CENTO, SEATO, gibi saldırgan bloklarda biraraya gelen emperyalist ortakların saldırgan politikaları da, farklı politik eğilimlere sahip işçiler arasındaki bütünlüğü zedeleyen diğer nedenleri sunmaktadır.

İşçi sınıfı içindeki bölünmeler, şüphesiz yalnızca büyük ve küçük burjuva politikası ve ideolojileri sonucu değildir. İşçi sınıfının içinden çıkan sağ ve sol kanat oportünistleri de işçi sınıfının birliğini bozan eylemlerde bu-

lunmaktadırlar.

İşçi sınıfı katları içinde, işçi sınıfının birliğini en çok zedeleyenler sağ-sosyal demokratlar ve reformist sendikaların sağ kanat liderleridir. Lafa gelince bu baylar işçi sınıfı içindeki bölünmelerin, işçilerin mücadelesini yaralayan büyük bir felaket olduğunu belirtmekten çekinmezler, fakat meseleyi öyle ortaya koyarlar ki, bu durumdan burjuvazi ve oportünistleri sorumlu tutmayıp, suçu sosyalistlerin üzerine atarlar.

Bu ve benzeri nedenlerden dolaydır ki bugün burjuvazinin çıkarları doğrultusunda çaba gösteren sağ-sosyal demokrat ve reformist sendikacıların sağ kanat temsilcilerinin sosyalistlerle işbirliği yapmayı reddetmeleri de işçi sınıfının birliğini engelleyen bir diğer faktördür.

«Sol» kanat akıl hocaları ve sekterler ile Troçkistler, Maoistler ve onlardan türeyen ters akımlar ile bazı sosyalist partilerin sekter elemanları da işçi sınıfının birliğini başarmayı aynı şekilde büyük ölçüde yaralamaktadırlar. Bunlardan özellikle Maoistler, Troçkistler ve onlardan türeyen diğer ters akımlar burjuvazice el altından desteklenmekte ve işçi sınıfının birliği mücadelesinin başına musallat edilmektedirler. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de bu ters akımların giriştikleri provakasyonlar burjuvazinin ekmeğine yağ sürmektedir. Şili'de halkçı başkan S. Allende'nin devrilmesinde bu ters akımların da rolünün bulunduğu, dünya işçi sınıfının bilgisindedir.

İŞÇİLERİN BİRLİĞİNİ KOLAYLAŞTIRAN ETKENLER

Buraya kadar yazılanlardan, kapitalist ülkelerin işçi sınıfı hareketi içindeki bölünmenin kaçınılmaz ve giderilmez olduğu yargısına varmak yanlıştır. Çünkü pek çoğumuz biliyoruz ki, bu olumsuz faktörlerin yanı sıra, birliği sağlama hedefine ulaşılmasını kolaylaştıran önemli faktörler de vardır. Şimdi genel hatları ile bu faktörlerin üzerinde duralım. Söz konusu faktörler, kapitalizmin gelişmesindeki somut eğilimlerden kaynaklanmaktadır. Bunlar, kapitalist ekonomideki ilişkiler, sınıf mücadelesi, burjuvazinin iç ve dış politikasındaki krizler, devrimci ve demokratik güçlerin eylemlerinin yükselen dalgalarıdır.

Öncelikle, işçilerin birliği temelde onların tek bir sınıf oluşturmamasından kaynaklanır. Hiçbir üretim aracının mülkiyetine sahip olmayan ve çalışmak üzere kiralanan kadın ve erkeklerden oluşan işçi sınıfının bütün fertleri, ister vasıflı veya vasıfsız, isterse yüksek veya düşük ücretli olsun, kapitalistler tarafından sömürülürler. Dolayısıyla, maddi koşullarındaki ve fikirlerindeki farklılıklara rağmen ortak çabaları ile sömürü oranını azaltmak ve sömürsüz, yaşanabilir bir dünya kurabilmek için somut olarak birlikten yanadırlar.

Bütün işçilerin kendilerinin, ailelerinin ve ülkelerinin çıkarlarını savunmak ve kapitalist sömürüye karşı ortak eylem yapmak için açıktan ya da derinden duydukları özlem, birliği zorlayan ana faktördür. Bilimsel ve teknolojik devrim, kapitalizmin temel kötülüklerini ve emek-sermaye arasındaki çelişkiyi keskinleştirmekte ve gerek işçi sınıfında ve gerekse toplumun tekel-dışı tüm kesimlerinde ve özellikle emekçilerde yıkıcı etkileri bulunan yeni durumlara sebep olmaktadır.

Burjuvazi bu problemlere birinci derecede işçi sınıfının ve genel olarak çalışan halkın sırtında patlayacak çözümler getirmekte ve aramaktadır. Burjuvazi ve özellikle tekelci sermaye, işçi sınıfı hareketine karşı yürüttüğü ve tüm dünyayı kapsayan sınıf mücadelesinde, yalnız taviz ve reform yoluna değil, çıkmaz yolların artması oranında, doğrudan zora başvurmaktadır.

Hele günümüzde, bir sistem olarak emperyalizmin, çağımızın temel devrimci güçleri olan **dünya sosyalist sistemi, kapitalist ülkeler işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş güçlerinden oluşan** üçgenin ta orta yerinde gittikçe sıkışıp kalması, her alan da izlenebilir gerilemelere uğraması, sözü edilen zora başvurmalarını arttırmaktadır. Bazı ülkelerde görülen faşist darbeler, cuntalar, yönetici sınıfların politikalarındaki anti-demokratik eğilimlerin artması, büyük sermaye ve tekellerce desteklenen gerici, yeni -

«Anti-komünizm, birliği bölmek için kullanılan önemli bir burjuva silâhıdır»

faşist eğilimlerin ve örgülerin gelişmesi, dünya ölçüsünde bugün her zamankinden fazla izlenen ve işçi sınıfının birliği ni zora koşan tehlikeli gelişmelerdir. Ülkemizde MHP'nin, Belçika'da millici-sağ kanat örgütlerinin, Federal Almanya'daki Milli Demokratik Parti denen örgütün, İtalya ve diğer kapitalist ülkelerdeki yeni faşist örgütlerin, tekellerin destekleri ile bir tırmanış içinde bulunmaları ve mevzii de olsa belirli başarılar elde etmeleri, işçi sınıfını birliğini sağlama yolunda daha aktif olmaya itmektedir.

Dünya işçi sınıfı geçmişin derslerini unutmaya hiç niyetli değildir ve gerici faşist rejimlerin işçi sınıfı güçlerinin bölündüğü yerlerde başarı elde ettikleri de somut bir gerçektir.

Öte yandan, her geçen gün emperyalist politikaların canı ve saldırgan yapısını ispattıran gerçekler ortaya çıkmakta ve böylece bütün insanlığın karşı karşıya bulunduğu gerçek tehdidin kaynağı herkesce daha kolay görülür olmaktadır. Yakın zamana kadar pek çok insanın, burjuva propagandasının tesiriyle emperyalist politikanın gerçek özünü kavrayamamış olması, işçi sınıfının birliğini zorlaştıran önemli bir engelken, bugün bu olumsuzluklar büyük ölçüde zayıflamış bulunmaktadır. Çin-Hindi savaşlarının içyüzünden tutun da, Şili ve Kıbrıs'taki faşist darbelere Ortadoğu'daki emperyalist savaş kışkırtıcılığından, Haziran 1971'de bazı ABD gazetelerinde yayınlanan gizli Pentagon belgelerine ve CIA (Amerikan Casusluk Teşkilatı) na ait son aylarda orta-

ya çıkan gerçeklere kadar bir dizi olay ve belge, emperyalist sistemin özgürlük ve demokrasiyi savunan sahte görüntüsü ardındaki saldırgan politikasını bütün açıklığıyla ortaya çıkarmıştır. Emperyalist politikanın gerçek yüzünü gösteren bu taze belgeler, hiç şüphesiz işçilerin her an yeni bir savaşın ve sermayenin kanlı diktasının tehdidi altında bulunduklarını anlamalarını sağlamıştır. Emperyalist (haksız) savaşların önlenmesinde ve ulusal bağımsızlık savaşlarında başı çekme görevi işçi sınıfına düşmekle beraber, bu mücadele ancak işçi sınıfının tüm tekel dışı sınıf ve tabakalarla, tüm ilerici, demokratik ve ulusal güçlerle, güç ve eylem birliğinin sağlanmasıyla zafere ulaşabilir.

Silâhlanma yarışı ve emperyalist ülkelerin hakim çevrelerince sürdürülen «ekonomiyi askerileştirme» hareketi de işçilerin ve emekçi halkın çıkarları açısından gerçek bir tehlikedir. Böylesi politikalar, yeni bir dünya çatışması için büyük bir tehdit teşkil etmekte ve savaş harcamalarının ağır yükünü çalışan halkın sırtına yükleyerek, onların hayat şartlarını daha da kötüleştirmektedir. Çalışan halkın her türden ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli olan zengin maddi ve manevi kaynakların akıl almaz bir şekilde telef olmasına neden olmaktadır...

Hangi politik ve dinsel i-

nanca sahip olursa olsun, tüm işçilerin, yalnız kısa dönemdeki çıkarları için değil, fakat hayatlarını bile tehdit eden bu silâhlanma yarışına son verilmesi konusunda hassas olduğu, üzerinde tartışılması bile gereksiz bir gerçektir.

Üzerinde durulması gereken bir diğer önemli konu da, işçi sınıfı hareketinin birliğinin yalnız işçilerin, tüm emekçilerin kazançlarını gerici güçlere karşı savunmak ve korumak için gerekli olmadığıdır. Bu birlik, aynı zamanda ekonomik, politik ve sosyal alanlarda yeni durumlar, yeni kazanımlar elde edilmesi için de son derece zorunludur.

Örneğin, politik demokrasiyi savunmak ve geliştirmek gereksinmelerinden başka ekonomik demokrasi için mücadele, yani sendikalar için daha geniş haklar, fabrika ve ulus düzeyinde çalışan insanların ekonominin işletilmesine katılması, işçilerin yönetime katılması, kadın ve erkek işçiler arasındaki ayrımların giderilmesi, eşit işe eşit ücret iş kanununun 13, 17 ve 24'üncü maddelerinin iptali, eğitim, kitle sağlığı ve sosyal güvenlik ile benzeri alanlarda demokratik reformların yapılması demokratik bir plânlama ve konut sorununun halli, vb., gibi pek çok somut konuda verilen mücadeleler, işçilerin çeşitli kesimlerini daha çok yakınlaştırmak ve eylem birliğini sağlamak üzere yeni olanak-

«Gerici-faşist rejimler, işçi sınıfı güçlerinin bölündüğü yerlerde başarı elde etmektedirler»

lar yaratmaktadır. Bu niteliğiyle, ekonomik demokrasi mücadelesi ile politik demokrasi mücadelesi arasında kopmaz bağlar bulunmaktadır.

Yukarda sözü edilenler, kapitalist ülkelerin ve işçi sınıfı hareketinin gelişmesinde gözlenen ve işçi sınıfı birliğini geliştirmeye dönük bazı somut özelliklerdir. Ne var ki, dünya ve Türkiye işçi sınıfı tarihinin gösterdiği gibi, işçilerin birliğini sağlamak için somut durumlar kendi başlarına işçi sınıfı hareketindeki bölünmeleri ortadan kaldırmaya yetmemektedir. Gerekli olan, işçi sınıfı içinde eylem birliği için çaba gösteren güçlerin amaca yönelik çalışmalarıdır. Birliğin sağlanması çabaları, kapitalizmin bağrında gelişen işçi sınıfının ilk örgütlü mücadelesinden bu yana, devrimci hareketin bütün iniş ve çıkışlarında, her görevin ve politikanın kaynaklandığı bir ilke olmuştur.

BİRLİK İÇİN MÜCADELEDE SENDİKALAR VE DİSK

İşçi sınıfının birliğini sağlamada sendikalar büyük öneme sahiptir. Bu önem, sendikaların işçi sınıfının en büyük kitle örgütleri oluşundan ve sendikaların çok çeşitli görüşlere sahip işçileri. «kapitalist sistemin özünü oluşturan sömürüye karşı ortak direnme temeli üzerinde» kapsamından ileri gelmektedir.

Dünya sendika hareketi, 1945'deki 65 milyon'a karşı, günümüzde 300.000.000 üyeyi kapsayan muazzam bir güçtür. Bugün pek çok sendika, daha militanlaşmış olarak, barışın korunması, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin yaşam

seviyelerinin yükseltilmesi, sendikaların demokratik hak ve hürriyetlerinin genişletilmesi için eylem ve işbirliği yapmaktadırlar.

Ne var ki, endüstri, büro ve (hele ülkemizdeki) tarım işçilerinin yetersiz örgütlülüğü, sendikal ve politik hareketin bölünmüş olması, işçi sınıfının emperyalizme karşı verdiği mücadelenin gerçekten militanca birliği açısından ortaya ciddi engeller çıkarmaktadır. Sosyalist olmayan ülkelerde tüm ücretli çalışanların yarısından fazlası sendikasız bulunmaktadır. Ülkemizde ve Fransa'da çalışanların çoğunluğu sendikasızdır. ABD ve Kanada'da ise oran yalnızca % 25 tir. Pek çok ülkede, tek bir fabrika'da çalışan işçiler bile, farklı politik partilere bağlı çeşitli sendikalara bölünmüşlerdir. Ülkemizdeki durum ise işçi sınıfının parçalanmışlığını bütün açıklığıyla göstermektedir. İşverenlerin tek bir Konfederasyonuna mukabil 2 işçi Konfederasyonu, 17 işçi federasyonu ve 700 ü aşkın sendika bulunmaktadır. Politik plâtfomda ise, program ve stratejileri birbirinden farklı sosyalist partiler vardır.

«Gerekli olan, işçi sınıfı içinde eylem birliği için çaba gösteren güçlerin amaca yönelik çalışmalarıdır»

Öte yandan Batı Avrupa ülkelerinin 16 işkoluna karşılık bizde 34 işkolu bulunmaktadır. Böylesine bir parçalanmadır söz konusu olan...

DİSK, sendikaların politik hayattan uzak durması ve sendikal eylemlerin ekonomik mücadele ile sınırlanması gerektiği yolundaki egemen si-

nif görüşü ve baskısına karşı ta baştan beri mücadele vermiştir.

Sendikalar, dünyaya, amaçlarının dar ve bencil olmaktan çok uzak olduğunu ve ezilmekte olan milyonlarca insanın mutlu olacağı bir başka hayat için mücadele yürüttüğünü açıkça belirtmelidirler. DİSK, sendikaların örgütsel bağımsızlığını ilke edinmiştir ve hiçbir sendikanın federasyon ya da konfederasyonun şu ya da bu partinin şubesi veya bir parçası haline gelmesini işçi sınıfının çıkarları gereği onaylamaz!

DİSK, sendikaların bağımsızlığını herşeyden evvel hükümet ve işverenlerden bağımsızlık olarak ele almaktadır. Bütün kapitalist ülkelerin hükümetleri sendikal haklara darbeler indirmekte, onların eylemlerine müdahale etmektedir. Yalnız işçi sınıfının birlik yolunda sağlam adımlar atmış bulunduğu ülkelerde, kapitalist devletin bu müdahalelerine işçi sınıfı müsaade etmemektedir. Ülke çıkarının, azınlıktaki kapitalistlerin çıkarı demek olduğu şeklinde sunulan burjuva propagandasına karşı çıkmak, ülkemizdeki

işçilerin ve geniş emekçi kitlelerin haklarını savunmak, sendikal hakların korunup daha da geliştirilmesi için, başarılı mücadeleler vermek, işçi sınıfının birliğinin sendikal düzeyde de geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

İşçi sınıfının birliğini sağlamada etkin bir diğer yol da

sendikal demokrasi ortamını savunmaktır. Geniş sendikal demokrasinin bulunduğu yerlere «sendikal istekler» ile «mücadele biçimlerini» belirleyecek sendikal yönetimleri gerici ele geçiremezler. Ancak sendikal demokrasi ortamında tabandaki işçiler söz ve karar sahibi olabilirler. Bu ise devrimci sendikal hareketin güçlenmesini ve giderek işçi sınıfının birliğini sağlar. Sendikal demokrasinin olmadığı yerlerde gerici yöneticiler, sendikal hareketi hakim sınıfların güdümüne sokarlar. Bu ise işçi sınıfı çıkarları açısından her zaman için ciddi bir tehlike olmuştur.

DISK, ekonomik ve politik isteklerin ilişkisini ortaya koyarken, politik mücadelenin büyük önemine her zaman parmak basmıştır. İşçi sınıfının bağımsız çizgisini savunurken, emekçi kitlelere sendikaların politikanın dışında kalamayacağını belirtmiştir. Politik mücadeleyi bırakmanın karşı safa, onun kendi politikasını uygulamak için yardımda bulunmak olduğunu, politik bağımsızlığın (günümüzde partiler üstü politikanın) gerçekte burjuvazinin politikasına bağımlı olmak anlamına geldiğini açıklamıştır.

DISK, Sendikalarının bağımsızlığını savunurken, sendikaları ve temsil ettikleri milyonlarca insanı, kapitalist ülkelerde egemen olan tekeller ve onların adamlarına karşı korumaya çalışır. Her bir sendikanın ve konfederasyonun, işçi sınıfının demokratik

hakları için talepte bulunmak ve bu uğurda mücadele vermek hakkını savunur.

DISK'in sendikaların politik partilere göre bağımsız örgütler ve birimler olması gerektiğine ilişkin görüşü ve anlayışı, ortak hedefler doğrultusunda sosyalist, sosyal demokrat parti ve sendikalarla işbirliği yapmasına mani değildir ve olmayacaktır. Burada önemli olan sendikal hareketin mekanik olarak şu veya bu politik partinin parçası haline gelmemesidir. Çünkü bugün için böyle bir durum sendikaları izole eder (soyutlar) ve onları kitlelerden koparır.

Günümüzde emekçi kitlelerin ekonomik mücadelesi, politik mücadele ile iç içe geçmiştir. Sendikalar hiç bir zaman son yıllardaki kadar keskin şekilde kapitalist düzenin tüm mekanizmasıyla mücadele sorunuyla karşı karşıya gelmemişlerdir. Deneyler ve işçi sınıfı tarihi, sendikaları (reformist yöneticileri olan

lar dahil) her zaman tekellerle bütünleşmiş olan burjuva devletin karşısına koymuştur. Bu şartlarda politik tarafsızlık, ekonomik mücadelede bile daha başlangıçta başarı elde etme olasılığını ortadan kaldırmak ve işçi sınıfı hareketini yenilgiye mahkûm etmek demektir.

DISK, sendikaların toplumsal ve ekonomik mücadelesinin yalnızca işçi sınıfının değil, tüm emekçi kitlelerin ülke çapında istekleri seviyesine vardığı, toplumun gelişmesini sağlayan temel politik görevin yerine getirilmesi için verilen bir mücadele haline geldiği günümüzde, elbet üzerine düşen görevleri başarmaya çalışacaktır.

BİRLİK İÇİN GEREKEN İLKELER

Faşizmin açıkça bir tırmanış içinde bulunduğu günümüzde, onu durduracak demokratik hak ve özgürlüklerin korunup gelişmesini sağlayacak öncü gücün belkemiği olan işçi sınıfının birliği uğruna girilen çabalarda birinci öge, işçi sınıfınıninkinden başka bir çıkar veya amaç gözetmemektir. Çünkü bu aynı

«Birliğe giden yol, işçilerin somut istekleri için verilen ortak eylem ve mücadeleden geçer.»

zamanda geniş emekçi yığınlarını ve dolayısıyla ülke çıkarlarını da gözetmektir.

Yaşamaya değer bir hayatı gerçekleştirmek için emekçi halkın işçi sınıfı öncülüğündeki iktidarını savunanlar ve bu uğurda mücadele verenler, işçi sınıfının birliği sorununda sekte görüşlere karşı dururlar; tüm işçileri, ister sosyalist veya sosyal-demokrat olsun, ister şu ya da bu partiyi desteklesin, sınıf kardeşleri olarak kabul ederler. Onlarla karşılıklı bir anlayış kurmak ve işbirliği yapmak için ellerinden gelen herşeyi yaparlar.

DISK, politikasını, her türden birlik düşmanı görüş ve akımların özellikle sağ oportünist ve reformistlerin yakınında çökeceği ve eriyeceği umuduna da, dayandırmayacaktır. Tersine onların uzunca bir süre yaşayacağını hesaba katacaktır. Sosyal-demokratların politikalarında olumlu değişme sağlamak ve sağlam bir birlik için, onlarla sıkı ve dostça ilişkilerini sürdürmeyi görev bilecektir.

DISK, işçi sınıfının birliğini amaçlayan ilkelerini ülkemizin gerçek çıkarları için, kitleler arasına sistemli bir çalışma yaparak götürecektir ve onları birlik politikasına kazanmaya çalışacaktır.

Deneyler göstermiştir ki fabrikalar, ortak istek ve amaçlar için eylem birliğinin sağlandığı, yabancılaşmanın ve ayrılıkların (hatta düşmanlıkların) eritilebildiği tek ortamdır. İşçilerin «birlik» için atelye seviyesinde bir toplanma dahi sağlaması, birliğe gönüllü olmayan sendika ve parti yöneticilerini etkili-

yecektir. Çünkü bu yöneticiler işçi sınıfından ne kadar kopuk olurlarsa olsunlar, tabandan gelen ısrarlı talepleri sürekli olarak duymazlıktan gelemezler.

Birliğe giden yol, işçilerin somut istekleri için verilen ortak mücadeleden ve ortak eylemden geçer. DISK, ideolojik tartışmaların olumlu sonuçlarını kabul eder. Ancak ideolojik konuları ve stratejilerinin bugün için çok farklı olduğu kesimlerle girilecek tartışmaların eylem birliğini gerçekleştirme çabalarına zarar vermemesi gerekir. Kaldı ki ideoloji ve teori konularında uzlaşma eylem birliğinin

şartı değildir. Ote yandan bu tür tartışmaların özünün ve biçiminin, takınılacak tavır ve öne sürülecek görüşlere yardımcı olması, değişik görüşte bulunanların odak noktalarını tespit etmeye hizmet edecektir. Bu ise, belirli bir yaklaşıma katkıda bulunur.

Pratikte «ya hep ya hiç» tutumunu benimsemek, yalnız ortak eyleme zarar vermekle kalmaz, yakınlaşmaları, birliği önler. Oysa somut hedefler için verilen ortak eylemler, işçilerin çeşitli kesimlerini birbirine daha çok yakınlaştıracak gibi aralarındaki ayrılıkları da eritecek ve karşılıklı güven sağlayacaktır.

Bunlar işbirliğinin temelidir.

"Disk, işçilerin ve emekçi halkımızın hayatî çıkarlarını yansıtan istekler öne sürerek, zorunlu birliğin sağlanacağına inanmaktadır.."

141. ve

142 nci

MADDELER

KALDIRILMALIDIR

Türk ceza yasasının 141. maddesi «cemiyet kurma»yı, 142. maddesi de «propaganda yapma»yı yasaklamaktadır. Bu maddelerin ihlal edilmesi ağır suçlardan sayılmış, idama kadar uzayan ağır cezalarla donatılmıştır.

1924 anayasası yürürlükte iken 1936 yılına değin bu maddelere gerek görülmemiştir. Bu tarihte Türk Ceza yasasına bu maddelerin yerleştirilmesi dikkat çekicidir. Ege men sınıf, dünya ve Türk işçi sınıfı hareketinin gelişme hızını hesaplayarak, hareketi sınırlarımız içinde mahkum etmek için hayret ettirici bir

tedbirlilikle yalnızca faşist İtalya ceza yasasına konulmuş bulunan bu maddeleri yasaya olduğu gibi aktarmıştır.

Bu tarihten sonra yasama organı maddeler'de beş kere değişiklik yapmıştır. Değişiklikler incelendiğinde, cezaların artırıldığı ve suç unsurlarında yapılan değişikliklerle suç alanının genişletildiği, örneğin maddelerde yer alan «cebir» unsurunun kaldırıldığı görülecektir.

1961 anayasasının getirdiği örgütlenme ve bilinçlenme hak ve özgürlükleri ile çatıştığı halde bu maddeler yine de

yürürlükte tutulmuştur.

Bu maddelerin uygulanmasının da sınıfsal karakterini açıkça ortaya çıkaran bir gelişmesi olmuştur. Söyle ki:

a-Türk Ceza yasasının propagandayı yasaklayan 142. maddesi genellikle ferdi, bazan kollektif suçlama olmak üzere başlangıçtan bu güne kadar artan bir şekilde, işçi sınıfına bilinç verebilecek aydınlarla uygulanagelmıştır.

Maddede ceza miktarı bir yıl ağır hapis olduğu dönem de yedi buçuk yıla çıkarıldıktan sonra da adliye mahkemeleri tarafından yalnızca bilirkşi'den alınan bir rapora dayanılarak yüzlerce mahkumiyet kararı verilmiştir. Başka hiç bir dava'da bilirkşiliğin foyası bu kadar açığa çıkmamıştır.

b-Türk Ceza yasasının «cemiyet kurma»yı yasaklayan 141. maddesini adliye mahkemeleri başlangıçta uygulamayı yerinde bulmamışlar ancak 12 Mart faşizmi döneminde bazı adliye mahkemeleri de 141 maddeye göre mahkumiyet kararı vermiştir.

Adliye mahkemelerinin 141. maddeyi uygulamaya razı olmadığı dönemlerde ise her fırsatta ilan edilen sıkıyönetime dayanarak askeri mahkemelerden mahkumiyet kararları sağlanmıştır.

Dernekler, sendikalar, birlikler, siyasi partiler kapatılmış artan bir şekilde kollektif suç iddiası ortaya atılmıştır.

Giderek bu suçlamalar aydınları, aydın örgütlerini aşarak doğrudan doğruya işçi sınıfı örgütlerini, sendikalarını ve bilinçlenmiş işçileri hedef almıştır.

c-Başlangıçtan bu güne kadar çeşitli nedenlerle yasama organı hatta cumhurbaşkanı tarafından ilan edilen ve özel af kararlarından özellik-

zamanda geniş emekçi yığınlarını ve dolayısıyla ülke çıkarlarını da gözetmektir.

Yaşamaya değer bir hayatı gerçekleştirmek için emekçi halkın işçi sınıfı öncülüğündeki iktidarını savunanlar ve bu uğurda mücadele verenler, işçi sınıfının birliği sorununda sekte görüşlere karşı dururlar; tüm işçileri, ister sosyalist veya sosyal-demokrat olsun, ister şu ya da bu partiyi desteklesin, sınıf kardeşleri olarak kabul ederler. Onlarla karşılıklı bir anlayış kurmak ve işbirliği yapmak için ellerinden gelen herşeyi yaparlar.

DISK, politikasını, her türden birlik düşmanı görüş ve akımların özellikle sağ oportünist ve reformistlerin yakınında çökeceği ve eriyeceği umuduna da, dayandırmayacaktır. Tersine onların uzunca bir süre yaşayacağını hesaba katacaktır. Sosyal-demokratların politikalarında olumlu değişme sağlamak ve sağlam bir birlik için, onlarla sıkı ve dostça ilişkilerini sürdürmeyi görev bilecektir.

DISK, işçi sınıfının birliğini amaçlayan ilkelerini ülkemizin gerçek çıkarları için, kitleler arasına sistemli bir çalışma yaparak götürecektir ve onları birlik politikasına kazanmaya çalışacaktır.

Deneyler göstermiştir ki fabrikalar, ortak istek ve amaçlar için eylem birliğinin sağlandığı, yabancılaşmanın ve ayrılıkların (hatta düşmanlıkların) eritilebildiği tek ortamdır. İşçilerin «birlik» için atelye seviyesinde bir toplanma dahi sağlaması, birliğe gönüllü olmayan sendika ve parti yöneticilerini etkili-

yecektir. Çünkü bu yöneticiler işçi sınıfından ne kadar kopuk olurlarsa olsunlar, tabandan gelen ısrarlı talepleri sürekli olarak duymazlıktan gelemezler.

Birliğe giden yol, işçilerin somut istekleri için verilen ortak mücadeleden ve ortak eylemden geçer. DISK, ideolojik tartışmaların olumlu sonuçlarını kabul eder. Ancak ideolojik konuları ve stratejilerinin bugün için çok farklı olduğu kesimlerle girilecek tartışmaların eylem birliğini gerçekleştirme çabalarına zarar vermemesi gerekir. Kaldı ki ideoloji ve teori konularında uzlaşma eylem birliğinin

şartı değildir. Ote yandan bu tür tartışmaların özünün ve biçiminin, takınılacak tavır ve öne sürülecek görüşlere yarıdımçı olması, değişik görüşte bulunanların odak noktalarını tespit etmeye hizmet edecektir. Bu ise, belirli bir yaklaşıma katkıda bulunur.

Pratikte «ya hep ya hiç» tutumunu benimsemek, yalnız ortak eyleme zarar vermekle kalmaz, yakınlaşmaları, birliği önler. Oysa somut hedefler için verilen ortak eylemler, işçilerin çeşitli kesimlerini birbirine daha çok yakınlaştıracak gibi aralarındaki ayrılıkları da eritecek ve karşılıklı güven sağlayacaktır.

Bunlar işbirliğinin temelidir.

"Disk, işçilerin ve emekçi halkımızın hayatî çıkarlarını yansıtan istekler öne sürerek, zorunlu birliğin sağlanacağına inanmaktadır .."

141. ve 142 nci MADDELER KALDIRILMALIDIR

Türk ceza yasasının 141. maddesi «cemiyet kurma»yı, 142. maddesi de «propaganda yapma»yı yasaklamaktadır. Bu maddelerin ihlal edilmesi ağır suçlardan sayılmış, idama kadar uzayan ağır cezalarla donatılmıştır.

1924 anayasası yürürlükte iken 1936 yılına değin bu maddelere gerek görülmemiştir. Bu tarihte Türk Ceza yasasına bu maddelerin yerleştirilmesi dikkat çekicidir. Ege men sınıf, dünya ve Türk işçi sınıfı hareketinin gelişme hızını hesaplayarak, hareketi sınırlarımız içinde mahkum etmek için hayret ettirici bir

tedbirlilikle yalnızca faşist İtalya ceza yasasına konulmuş bulunan bu maddeleri yasaya olduğu gibi aktarmıştır.

Bu tarihten sonra yasama organı maddeler'de beş kere değişiklik yapmıştır. Değişiklikler incelendiğinde, cezaların artırıldığı ve suç unsurlarında yapılan değişikliklerle suç alanının genişletildiği, örneğin maddelerde yer alan «cebiri» unsurunun kaldırıldığı görülecektir.

1961 anayasasının getirdiği örgütlenme ve bilinçlenme hak ve özgürlükleri ile çatıştıği halde bu maddeler yine de

yürürlükte tutulmuştur.

Bu maddelerin uygulanmasının da sınıfsal karakterini açıkça ortaya çıkaran bir gelişmesi olmuştur. Şöyle ki:

a-Türk Ceza yasasının propagandayı yasaklayan 142. maddesi genellikle ferdi, bazan kollektif suçlama olmak üzere başlangıçtan bu güne kadar artan bir şekilde, işçi sınıfına bilinç verebilecek aydınlarla uygulanagelmıştır.

Maddede ceza miktarı bir yıl ağır hapis olduğu dönem de yedi buçuk yıla çıkarıldıktan sonra da adliye mahkemeleri tarafından yalnızca bilirkiş'i'den alınan bir rapora dayanılarak yüzlerce mahkumiyet kararı verilmiştir. Başka hiç bir dava'da bilirkişiliğin foyası bu kadar açığa çıkmamıştır.

b-Türk Ceza yasasının «cemiyet kurma»yı yasaklayan 141. maddesini adliye mahkemeleri başlangıçta uygulamayı yerinde bulmamışlar ancak 12 Mart faşizmi döneminde bazı adliye mahkemeleri de 141 maddeye göre mahkumiyet kararı vermiştir.

Adliye mahkemelerinin 141. maddeyi uygulamaya razı olmadığı dönemlerde ise her fırsatta ilan edilen sıkıyönetimle dayanılafak askeri mahkemelerden mahkumiyet kararları sağlanmıştır.

Dernekler, sendikalar, birlikler, siyasi partiler kapatılmış artan bir şekilde kollektif suç iddiası ortaya atılmıştır.

Giderek bu suçlamalar aydınları, aydın örgütlerini aşarak doğrudan doğruya işçi sınıfı örgütlerini, sendikalarını ve bilinçlenmiş işçileri hedef almıştır.

c-Başlangıçtan bu güne kadar çeşitli nedenlerle yasama organı hatta cumhurbaşkanı tarafından ilan edilen ve özel af kararlarından özellik-

le 141 ve 142. maddelerden mahkum olanlar yararlandırılmamıştır.

Affin kapsamı belirlenirken iktidarı ile muhalefeti ile siyasi partiler bu suçları kapsam dışı tutmakta birleşmişlerdir.

En son çıkarılan 1803 sayılı genel af yasasının başından geçenleri bu yönden hatırlamak yetecektir.

14 Ekim seçimlerinde 141 ve 142. maddeleri de kapsayan genel af ilan edeceğini bildiren C.H.P. tek başına iktidara gelemedi. Fakat oyların çoğunu aldı. Bu suçlara karşı 163. maddeyi ileri süren MSP ile yapılan ortak hükümet programına da alındığı halde mecliste anayasaya aykırı olarak 141-142 suçları yine af

kapsamı dışında bırakıldı. Anayasa mahkemesi eşitlik ilkesine aykırı bularak 1803 sayılı af yasasını iptal ettiği için 141-142 maddelerden mahkum olanlar ancak bir yargı kararı ile aftan yararlanabilmişlerdir.

d-Bu maddelerin insafsızca uygulanması sürüp gitmekte ancak işçi sınıfından yana olanları ve işçi sınıfını yıldırnamaktadır. Bu nedenle de artan bir hızla uygulama zorunda kalmaktadırlar.

Yıllardanberi bu maddelerin sınıfsal bir baskı aracı olarak kullanıldığı artık saklanamaz hale gelmiştir.

1961 anayasası ile çatıştığı, çağdaş yasalara ve gelişme-

ye ters düştüğü, tarafsız yargılama propagandasının maskesini düşürdüğü, sermayeci sınıfların yükünü ağırlaştırdıkça ağırlaştırdığı açığa çıkmıştır.

Anayasa'dan, özgürlüklerden, demokrasi'den çağdaş bir sorumluluk duyan tüm örgüt ve kişilerin bu maddelerin yasadan çıkarılması için işçi sınıfının yanında yer alması gerekir. Demokrasi cephesinde yer almanın ilk ve kesin adımıdır bu.

141 ve 142. maddelerin kaldırılmasını istemek ve bunun için mücadeleler vermek işçi sınıfının ekonomik ve politik örgütleri için ise hem demokratik hem de sınıfsal nitelikte bir görev olmuştur.

Şili emekçi halkının direnişi yükseliyor..

Uluslararası dayanışma Faşist diktatörlüğü tecrit ediyor !

* KONUŞMA

Faşist Pinochet ve katil çetesi'nin başkanı Allende'yi ve Şili'de demokrasiyi katlettiği 11 Eylül 1973'ten bugüne iki yıl geçti. Fakat, bu alçakça darbeden bu yana yeni gelişmeler oldu. İlk olarak, Şili halkı ile uluslararası dayanışma güçlendi. Uluslararası Çalışma Örgütü (OIT)'nün Cenevre'de geçtiğimiz Haziran'da yaptığı 60'ıncı konferansında tüm dünya sendikalarının ortak kararı gereğince 11 Eylül 1975, Şili halkı ile uluslararası dayanışma günü olarak ilân edildi. İkincisi. Şili'de de de-

ğişiklikler oldu. Daha ayrıntılı bilgi edinmek üzere, bu konu ile yakından ilgili birisi. CUT'nin, yani darbeden önce Şili emekçilerinin bütününe saflarında toplamış bulunan Şili Emekçileri Sendika Merkezi ikinci başkanı arkadaşımız Edvardo ROJAS ile bir konuşma yaptık.

Soru : Ülkedeki toplumsal ve politik durum ne yönde gelişti?

E. Rojas : Birkaç rakam ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durumu açık bir şekil-

de belirtmektedir. Geçen yıl enflasyon yüzde 370'e çıktı, 1975'in ilk yarısında enflasyon yüzde 170'i çoktan aştı. Sefalet kol geziyor. İşsizlik tahmin edilemeyecek denli bir hızla artıyor: Çalışan nüfusun en az yüzde 20'si. Tüketim olanaksızlaşıyor. Özellikle besin maddelerinin üretimi çok hızlı düşüyor: 1974 Ocağı ile 1975 Ocağı arasında yüzde 28'lik bir gerilemiş, var. Pazar tıkanıklığı yüzünden birçok orta ve küçük işletme kapılarını kesin olarak kapamak zorunda kaldı.

BÜTÜN DÜNYA EMEKÇİLERİNE ..

ŞİLİ EMEKÇİLERİ MERKEZ
BİRLİĞİ DIŞ KOMİTESİ
PARİS

Saint-Denis, Eylül 1975

Başkan Allende'nin demokratik hükümetine son veren darbeden iki yıl sonra, tüm insanlık, faşist diktatörlüğün Şili'de yerleştirdiği zulüm ve cinayetlerin tanığıdır.

Vatan için faşist terörün kurbanı olan militanların sayısı hergeçen gün artıyor: Luis Corvalan, Exequiel Ponce, Carlos Lorca, Fernando Flores, Anibal Palma, Pedro Felibe Ramirez, Bautista Van Schowen, Leopoldo Luna ve hayatlarını kurtarmak özgürlük ve insan onuruna düşkün herkes için bir sefer görevidir.

Emekçilerin durumu, açlık ve umutsuzluk düzeyine erişti. İşsizlik % 50 yi aştı.

Tüm Şili halkı ve tüm insan-

lık terörü mahkum ediyor ve diktatörlüğün son bulmasını istiyor. Diktatörlük, günlerinin sayılı olduğunu çok iyi biliyor.

Şili emekçilerinin içinde yaşadığı ağır koşullara rağmen, sendikal hareket birleşiyor ve mücadelesini geliştiriyor. Pek çok protesto eylemlerinin gösterdiği gibi, faşizm kazanmamış ve işçi sınıfı ve halk karşısında hiçbir zaman kazanamayacaktır. Ancak, sınıf görevinin yerine getirilmesi diktatörlüğün daha yoğun baskısında beraberinde getiriyor. Sendika militanları tutuklandı ve insanlık dışı bir şekilde işkence edildiler Francisco Gomez, Mario Navarro (C.U.T. yöneticileri), köylü ön-

Soru: Peki yine de diktatörlük ciddi tehlikelerle karşılaşıyor mu?

E. Rojas : Elbette. Belli başlı özelliklerine bir göz atalım :

1) Baskıya, cinayetlere, tutuklama ve sürgünlere rağmen Halk Birliği'ni oluşturmuş olan partiler örgütlerini yeniden kurdular. Üstelik, Halk Birliği içinde sağlanan bütünlük her zamankinden daha ileri.

2) Karşılaştığı sorunları çözmekten aciz diktatörlük, ulusal ve uluslararası düzeyde gittikçe daha fazla tecrit oluyor.

3) Daha önceleri faşist Cuntayı desteklemiş olan toplumsal tabakaların, örneğin hristiyan demokratların önemli bir bölümünün bilinçlenmesi hızlanıyor. Allende hükümeti zamanında bu parti muhalefettydi. Bugün, demokrasinin yeniden kurulmasından yana gözüküyor. Olağanüstü kapitalist sömürüyü, insan haklarının çiğnenmesini, işkenceleri, toplama kamplarını mahkûm ediyor; politik ve sendikal haklara saygı istiyor.

Bu değişiklikler, faşizmin işini bitirmek ve demokrasiyi kurmak isteyen herkesi bir araya getirecek geniş bir cephenin biçimlendirilmesi için gerekli koşulları yaratıyor.

Bu şunu dile getirmektedir. Tüm bu güçlerin, faşizmi yenmek için fikir birliğinde olmanın yetmeyeceğini anlamalarını. Aynı zamanda, daha sonra Şili'de ne yapmak istediğimiz, kendi ülkemizde kurmak istediğimiz demokrasi- nin ne tip olacağı üzerinde de anlaşmamız söz konusudur.

Bu gelişim karşısında, tehlikenin bilincinde olan, emperyalizmin desteklediği Şili

*** EDVARDO ROJAS**

Doğal olarak,tüm toplumsal kazanımlar ortadan kaldırıldı (örneğin bedava sağlık hizmetleri). Halk Hükümetinin ilerici yasaları o denli değiştirildi ki, belli başlı haklar, örneğin ücretli tatil ve emeklilik, geri alındı. Dahası var. Önceki iş yasası diktatörlüğün işine gelmiyordu elbette. Pinochet, sendikal hakları yokeden bir iş yasası kabul etti.

İşkence, hapishane, sürgün iftira, ihbar, terör; 11 Eylül 1973 günü. Amerikan gizli servisleri ve çokuluslu şir-

ketlerin yardımıyla kurulan rejimin belirleyici özellikleri olarak kalmakta devam ediyor. Her geçen gün, faşist rejimin baskıcı servislerinin eline düşen politik ve sendikal yöneticilerin sayısı yükseliyor. En son yakalananlar:

Exequiel Ponca, Carlos Lorca, Ricardo Lago (Sosyalist Parti yöneticilerinden), Hector Cuevas (CUT'ye bağlı yapı işçileri federasyonu başkanı) Luis Villena (bakır işçileri sendikası yöneticilerinden)...

deri Humberto Vergara ve daha iki hafta önce tutuklanan Luis Tello ve Arnaldo Cortes (bakır işçileri yöneticileri), kendilerini feda ederek Şili işçi sınıfının ne olduğu ve ne istediğinin örneğini verdiler. O.N.N. (Birleşmiş Uluslar Örgütü), O.I.T., O.E.A, UNESCO ve daha sayısız örgüt ve kişi, bizzat kendileri gerçeği yerinde gördüler.

Şili ve halkıyla fiili dayanışmayı geliştirmek gündemdedir. İnsanlık, faşist cinayetin aşağılık bir şekilde devam etmesine izin veremez.

Tüm emekçileri, 11 Eylül'ü ve tüm Eylül ayını, Şili'de özgürlük ve demokrasi için eylem ve savaş günü yapmaya çağırıyoruz. Onları, O.I.T.

Konferansının ortak kararını yaşama geçirmeye çağırıyoruz. Tüm emekçileri, boykotu izlemeye, eylem ve mitingler yapmaya, her yola başvurarak diktatörlüğün, pençesine düşmüş herkesin hayatına saldırmamasını, sıkıyönetimin bitmesini ve insan haklarına saygı duyulmasını istemeye çağırıyorum. Aynı zamanda onları, özellikle, çok küçük bir azınlığın savunduğu bir rejim ve siyasetin masum kurbanları Şili'li çocuklarla dayanışmalarını göstermeye çağırıyoruz.

Şili yeniden Allende ve O'HIGGINS'e yaraşır, saygı duyulan bir ülke olacaktır. Faşizme karşı, Şili yaşayacaktır.

burjuvazisinin en akıllı kesimleri, kendilerine uygun düşecek bir seçeneği bulmayı deniyorlar. Yani, işçi sınıfının ve halk hareketinin vazgeçilmez çıkarlarını kulak arkası edecek sınırlı, bir çeşit burjuva demokrasisi istiyorlar. Bu arada, Hristiyan Demokrasi'nin (sağ parti) bazı çevreleri de bugünkü diktatörlükle Halk Birliği arasında üçüncü yola doğru gidecek bir geçiş arıyorlar.

Özetlersek, tüm bunlar, bu büyük cephenin başarısının, sonradan devreye girecek (potansiyel) müttefiklerimizin kinden çok, bizzat kendi etkinliğimize, yeteneklerimize bağlı olduğunu göstermektedir.

Soru : Yani, Şili emekçilerinin oynayacağı rol belirleyicidir?

E. Rojas : Mutlaka. Öylesine ki, darbeden en çok çeken işçi sınıfı en etkin tepkiyi gösterecektir. Pinochet, sendikal hakları kaldırmakla, grev hakkını yok etmekle sendika delegelerinin seçimini tasfiye etmekle rahata kavuşacağını düşünüyordu. CUT'nin işini kesinlikle bitirmek istiyordu. Emekçiler kafa tutuyorlar, seslerini duyurmak için değişik yollar arıyorlar. Yığıtçe mücadeleler bazen ücret artışları bile sağlıyor. örneğin madenlerde, gemi nakliyatında, bürolarda...

Bazı kez eylem daha açık bir biçime bürünüyor. Geçen Mayıs ayında, yakalanmazdan önce, Hector Cuevas, Santiago'da 5.000 kişilik bir mitinge başkanlık etmeyi başardı. Kilise temsilcilerinin bulunduğu, bazı durumlarda olduğu gibi, yabancı ülke elçilerinin çağrıldığı bu mitingde emekçilerin durumu görüşülmüştü.

Soru : Bu süre içinde CUT'nin oynadığı rol nedir?

E. Rojas : CUT mücadelesini aktif bir şekilde sürdürmektedir. 1974 sonundan itibaren gizlice yeniden örgütlenen CUT belli başlı istemleri içeren bir eylem platformu oluşturdu: ücretler, Sosyal Sigorta, sendikal özgürlükler, v.b. Bu platform sendikal hareketin bütünü tarafından kabul edildi.

Cuntanın, darbeden sonra başlattığı faşist «sendikal» bir örgüt kurma girişimlerini anımsamak gerekir. Cunta o zamandan beri bu tür hayalleri terketti. Tam bir bozguna uğradı. Hiç bir sendikal örgüt faşist kuruluşa katılmayı kabul etmedi.

Sonuç olarak, Şili'de yeni değişimler beklenebilir. Bizim için önemli olan, bu değişmelerin iyi yolda ve açıkça demokratik bir nitelikte olmasını sağlamak için gerekli olanı yapmaktır.

Uluslararası dayanışma üzerine de birkaç şey söylemek istiyorum. Bu dayanışma hiç durmamacasına geniş-

liyor. Uluslararası işçi hareketini aşarak, tüm dünya demokratik güçlerini, insancıl ve hristiyan çevreleri ve hatta sağ liberal akımın bazı kesimlerini kapsıyor. Bu dayanışmada tüm sosyalist ülke hükümetleri ile sosyal-demokrasi ile yönetilen kapitalist ülkeler yer alıyor. Pinochet hükümeti öylesine tecrit olmuş bir durumda ki, emperyalist dostları bile onu açıkça savunmakta güçlük çekiyorlar ve hatta Şili'de «değişiklikler» öneriyorlar.

Soru: Bu geniş uluslararası dayanışma hareketinin etkileri nelerdir?

E. Rojas :

1. Bu dayanışma diktatörlüğü zayıflatmaktadır. Çünkü, Pinochet'i destekleyen askerler arasındaki çelişkileri geliştirmeye ve dikta iktidarıyla ulusal burjuvazi arasında çelişkiler yaratmaya katkıda bulunuyor.

2. Bu dayanışma, ülke içindeki direnişin gelişmesi için yapılan politik ve maddi bir yardımdır.

3. En önemli etkilerinden biri de, bu dayanışmayla birçok insan yaşamı cellâtların elinden kurtarılmıştır. Sayesinde bazı politik tutuklular serbest bırakılmıştır.

4. Bu dayanışma, dışarda sürgünde bulunan arkadaşlarımız için sadece manevi bir destek değil, aynı zamanda maddi bir destektir. Ve böylece, sürgün yaşamlarında halkımızın mücadelesine katkıda bulunabilmektedirler.

Tayin edici savaş ülkemiz içinde verilmekle beraber, uluslararası dayanışma, faşist diktatörlüğün işini bitirmek, demokrasi ve özgürlüğü yerleştirmek ve Şili'ye onurunu kazandırabilmek için çok önemli bir etkidir.

(Bu konuşma Şili'de yapılmış ve Fransa işçi sınıfının merkezi sendikalar örgütü CGT'nin haftalık merkezi yayın organı La VIE OUVRIERE'in 10 Eylül 1975 tarihli sayısında yayınlamıştır.)

İSPANYOL HALKI FAŞİST FRANKO'nun CİNAYETLERİNDEN HESAP SORACAKTIR

5 antifaşistin idam mangasına gönderilmesi, 36 yıldır İspanya halkının kaniyla yaşayan faşist Franko ve rejiminin ulusal ve uluslararası düzeyde tecrit olma sürecini, daha da hızlandırmıştır. Tüm sosyalist ülkeler ve birçok kapitalist ülke hükümetleri, Hristiyan Kilisesi lideri, tüm dünya barış ve özgürlük güçleri ölüm kararının geri alınması yolunda girişimlerde bulunmuşlardı. Fakat ihtiyar vampir Franko, yerli ve yabancı büyük sermayeye daha iyi hizmet sunmak kaygısıyla, beş genci kurşuna dizdirmekte tereddüt etmedi. Böylece, 1936 - 1939 İspanya iç savaşında Hitler ve Mussolini'nin askerî desteğiyle onbinlerce demokrasi savaşçısını, o günden bu yana yüzlercesini katleden faşist Franko'nun alçakça cinayetlerine bir yenisi daha eklendi.

İdamlardan önce başlayan ve halen devam eden gösteriler tüm dünyada milyonlarca insanı kucaklarken, ülkemizdeki MC iktidarı, Ortak Pazar ülkelerinin bile katıldığı protestolara karşı kulaklarını tıkamakla, insan hak ve özgürlüklerine ne denli saygılı olduğunu bir kez daha göstermiştir!

Kurşuna dizilen 5 gencin birinci suçu yurtsever ve anti-faşist olmak, ikinci suçu faşist askerî mahkemelerin ileri sürdüğüne göre «polis kaatili» olmaktır. Öldürülen 5 insan birinci «suçu» şerefle kabul etmişlerdi. Ancak, Franko'nun düzmece mahkemeleri hukuksal hiç bir maddi kanıt gösteremediler. Böylece ikinci iddia, birincisini cezalandırmak için gerçek dışı bir kılıf olmaktan öteye geçmedi.

Her şeye rağmen, artık İspanyol faşizmi ve cani ihtiyar Franko'nun günleri sayılıdır. Dünya Sendikalar Federasyonu (FSM)'nin işçileri üretimi durdurmaya çağırısı, hali hazırda 14 ülkenin İspanya ile diplomatik ilişkilerini kesmesi ve daha birçoklarının da kesmeye hazırlanması ve İspanya'nın Birleşmiş Milletler Örgütünden çıkarılma önerisi, ilerici güçlerin İspanya'nın onuru ve özgürlüğü için verdiği savaşı geliştirmekte ve kolaylaştırmaktadır.

Ülkemizde demokrasi ve özgürlük için mücadele veren örgüt, güç ve kişiler Şili'den, İspanya ve Portekiz'e, Güney Kore'den İrana değin tüm faşist rejimlere karşı tavırlarını uluslararası düzeyde de daha açık koymalı ve dayanışma hareketlerine girişmelidirler.

DISK İŞ KANUNUNU PROTESTO MITİNGİ

24 Haziran 1967 Cumartesi Günü
Saat 13,30'da Tandoğan Meydanında

KONUŞMACILAR

**ÇETİN
ALTAN**

DISK Genel Başkanı
■ **KEMAL TÜRKLER**
DISK Genel Sekreteri
■ **İBRAHİM GÜZELCE**
Lustik İş Genel Başkanı,
Ankara Milletvekili
■ **RIZA KUAS** Asistan
■ **ALPASLAN IŞIKLI**
Çeşitli İş Kollarından
■ **İŞÇİLER**

**DEMOKRATİK
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER
İÇİN MÜCADELE
MITİNGİ**

DISK

türkiye devrimci işçi sendikaları konfederasyonu

DISK, kurulduğu 1967'den bu yana işçi sınıfının ve emekçi halkın çıkarlarını savunagelmıştır. 1975 mitingleri faşizme karşı işçi sınıfının ve tüm demokratik güçlerin eylem birliğini amaçlıyor.

1967'deki büyük miting
Hürriyet meydanında
başlamıştı !

duğu gibi İstanbul'da da güvenlik tedbirleri bizzat DISK üyeleri tarafından sağlanmıştır.

İstanbul BÜYÜK İŞÇİ MITİNGİ'nde sırayla Miting Tertip Komitesinden ve Maden - İş Genel Sekreteri Mehmet ERTÜRK, Disk Genel Sekreteri İbrahim GÜZELCE ve en son DISK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER konuşmuşlardır. Konuşmacıların konuşmalarından bazı bölümleri aynen veriyoruz:

KEMAL TÜRKLER

«Kapitalist sistemin dünya çapındaki buhranı derinleşiyor, genelleşiyor. Kapitalist

ülkelerin içinde bulundukları ekonomik, toplumsal ve siyasal zorluklar artıyor. Büyük tekeller, çok uluslu tekeller ellerindeki imkânları, sermayelerini birleştiriyor, kendi kârlarını daha da arttırmak için ulusal ve uluslararası zenginliklerin yağmasını şiddetlendiriyorlar.

Sermayenin büyüme ve kâr oranını yükseltme ihtiyacı emperyalist şirketler arasındaki ve dolayısıyla kapitalist ülkeler arasındaki çıkar ilişkisini, çekişmesini körükleyiyor. Böylece, iktidara egemen parabalaları halkın tüketimini kısmak için kemerle-

ri sıkma politikası uyguluyorlar. Bu amaçla ücretleri ve satın alma gücünü düşürüyorlar, çalışma süresini azaltıyorlar, ekonomik gelişimi yavaşlatıyorlar, fiyatları yükseltiyorlar, işsizliği arttırıyorlar. Diğer yandan, askeri harcamaları arttırarak, ekonomiyi askerileştirerek, kapitalizmin emekçi kitlelerin sırtına yüklemek istenen yükünü ağırlaştırıyorlar. Sömürücüler çetesinin kârı artarken, halkların yoksullaşma süreci hızlanıyor.

Fakat halklar kapitalizmin buhranına hayır diyorlar. Yükünü omuzlamak istemiyor-

faşizme geçit verilmeyektir!

lar. İşsizliğin, pahalılığın kaldırılmasını, ücretlerin ve satın alma gücünün yükseltilmesini, iş garantisi, çalışma şartlarının düzeltilmesini, iş yerinin yönetiminde söz ve karar sahibi olmak istiyorlar. Bu istekler için, bu istekleri gerçekleştirecek ilerici, demokratik ve ulusal hükümetler için mücadeleye giriyorlar.

Egemen büyük sermaye sınıfları, baskıyı ve zorbalığı şiddetlendirerek demokratik sendikal, siyasal hak ve özgürlüklere saldırıyor. Kendi hukuksal düzeninin dışına çıkıyor. Varlığını devam ettire-

bilmek için yeni biçimler, kalıplar arıyor. Böylece, maskesi düşüyor, kitle tabanı kayıyor ve manevra kabiliyeti azalıyor. Buna karşılık, emekçi kitlelerin örgütlü mücadelesi geliyor, güçleniyor, ilerici iktidar hedefi yaklaşıyor.

«Faşizme ve emperyalizme karşı, bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme doğrultusunda verdiğimiz demokratik hak ve özgürlükleri koruma ve genişletme mücadelemizin çok önemli güncel bir sorununa değirmek istiyorum. BİRLİK sorununu kısaca açmak istiyorum.

Geçmiş dönemlerde olduğu gibi, günümüzde de Türkiye burjuvazisinin en küçük demokratik, sendikal ve politik hak ve özgürlüklere karşı oluşunun temelinde kendi gelişimini ve açmazını belirleyen iki özellik yatar: 1. Dış pazarlarda söz sahibi olamaması; bir diğer deyişle geniş sermaye ve mal ihracına girememesi, 2. İç tüketimi arttırmanın tek koşulu kitlelerin gelir düzeyini, belirli ölçüler içinde de olsa yükseltmemesi.

Bu iki özelliği doğuran, aslında, kapitalist yoldan kalkınma modelinin çıkmazı ve Türkiye'deki kapitalist gelişimin emperyalist tekellere bağımlılığıdır.

Sermayenin tekelleşme süreci hızlandıkça geniş emekçi kitlelerin içinde bulundukları güç yaşam koşulları daha da ağırlaşmıştır. Yukarıdaki nedenlerden dolayı, çalışan milyonların en acil ihtiyaçlarına bile cevap veremeyen tekellci burjuvaziye karşı işçi sınıfımız ve emekçi halkımızda başlayan toplumsal ve siyasal uyanış, giderek hızlanmıştır. Gerici iktidarlar da, «iş ve ekmek» yerine «cop ve zindan» politikası izleyerek genişleyen halk muhalefetini faşizan baskı ve terörle frenleyebileceklerini, engelleyebileceklerini sanmışlardır.

1961 Anayasası ile 1963'de «Sendikalar ve Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasalarının» kabulü, demokratik hak ve özgürlükler için yürütülen mücadelenin ulaştığı boyutları gösteren bir ölçüt olmuştur.

Başta sosyalistler olmak üzere, tüm ilerici güçlerin, geniş emekçi kitleleri harekete sokarak, her türlü kanlı baskı girişimlerine karşı sürdürdükleri yiğit mücadeleyle değiştirilmesi

Sermaye sınıfları, aralarında ne kadar çıkar çekişmesi olursa olsun, demokrasi ve sosyalizm mücadelesine karşı güçlerini topluyor. Buna karşılık, işçi sınıfımız da, sınıf işbirliği yapan işveren yanlısı sendikacılığı mahkûm ederek, zayıflatarak devrimci sendikacılık yörüngesine kayıyor, DISK saflarında birleşme doğrultusunda önemli adımlar atıyor. 'Partiler üstü veya siyaset dışı' sendikacılık masalıyla, işçi sınıfını siyasal iktidarın koltuğuna oturmuş sermaye sınıflarının peşine takmaya çabalayan Türk-İş her geçen gün biraz

onlenen Anayasa, ancak 12 Mart 1971 silahlı zulüm ve sıkıyönetim rejimiyle işbaşına getirilen anti-demokratik iktidarlar tarafından değiştirilebilmiştir.

Ancak, Anayasa'nın bu şekilde değiştirilmesi kitlelerin uyanışını ve 1961 Anayasası'na sahip çıkışlarını önleyememiş, devrimci birikimi yok edememiştir. 14 Ekim 1973 Genel Seçimlerinde A.P.'nin zayıflaması, devrimci güçlerin acil hedef olarak gördükleri demokratik hak ve özgürlüklerin korunacağını ve getirilen faşist yasaların kaldırılacağını vaadeden CHP'nin güçlenmesi, özünde bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme mücadelesinin kitle tabanının genişlediğini göstermiştir.

Böylece, kitlelerin toplumsal ve siyasal tercihleri giderek daha da billürleşmeye başlamıştır.

Dünya kapitalist - emperyalist sisteminin dünya çapındaki genel buhranının derinleşmesi, bu sistemin parçası ve ona bağımlı olan Türkiye'deki geri kapitalizmin krizini daha da arttırmıştır. Sınıflararası çelişki ve mücadele daha da keskinleşmiştir.

Emperyalizmin gerilemesi, buna karşılık işçi sınıfı hareketinin, sosyalist sistemin ve ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelelerinin yükselmesi ve başarıları ülkemizdeki siyasal güçler dengeğini artan ölçülerde etkilemiştir.

AP'nin yerine, AP'nin başını çektiği, fakat tekelsel sermayenin yedek vurucu siyasal gücünün de içinde olduğu dörtlü bir koalisyon iktidarının kurulması bu gelişimin kaçınılmaz sonucudur. Dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de burju-

vazi artık rahatça hükümet edememektedir.

Bu durumda, Türkiye egemen sınıfları, geçmişte örneklerini gördüğümüz davranışa girmiş, «balyoz hareketi»yle sakatladığı Anayasal ve yasal demokratik haklara bile tahammül edemez duruma gelmiştir. Geçenlerde AP liderinin Kayseri'de yaptığı konuşmada «Bu Anayasa ile bu memleket idare edilemez» diyerek, burjuvazinin yeni bir hukuksal çerçeve aradığını ortaya koymuştur. Bu görüş, MC iktidarının azınlık ve «yasa dışı» niteliğinin açık bir itirafıdır. Bu görüşle, tekelsel sermayenin gündeminde olan Anayasa ve bazı yasa değişikliklerinin sessiz sedasız gerçekleşmesi için DISK'in, tüm ilerici demokratik, sendikal ve politik güçlerin olmaması gerekir. O halde tekelsel burjuvaziye tek yol kalmaktadır...

DISK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER, İzmir ve İstanbul «Demokratik Hak ve Özgürlükler İçin Mücadele Mitingleri»nde «Faşizm ülkemiz için güncel bir tehlikedir» derken, bu gerçeği gözler önüne sermiştir.

İşçi sınıfımızın sınıf ve kitle sendikal örgütü ve ulusal-demokratik bir kuruluş olan DISK'in İzmir ve İstanbul'da 6 ve 20 Eylül tarihlerinde onbinlerce işçi ve emekçinin, çeşitli ilerici demokratik sendika ve kitle örgütlerinin katılmasıyla gerçekleştirdiği mitingler, faşizm doğrultusundaki girişimleri işçi sınıfının cevapsız bırakmayacağını, demokrasiyi yerleştirmek için diğer çalışan kitlelerle eylem birliğine gireceğini açıkça göstermiştir. Faşizmin tırmanışını durdurmak, onu geriletme, bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme yolunda önemli adımlar atmak tüm ilerici, demokratik ve ulusal güçlerin günümüzdeki acil görevidir.

daha zayıflıyor. Türk-İş, işçi direnişlerini 'kanunsuz' ilan ederek, işverenlerin, MC iktidarının ağızını kullanıyor.

Faşizme karşı mücadelenin yükselmesini sağlayacak ana etkenlerden en önemlisi olan işçi sınıfının örgütlü birlik ve bütünlük mücadelesi, en azından sendikal planda hızla gelişiyor. DISK dün olduğu gibi, bugün de fazlasıyla bu gelişimi hızlandırma ve işçi sınıfımızı merkezi tek bir sendikal çatı altında birleştirme doğrultusunda kavga vermektedir.

Demokrasi mücadelemizin

güçlenmesini sağlayacak diğer bir unsur da tüm ilerici demokratik ve ulusal güç ve örgütlerin demokratik güç ve eylem birliğinin sağlanmasıdır. Kitlelerin istekleri eylemde buluştukça, işçi sınıfımızın etrafında ve onun öncülüğünde saflaşma gerçekleştikçe faşizmin yerleşmesi zorlaşacaktır.»

İbrahim GÜZELCE

«Bugün, emperyalist tekelere ve onların dünya politikalarına bağımlı olan ve MC iktidarıyla ifadesini bulan ülkemiz yönetiminde, işbirlikçi büyük burjuvazi ciddi çıkmazlar içinde bulunuyor.

Bu ciddi çıkmazların nedeni, birinci olarak, izlenen dışa bağımlı kapitalist yoldur. İkinci olarak ise, ülkemizin bağlatıldığı emperyalist sistemin içinde bulunduğu ekonomik, toplumsal ve politik krizdir. Dünya çapında sosyalist sistemin ve diğer anti-emperyalist güçlerin emperyalist sistemi gerileyen başarıları, ülkemiz çapında ise bağımsızlıktan, demokrasiden, barış ve toplumsal ilerlemeden yana güçlerin etkinliklerinin artması, ibreyi her geçen gün işçi ve emekçi sınıflar lehine değiştirmektedir.

Bugün eğer MC iktidarı ve temsil ettiği gerici sermaye güçleri bütün güçleri ve olanaklarıyla ilerici, halktan yana demokratik bir iktidarı oluşmasını engellemeye çalışıyorsa, bunun için dünya burjuvazisinin tarihsel deney ve tecrübelerinden yararlanıyorsa, bu büyük ölçüde zayıf düştüğünün, bunalımdan bunalıma sürüklendiğinin bir diğer ispatıdır. Onun bu bunalımlarını ne 12 Mart faşist dönemi, ne 4 gerici partiden oluşan zoraki koalisyon ve ne de 25 yıllık Cumhuriyet tarihimizin 27 yılında başvurduğu sıkıyönetimler gideremiştir.

Gerçeklerin gizlenmesi ve geniş kitleler tarafından görülmemesi için yürüttükleri çabaları, hepimiz, çeşitli biçimlerde görüyoruz, izliyoruz. Bu çabalar DISK'in miting afişlerini duvarlardan sökmek için faşist ekipler kurmaktan, ilerici, halktan yana kişilerin öldürülmesine, düzenlenen çeşitli saldırılardan kendi yayın organlarında açılan yalan ve iftira kampanyalarına kadar çeşitli görünümler, biçimler alıyor.

Ama bütün bunlara karşı işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme mücadelesi durmuyor, genişliyor, güçleniyor. İşçi sınıfının başını çektiği bu haklı mücadeleyi durdurtmak mümkün değildir. Tarih, bunun somut örnekleri ile doludur.

Üstelik işçi sınıfının ve emekçi halkın bu bilinçlenmesi, bu haklarına sahip çıkması zor koşullar altında gerçekleşmektedir. Çünkü egemen sınıf 141 ve 142'nci maddeler gibi, işçi sınıfının ve emekçi halkın bilinçlenmesini ve örgütlenmesini önleyen faşist yasalara dayanmaktadır.

Bugün ulusal ve demokratik güçler her zamankinden daha fazla omuz omuza gelmek ve açıkça bir tırmanış içinde bulunan faşist tehlikeye karşı aşılabilir bir duvar örme zorunda bulunuyorlar.

DISK bu uğurda yığinsal eylemler düzenliyor. Faşizme ve emperyalizme karşı sürdürülen yığinsal muhalefeti böylesi alanlarda ve somut bir platformda birleştirmek günümüzün acil görevini oluşturuyor. Demokrasinin korunup geliştirilmesi, baskının ve sömürünün ortadan kalka-

cağı emekten yana bir düzenin gerçekleşmesi için bütün güçleri birleştirmek, bunun için çaba harcamak, işçi sınıfının ve emekçi halkın hayatını, şeref ve geleceğini ezi ve vahşet dolu günlere terkmemek için verilmesi gereken bu mücadeleye, halkından yana olan hangi kişi ya da örgüt katılmamazlık edebilir ve kendi kısa vadeli siyasi çıkar hesaplarını üstün tutarak böylesi ulusal bir görevden geri durabilir?

DISK, azınlıktaki bir avuç kapitalistin bencil çıkar ve hırsı uğruna, yurdumuzun

anarşi içine düşürülmesine, emekçilerin geleceğinin tehlikeli günler içine atılmasına karşı, tâ baştan beri mücadele veriyor. Bu mücadele günümüzde daha da güçlenerek ve tüm barışsever, ilerici-demokratik güçlerin aktif katkısıyla sürdürülmek durumunda ve zorundadır. Bunun önemini belirtmek, bu mücadelenin belkemiği olan işçi sınıfının birliği için çaba göstermek her yurtsever kişi ve örgütün acil görevidir.»

MEHMET ERTÜRK :

«Günümüzdeki baskıcı terörcü şartlar, dışa bağımlı işbirlikçi büyük burjuvazinin ve onun iktidarlarının içinde bulundukları aczlerin bir sonucudur.

Bağımsızlık, Demokrasi, Barış ve Toplumsal İlerleme uğrunda yürütülen haklı mücadelemizin başarısı için acil görevimiz, işçi sınıfının birliğini güçlendirmektir.

Kapitalist yağmaya, emperyalist talana ve faşist barbarlığa karşı mücadelenin kısa vadedeki hedefi işçi sınıfı öncülüğü ve denetiminde tüm ulusal ve demokratik güçlerce, ileri bir demokrasi ortamının yaratılmasıdır gerçekleştirilmesidir. İşçi sınıfı, bu çetin ve zor mücadele sürecinde Maoist, Troçkist ve benzeri ters akımlar ile her türden sekte görüşlerle mücadele etmeyi gündemine almıştır.

İşçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın mutlu bir dünya yaratmak için yürüttüğü haklı mücadeleyi hiçbir güç durduramayacaktır.

Yaşasın Bağımsızlık, Demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme yolunda tüm demokratik güçlerin eylem birliği.

Yaşasın işçi sınıfının uluslararası devrimci dayanışması
Yaşasın DISK.

İşçi sınıfının birliği ve bozguncu akımlar

Sınıfsal taraflar bellidir. Bir yanda tekelci sermaye, büyük toprak sahipleri, tefeci ve bezirganlar, diğer yanda işçi sınıfı, yoksul köylük ve tüm tekel dışı katmanlar. Bir yanda sümürü, kâr, faşizm ve savaş dünyası. Diğer yanda demokrasi, barış, toplumsal ilerleme ve sosyalizm dünyası. Nasıl tekelci burjuvazi ülkemizde faşizmi güncel bir tehlike haline getirmişse, proletarya ve yandaşları da demokrasi ve özgürlük mücadelesinin başını çekmektedir. Nasıl büyük sermaye, hedefine ulaşmak için, anti-komünizmi silâh edinerek diğer sömürücü katmanlarla güçbirliği yapıyorsa, proletarya da tüm sömürülen kitlelerle bağlaşıklığını güçlendirmektedir. Geniş bir dünya anti-emperyalist cephesinin gündemde olduğu günümüzde bu karşıt iki sınıf da uluslararası ilişkilerini geliştirme ve güçlendirme durumundadır. Bu ilişkilerin işçi sınıfı sözlüğündeki adı «uluslararası işçi dayanışmasına» karşı somut tavrı, dünya işçi hareketine, sosyalist sisteme ve ulusal toplumsal kurtuluş savaşlarına karşı alınan tavır belirlir.

Türkiye işçi sınıfının sınıf ve kitle sendikal örgütü olan DISK bu tanımı V. Genel Kurul kararlarında, yöneticilerinin verdiği demeçlerde, katıldıkları dış toplantılarda ve gerçekleştirdiği kitle gösterilerinde belirlemiştir. DISK'in Helsinki ortak güvenlik ve işbirliği konferansı sonuçlarını selâmlaması, DISK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER'in İzmir Mitinginde tüm ilerici güçleri askeri faşist cuntaya ve emperyalizme karşı bağımsızlığı, demokrasi ve onuru için mücadele veren yiğit Şili halkıyla dayanışmaya çağırması bu tutumun en son örneklerindendir.

DISK, işçi sınıfının ulusal ve uluslararası düzeydeki bu açık tavrına karşı bir çizgiyi savunan akımların, her şeyden önce özgütlü işçi hareketine sızarak onu yozlaştırmaya ve maceraya sürüklemeye, işçi sınıfının birliğini bozmaya çalıştıklarını, böylece sermaye sınıflarının ekmeğine yağ sürdükleri gerçeğini en son İstanbul Mitinginde bir kez daha görmüştür. DISK, siyasal, felsefi, manevi inancı, ulusu ne olursa olsun tüm işçileri, her şeyden önce ortak çıkarları etrafında birleştirmeyi amaçlar. Ancak, bu kitle çizgisini titizlikle koruyan DISK, örgütsel mücadele ve disiplini bozmaya, demokratik bir şekilde Genel Kurulu ve yetkili organlarının saptadığı acil hedefi şaşırtıcı bir şekilde davranan hiç bir kitle temsil gücü ve yetkisi olmayan bölücü, maceracı, işçi hareketine yabancı ters akımlara karşı sınıfsal ve devrimci tavrını da açıkça koyar.

İstanbul'da 20 Eylül'de faşizme karşı yapılan büyük işçi mitinginde bir avuç bozguncunun, özünde demokrasi mücadelesini zayıflatıcı kışkırtmalarına karşı geniş kitlelerin sınıfsal ve örgütsel disiplinlerini uygulamakta gösterdikleri başarı, bu akımların ilerici işçi ve halk hareketine ne denli yabancı olduklarını göstermiştir.

DISK, esas hedefini şaşırmadan, kitle çizgisine sahip çıkarak, işçi sınıfının ulusal ve uluslararası birlik ve dayanışması içinde kendine düşen görevi üstlenerek örgütsel mücadele ve disiplini uygulama ya devam edecektir.

PORTEKİZ 'DE "KARIŞIKLIK" DEĞİL GERİCİLİKLE İLERİCİLİĞİN MÜCADELESİ VAR !

Devrimin iç zorluklarından yararlanan gericiler, şiddet eylemlerine, terörcü ve bölücü girişimlere başvurabildiler. Devrim sürecine bağlı güçler arasındaki keskin çatışmalar, olsa olsa, ancak faşist gericiliğin işine yarayabilir. ▀

Bir süredir Portekiz'deki siyasal gelişmeler adına «hür» denen kapitalist dünya basınında oldukça geniş yer kaplamaya başladı. Oysa, aynı basın 25.Nisan.1974'den önceki 48 yıllık ko-yu faşizm döneminde bu ülkeden, sömürü ve zulmün en katmerlisini yaşamış olan halkından sanki habersizdi.

25 Nisan 1974'den sonra birkaç karşı devrimci darbe girişimi oldu. Örgütlü işçi sınıfı, emekçi halk kitleleri ve «Silahlı Kuvvetler Hareketi» (MFA) ittifakı, gerici ve faşist güçleri bozguna uğrattı. 25 Nisanla yaratılan **demokratik durumun** sağlam temellere dayanma sürecinin köklü ekonomik tedbirlerle (millileştirmeler) hızlanması üzerine iç gerginlik arttı.

Portekiz bir NATO üyesiydi. Faşist Franko'nun İspanyası'na komşuydu. Portekizdeki gelişmeler Fransa ve İtalya'daki gelişmeleri hızlan-

dırabilirdi. Portekizdeki durum bir iç sorun olarak kalmıyor, tüm tekeller Avrupası'nı yakından ilgilendiriyordu.

Çıkarları esaslıca sarsılan iç ve dış «egemen» çevreler, NATO kumandanlığı, Kissinger, demokratikleşme süreci içine girmiş ilerici Portekiz devlet yönetimini şu veya bu şekilde değiştirme doğrultusunda çalışmalar yapıyorlardı. Portekiz'deki gelişmelerin temelinde, ekonomik iktidarla siyasal iktidarın çatışması ve emperyalist güçlerin Avrupa'daki güçler dengesinde meydana gelebilecek değişikliklerden kaygılanmaları yatmaktadır.

İşte, batı basınının «demokrasi elden gidiyor» biçiminde kulakları tırmalayan haykırısları buradan kaynaklanmakta ve Portekiz işçi sınıfının çıkar ve istekleriyle ters yönde yükselmektedir.

Asıl sorun, söylendiği gibi «komünist dikta» isteyenlerle, «batı tipi demokrasi» özlemcileri arasında değil, genel olarak ilericilik ile gerici-lik arasındadır. Çünkü temelde, Portekiz'de sos-yalizmin istenip istenmemesi yatmaktadır. İşçi sınıfının diğer bir ülkede gelişmeler üzerine bil-gilenme kaynağı, her şeyden önce söz konusu ülkenin işçi sınıfı yayın organları, temsilcilerinin görüşleri olmak durumundadır. Bu yüzden, Por-tekiz'deki durumu en iyi ve doğru biçimde ancak Portekiz işçi sınıfının merkezi sendikal örgütü «**ENTERSENDİKAL**» den öğrenebiliriz.

Banka, metalurji ve ilaç sanayiindeki sendi-ka yöneticileri Americo de Costa Pereira / Al-varo Rona olaylar üzerine görüşlerini şöyle açıklıyorlar:

Americo da Costa Pereira :

«Her dönemde sorunlar keskinleşiyor. Si-yasal güçler, ortaya çıkan sorunları, kaçınılmaz

bir şekilde kendi sınıfsal tavırları açısından ele alıyorlar. Palma Carlos'un Haziran 1974'deki «Anayasal» darbe girişiminde, 28 Eylül 1974, 11 Mart 1975 ve nihayet 18 Temmuz 1975'te böyle oldu.

Geçen 11 Mart'taki darbe deneyi, MFA ile ittifak halindeki ilerici güçlerin, her türlü karşı-devrimsi girişi bastırarak gerekli güce sahip olduklarını göstermiştir.

Aveiro Sendikalar Birliği merkezine saldırı bu eylemlerin gerçek niteliğini ve kaynaklandı-ğı yerleri ortaya koymuştur. Bu eylemler özde MFA'nın ilerici kararları karşısında büyük ser-mayenin son çılgınlıklarını dile getirmektedir.»

Antero Martins :

«Portekiz'de içinde sınıflar mücadelesinin keskinleştiği ve en çeşitli çıkarların çatıştığı dev-rimsi bir durum yaşanıyor.

Bugün MFA'ya karşı objektif olarak karşı

devrimci olan girişimlerin arkasında sadece içte kalmayan tutucu ve gerici güçler bulunmaktadır.

'Republica' gazetesi etrafında uluslararası düzeyde yaratılan büyük gürültünün amacı, Avrupa'ya Portekiz'deki özgürlükler üzerine bütünüyle yanlış bir fikir vermek ve aynı zamanda Fransa ve İtalya'daki sol demokratik güçler arasında ayrılık tohumları atmak.

...Bugünkü süreci iyiye doğru götürmenin esaslı koşulu işçi sınıfının birliğidir. Ülkenin bugünkü somut durumunda, işçi sınıfını bölmeye yönelik girişimler, objektif olarak karşı-devrimci bir nitelik taşırlar ...

Ayrılıkların diğer önemli bir nedeni de, gerici (ve gericiliğin ekmeğine yağ süren) güçlerin, emekçi komisyonları, mahalle komisyonları, halk meclisleri şeklinde örgütlenen kitle halk hareketinin yapılaşmasından duydukları derin kaygıdır.

Bu tedbirler, artık eskimiş olan bugünkü devlet cihazının yerini, yeni iktidar biçimlerinin almasını sağladığı için devrimcidir.»

Alvaro Rana :

«Bir yılı biraz aşkın bir süre içinde karanlıkların içinden yeniden doğan Portekiz, bize göre, olumlu bir gelişme gösterdi. Bu gelişmede tayin edici işleri gören emekçilerdi. Faşist terörler döneminden sonra kazanılan özgürlüklerden başka, 25 Nisan'dan bu yana emekçiler pek çok alanda önemli kazanımlara sahip oldular... Asgari ücretin 3.300 esküdo olarak saptanması Portekiz emekçilerinin ücretlerini yaklaşık % 50 artırdı.

Temel sanayii kollarının millileştirilmesi ve toprak reformunun yeniden başlaması, emekçilerin ülkenin ekonomik gelişmesini kendi ellerine almaları gerektiğini görmeleri için gerekli koşulları yarattı.

Emekçilerin hizmetindeki bu politika çerçevesinde, üretim seferberliği yapan, en son olarak devrim güvenlik halk komisyonlarının tanınmasıyla güçlenen işçi denetim komisyonları oluşturuldu.

Daha yapılacak pek çok şey var. Eski rejimin Emekçileri daha iyi bölmeye yönelik ücret farklılaşmalarının yarattığı güçlükleri yenmemiz ve hataları düzeltmemiz gerekiyor...

Halk kitlelerinin isteklerine açıkça cevap verebilmek için karşı dirençleri yenmemiz gerekiyor.»

Entersendikal'in, Komünist Partisi'nin, Portekiz Demokratik Halk Hareketi (MPD) Örgütünün binalarına ve militanlarına, MFA ve halk hareketi bağlaşıklığının sağladığı ekonomik, toplumsal ve politik kazanımlara, giderek demokrasi ve sosyalizmin Portekiz'de yerleştirilmesine karşı bir süredir girişilen yoğun kanlı sabotaj ve saldırıların belirli bir anında yeni ve "geçici" Portekiz hükûmeti kuruldu. Fakat bu hükûmetin kurulmasıyla, Amerikan ve Batı Avrupa emperyalist tekel ve devletlerin desteklediği Portekiz büyük sermayesinin batı tipi burjuva demokrasisi maskesi altında faşizm özlemi doğrultusunda yarattığı bozguncu ve terörist girişimlerin son bulduğu iddia edilebilir mi?

Bu soruyu Portekiz işçi sınıfı örgütleri şöyle yanıtlıyorlar: «Portekiz halkı bilmelidir ki, ülke iç savaşa yol açabilecek şiddetli askerî çatışma tehlikesiyle karşı karşıya kalabilir. Ulusal yaşamı saran darbecilik, güvensizlik ve tedirginlik ortamına hemen son verilmelidir. Siyasal çözüm yolları arayarak, devrimin üstün çıkarlarını grup çıkarlarının üstünde tutmak gerekiyor.

«Devrimin iç zorluklarından yararlanan gerici şiddet eylemlerine, terörcü ve bölücü girişimlere başvurabildiler. Devrim sürecine bağlı güçler arasındaki keskin çatışmalar, olsa olsa, ancak faşist gericiliğin işine yarayabilir.

«Devrimin selâmeti, devrimci süreçle beraber olanlar arasında silâhlı çatışmaların mutlaka önlenmesini gerektiriyor.»

Gerici faşist güçlerin genç Portekiz demokrasisini tehdit eden girişimlerine set çekmek ve birliği sağlamak üzere önerilen toplantıya çağrılan güçler: 1) Askerî ve Sivil iktidar organlarının resmî temsilcileri (Cumhurbaşkanlığı, geçici hükûmet ve devrim konseyi); 2) M. F. A. içindeki belli başlı eğilimlerin temsilcileri (askerî sol, Copcon subayları-askerî güvenlik örgütü-«dokuzlar» grubu); 3) Politik parti temsilcileri (Portekiz Komünist Partisi, geniş bir devrimci cephenin kuruluş hazırlıklarına katılan parti ve örgütler, Sosyalist Parti).

Avrupa'daki ilerici ve gerici, emekçi kitleler ile büyük sermaye arasındaki politik güçler dengesini büyük ölçüde etkileyecek olan Portekiz'deki gelişmelerin demokrasi ve sosyalizm doğrultusunda olması ülkemizdeki demokrasi mücadelesini de hızlandıracak ve emperyalist güçleri geriletecektir.

YENİ PORTEKİZ'İN SAĞLADIĞI TOPLUMSAL HAK'LARDAN:

25 Nisan 1974'ten bu yana iki katına çıkan asgari ücret sisteminin kurulmasından ve en düşük gelir ve ücretlerin en azından yüzde 12-44 artmasının yanında, emekçilerin yaşam düzeylerini yükseltici tedbirlerin bazıları :

- * Aile yardımının çocuk başına 240 esküdos artması
- * Emeklilik ve sakatlık yardımı: asgari ücretin yüzde 50'si (27 Mayıs 1974)
- * Yaşam düzeyleri en düşük olanlar için ayda 1000 esküdoluk bir yardım sandığının kurulması (27 Mayıs 1974).
- * Emeklilik ve diğer ikramiyelerin kamu kesimini de kapsamaması
- * İhtiyarlık ve sakatlık yardımlarından yararlananlar için 1974'ten itibaren Noel primi verilmesi (18. 12. 1974)
- * Sigortanın tarımda çalışan

gençlere uygulanması

- * Sigortanın tarımda çalışan 16-18 yaşlarındaki tüm gençlere uygulanması (13. 12.1975)
- * Tüm toplumun haklarını eşit bir düzeyde birleştirmek amacıyla tüccar emniyet sandıklarının sendika emniyet sandıkları ve aile yardımı sistemiyle kaynaştırılması (31.12.1974)
- Tarım işçileri (500.000 kişi) bundan böyle, hastalık sigortası ve ihtiyarlık ve sakatlık primleri konusunda sanayi işçileriyle aynı haklara sahip oluyorlar. Tarım işçileri için, ücretli tatil ile analık, ölüm, ihtiyarlık ve sakatlık ikramiyeleri sağlanıyor (1.4.1975)
- * Bekârlar için ücretlerinin yarısı, aile reisleri için ücretlerinin üçte ikisi tutarında bir işsizlik tazminatının gerçekleştirilmesi (1.4.1975)

Beşinci geçici hükümet tarafından alınan en son ted-

bir (Temmuz - Ağustos 1975.)

- *Çeşitli toplumsal yardımlardan yararlanmak için gerekli altı aylık sürenin kaldırılması.
- * İş hastalıkları yardımının yükseltilmesi.
- * Emekçi kadınlar için analık ücretli tatilin 90 güne çıkarılması.
- * Küçük ve orta işletmelerin korunması yönünde yeni tedbirler.
- * Özellikle tarım kooperatifleri ve kent dışı bölgelerde kreş ve çocuk parkları açılmasına yönelik girişimlere yardım edecek bir planın hazırlanması
- * Yaşlıların bakım ve sağlığına ilişkin ileri tedbirler; emekli yurtlarının kurulması ve mevcutlarının iyileştirilmesi.
- * 65 yaştan yukarı ve ekonomik gücü olmayanlar için parasız tıbbî denetim.

BARIŞ VE SİLAHSIZLANMA POLİTİKASI VE SENDİKALAR

Daha sendika seçme özgürlüğünün garanti edilmediği, dayanışma grevlerinin bile yapılamadığı, Genel Grev'in yasak sayıldığı ülkemizde, sendikaların barış ve silâhsızlanma için eylemlerinden söz etmek lüks olmaz mı sorusu gelebilir akla. Hiç bir devrimci sendika militanı bu soruya olumlu karşılık vermez; vermemelidir.

Barış ve silâhsızlanma sorunu çağımızın can alıcı güncel sorunlarından biridir. Boyutlarını kavramak için, geçtiğimiz Temmuz ayında toplanan Helsinki Konferansı; sonuç ve yankılarını gözönüne getirmek yeterlidir. Böylesine önemli bir konuda tavır almamak, hele sorunun en yakından ilgilendirdiği işçilerin buna kayıtsız kalması düşünülemez.

Kaldı ki A. B. D.'nin ambargo ayak oyunları, bir türlü kapanmak bilmeyen Kıbrıs çıbanı, M. C. hükümetinin emperyalist tekeller ve özel sektörle elele tezgahladıkları «ulusal savaş sanayii» ve bu yolda halkımızın tasarruflarına el koyma çabaları barış ve

silâhsızlanma sorununu, üzerinde her zamankinden daha büyük bir ciddiyet ve ısrarla durmamız gereken bir madde halinde ön plâna çıkarmıştır.

BARUT FIÇISINA DÖNEN DÜNYAMIZ

Emperyalizmin körüklediği silâhlanma yarışı bugün dünyamızı, fitili ateşlendiği anda, insan emeğinin, hatta yüzyıllardır yarattığı sayısız değeri silip süpürecek bir barut fıçısına döndürmüştür.

Sadece 1973 yılında yeryüzündeki her insan başına 56 dolarlık silâh harcaması yapılmıştır. Dünyada yaşama isteğinden başka suçu olmayan bu insanların her birine en az 15 ton nitrogliserin düşmektedir.

1949'da 51,4 milyar doları bulan dünya silâhlanma harcamaları, 1969'da (1960 dolar değeriyle) 154,1 milyar dolara yükselmiştir. 1955 - 1973 yılları arasında dünya silâhlanma harcamaları % 64 lük bir artış göstermiştir.

1973'de 1970 dolar değeriyle 207 milyara varan dünya

silâhlanma harcamaları toplamı, bir yıl sonra 1974 dolar değeriyle 250 milyar doları aşar olmuştur.

Dünya çapında gayri safi hasılanın % 6,3 ünü askeri harcamalar yutmaktadır. 1980'de askeri harcamalar tutarının -1970 dolar değeriyle- 300-350 milyara yükselmesi söz konusudur.

Silâhlanma yarışının başında gelişmiş kapitalist ülkeler gelmektedir. Saldırgan Amerikan emperyalizmi ve NATO'nun askeri harcamaları ağırlık almaz boyutlardadır.

1974 Eylül'ünde A. B. D. Senatosu askeri bütçeyi 82 milyar 600 milyon dolar olarak onaylamıştır. Bu bütçe 1975'de 104 milyar 7 milyon doları aşacaktır.

1969'da dünya askeri harcamalarının % 85 ini A. B. D., Kanada, İngiltere, Federal Almanya, Fransa, Sovyetler Birliği ve Çin yapmaktadır. Bunun % 44 ünü tek başına A.B.D.'nin harcamaları oluşturmaktadır. NATO'nun payı ise % 58'dir.

«Hür Dünya» ideologlarının

“Barış içinde birarada yaşama yumuşama ve silâhsızlanma politikası bir kavgadır. Bu politikanın özünde saldırgan emperyalizme ve onun işbirlikçilerine barış ve demokrasi, ulusal bağımsızlık ve sosyalizm güçlerinin yararına bir durumu dayatma kavgası vardır. Yoksa, kendilerini devrimci gösterip, savaş kışkırtıcılığı yapan ve işçi sınıfı iktidarlarını kundaklamaya kalkan bazılarının ileri sürdüğü gibi, uzlaşma ve «dünyayı paylaşma» politikası değildir bu politika. ”

savunma örgütü diye kamuoyuna yutturmaya çalıştıkları NATO'nun, 1949-1969 arasında askeri harcamaları yıllık oranı % 6,5; NATO'nun baş patronu A. B. D.'nin ki % 7 dir. Aynı istatistikler Varşova Paktı için % 4, 2, Sovyetler Birliği için ise % 4, 1 dir.

1968'de gerçekleştirilen 1 milyar 200 milyon dolarlık bölümünü A. B. D., İngiltere, Fransa ve Kanada yapmıştır. (Kuzey ve Güney Vietnam'a yapılanlar dışında).

1972'de A. B. D.'de kişi başına 399 dolarlık askeri har-

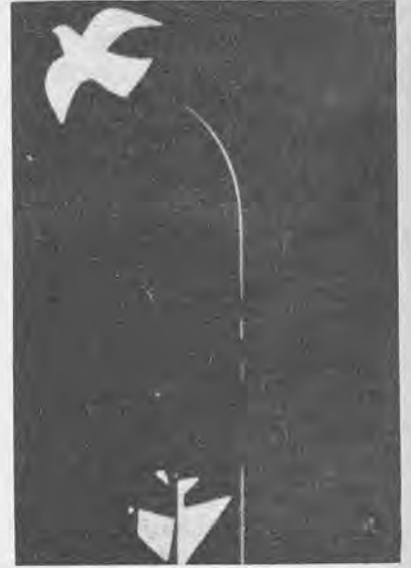
cama yapılmıştır. Son derece ileri tekniklerle, insanı ürper-ten toptan yokedici silâhlar geliştirmek için böylesine büyük paralar dökülürken, 1969'da 12 milyon Amerikan vatandaşının gelirleri yılda 550 dolardan düşüktür.

İşte utluslararası silâh tekel-lerinin değirmenine su taşıyan halk düşmanı silâhlanma politikasını rakamlar böyle açığa vuruyor.

SİLAHLANMA HARCAMALARI EMEKÇİLERİN YAŞAMA ŞARTLARINI GÜÇLEŞTİRİYOR.

Silâhlanma yolunda kapitalist ülke hükümetlerinin harcadıkları her kuruş, çalışan yığınların daha iyi yaşama olanaklarına indirilen bir darbedir.

1972 de toplam askeri harcamalar, tüm dünya ülkelerinin konut, eğitim ve sağlık harcamalarının toplamına eşittir. Dünya askeri harcamaları toplamı kamu sağlık harcamalarının 2,5 katı, eğitim harcamalarının ise 1,5 katıdır.

Oysa 1970-1971 de Etiyopya'da 2,984, Hindistan'da 1.571, Fransa'da 139, A.B.D. de 127 kişiye bir hastane yatağı düşmektedir.

Askeri amaçlarla yapılan araştırma masrafları dünyada 25 milyar doları bulurken -ki bu tüm dünya genel araştırma harcamalarının % 41,6 sı demektir-, sağlıkla ilgili araştırmalara sadece 4 milyar dolar ayrılmaktadır.

Tüm dünyada varolan araştırıcı mühendislerin dörtte biri askeri amaçlarla çalıştırılmaktadır. Oysa bunlar tüm insanlığın yararına daha olumlu ve daha etkin hizmetlerde bulunabilirler.

Özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde eğitim ve konut yetersizliği her gün altı çizilen sorunlardır. Dar gelirli kitlelerin yaşamak zorunda kaldıkları gecekondu ve yetersiz konutların ortadan kaldırılması ve mesken yapımı yatırımları, dünya gayri safi hasılasındaki askeri harcamalar payının ancak yarısına varmaktadır. Birleşmiş Milletler araştırmacılarına göre, eğitim ve özellikle mesken eğitimi konusunda yeterli çabanın harcanması ha-

linde dünya üretiminin % 30 artması olanaklıdır. (10).

Kapitalist sistemin onmaz yarası enflasyonun ve para bunalımlarının derinleşmesinde silahlanma yarışının önemli etkisi vardır.

Sürekli artan askeri harcamalar kapitalist ülkelerin ekonomilerini iyice dengesizliğe itmektedir. Bu harcamaları karşılamak için hükümetler vergileri arttırarak yükü halkların sırtına bindirmektedirler.

Emekçilerin yaşam düzeyleri böylece durmadan düşmekte, ekonomik buhran şiddetlenmektedir.

Gelişmiş kapitalist ülkelerin silahlanma masraflarıyla, yaptıkları yatırımlar arasındaki ilişki ilginçtir. Gayri safi milli hasılasında askeri harcamalar payı yüksek olan ülkenin, yatırımlar payının düşük olduğu gözlenmektedir... Örneğin: A.B.D. de 1955 - 1970 arasında askeri harcamalar GSMH'nin % 9'unu 1960-1968 arasındaki yatırımlar payı ise % 13 ünü meydana getirmektedir. Bu sayılar İngiltere için % 7 ve % 14, Fransa için % 5 ve % 18 dir. (11)

Bütün bu sayısal veriler şu gerçeği açıkça ortaya koymaktadır: silâhlanma yarışı, işçi sınıfının ve çalışan halkın çıkarlarına karşı daha iyi yaşama düzeyine sahip olma olanaklarını baltalayan bir talan politikasıdır. Yine B. Milletler araştırmacılarının belirttiğine göre, askeri harcamalardan genel olarak %20 kısılarak, elde edilen kaynakların değerlendirilmesiyle, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin acil ekonomik ihtiyaçları karşılanabilecektir. (12)

Yeryüzünde barış ve genel silâhsızlanmanın gerçekleşmesiyle sadece insanlık dışı bir olay olan savaşa son

verilmeyecek, fakat silahlanma için harcanan büyük mali kaynakların, emekçilerin yaşam şartlarını geliştirme, açlık, sefalet ve işsizliği ortadan kaldırma yolunda kullanılması söz konusu olacaktır.

İşte bu nedenle barış ve silâhsızlanma politikasıyla, işçi sınıfının ekonomik ve sosyal talepleri arasında sıkı bir ilişki vardır.

BARIŞ VE SİLAHSIZLANMA POLİTİKASI VE SINIFLAR MÜCADELESİ

Sınıflar mücadelesinin gelişme temelinde ekonomik ve sosyal talepler yatar. Devrimci sendikalar emekçilerin gündelik ekmek ve özgürlük kavgasını yürütürken, işçi sınıfının genel olarak kapitalist sömürüye son verme mücadelesini bir an bile gözden kaçırmazlar. Sarı sendikaların «politika dışı kalma» saf-satasına ve sınıf işbirliği tavırlarına karşı, işçi sınıfının ülkenin politikasında söz sahibi olmasından yanadırlar. Ülke çapındaki mücadeleyi uluslararası düzeyde her gün yeni boyutlara ulaşan mücadeleyle bütünlük içinde kavrarlar.

Neredeyse 60 yıla varan

bir zamandır işçi sınıfı bir çok ülkede iktidarını kurdu, pekiştiriyor. Her plânda büyük başarılarla gelişen sosyalist sistem bugün kapitalist-empyralist sistemin karşısına bir dağ gibi dikilmiştir. Bu iki sistem arasındaki çelişki çağımıza damgasını vuruyor.

Yukardaki bölümlerde verilen istatistik bilgiler soyutlamalara ve yanlış kavramlara yol açmamalıdır. Silahlanmanın nedenlerini ve temellerini görmeden, barış ve silâhsızlanma politikasını soyutça koyuş bizi çok yanlış sonuçlara götürebilir.

Barışı ve silâhsızlanmayı savunmak, bu uğurda savaşın baş kışkırtıcısı ABD emperyalizmine karşı kavga vermek, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Silahlanma ve saldırganlık politikası emperyalizmin politikasıdır. Temelinde tekelci sermayenin, çok uluslu şirketlerin aşırı kâr amacına dayalı ekonomik ve sosyal politikası yatar. Barış ve silâhsızlanma politikası dünya işçi sınıfının ve anti-emperyalist güçlerin politikasıdır. Temelinde ulusların kendi kaderlerini kendilerinin tayin hakkı, bağımsızlıklarına saygı ilkeleri, emekçilerin yaşama şartlarını iyileştirme, toplumsal ilerlemeyi hızlandırma politikası vardır.

SENDİKALARIN BARIŞ VE SİLAHSIZLANMA İÇİN MÜCADELELERİ

Sınıf temelinde örgütlenen sendikaların savaşa karşı mücadeleleri uzun bir tarih yaparak sağlam bir gelenek oluşturmuştur.

C.G.T. (Fransa Genel İş Konfederasyonu) 24-25 Ekim 1912'de Paris'te, gündemine sadece savaşa karşı mücadele sorununu alan olağanüstü bir kongre toplamıştır. Kongrede ibr karar metni ve 16 Aralık'ta yapılacak 24 saatlik Genel Grev çağırısı onaylanmıştır. Kararda, işçi sınıfının savaşın hazırlanmasına ve savaşa katılmakla, kapitalizmin sömürü derecesini arttıracak canice bir olaya alet olacağı belirtilmektedir. (16)

C.G.T.'ye bağlı işçiler savaş sırasında da 1916, 1917, 1918'de savaşa karşı grevler düzenlediler.

1920'de Fransız dok ve gemi işçileri emperyalistlerin müdahale merkezi haline gelen Polonya'ya askeri malzemelerin gönderilmesini engellediler. Bu tür eylemler yakın tarihte Vietnam için yapıldı. Bugün birçok ülkede faşist Şili cuntasını tecrit etmek için yapılıyor.

Dünya işçi sınıfı tarihi sayısız örneklerle doludur. Bu arada Cezayir savaşı sırasında, Cezayir'in bağımsızlığı için ağır baskı ve şiddete rağmen C.G.T.'nin Cezayir işçileri, yurtsever ve demokratik güçleriyle sürdürdüğü somut dayanışmayı özellikle anmak isteriz.

Uluslararası işçi hareketi 1945 de, «Dünya Sendikalar Federasyonu (F.S.M.)» nun kurulmasıyla çok önemli bir boyut kazanmıştır. Bugün 200 milyon emekçinin en üst sendikal örgütü olan F.S.M.'in ana hedefleri arasında «Savaş ve savaşın nedenleriyle, sağlam ve sürekli bir barış için mücadele etmek...» yer almaktadır.

1973'de toplanan VIII. Dünya Sendikalar Kongresi milyonlarca işçinin taleplerini bir kez daha karar altına almıştır. Genel ve bütünüyle silâhsızlanma, nükleer denemelerin durdurulması, nükleer ve atom silah stoklarının imha edilmesi (17)

F.S.M. Genel Sekreteri. Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Sekreterine 1975'de, «Uluslararası büyük sendikal, örgütler B.M.'de işçilerin sesini duyurabilmelidirler» başlıklı bir metin vermiştir. Bu metinde özellikle barış, savaş ocaklarının söndürülmesi, silâhsızlanma, uluslararası güvenlik ve işbirliği konularında FSM-BMÖ işbirliğinin güçlendirilmesi istenmektedir.

F.S.M. dışındaki sendikal örgütler de soruna gittikçe

artan bir önem ve ilgiyle eğilmektedirler. Mücadelede bütün dünya sendikalarının ortak eylemi, gerekliliğini her zamankinden daha çok duyurmaktadır. F.S.M. bütün sendikal örgütlere ve özellikle C.I.S.L. ve C.M.T.'ye bir Asgari Ortak Program belirlemek için çağrıda bulunmuştur.

Ancak silâhsızlanma sorunu henüz her ülkede sendikaların emekçilerin ekonomik, sosyal, kültürel durumunu yükseltmek amacıyla yaşama ve iş şartlarının iyileştirilmesi için yürüttükleri mücadeleye bağlı düzenli bir eylem konusu haline gelememiştir. (18)

TÜRKİYE'DE

Ülkemiz NATO ve CENTO'ya bağlanarak, A.B.D. emperyalizminin, Sovyetler Birliği'ne ve kurtuluş mücadelesi veren Orta-Doğu Arap halklarına karşı bir ileri karakolu durumuna getirilmiştir. Askerlerimizin Kore halkına karşı savaşa sürülmesi, Incirlik üssünden havalanan U. 2

casus uçağı olayı bu olguyu göze batıran sadece iki örnektir. Üzerindeki Amerikan üsleriyle Türkiye barut fıçısına çevrilmiş, NATO'nun sağ dırganlık politikasının gereksinimleri nedeniyle kalabalık bir ordu beslemek zorunda bırakılmış ve askeri harcamalar durmadan artmıştır. 1973 T.L. değeriyle 934 milyon lirayı bulan 1954 askeri harcamaları, 19 yıl sonra 12 milyar 483 milyon liraya yükselmiştir. (19) Oysa bağımsızlıkçı ve barışçı bir politika izlenerek bu olanaklar emekçilerin yararına olumlu yatırımlarda kullanılabilirdi.

Kıbrıs sorunu ve buna bağlı olarak gelişen ambargo oyunları arkasından tekelleci

Vietnam'da kullanılan "geliştirilmiş" yeni NAPALM, "polystyrene" iltihap etmekte ve bu onu daha "yapışıcı" hale getirmektedir. Alevli deride kıvrımdaki göz, cilde yapışmakta ve kazınması mümkün olmamaktadır. Dünya yüzünde NAPALM imal eden tek ülke, Amerika'dır.

sermaye çevreleri ve M. C. hükümeti «bağımsızlıkçı» (!) kesiliverdiler. Ancak üslerin kapatma numarasının foyası çabuk meydana çıktı. Fakat «Ulusal savaş sanayii» tartışmaları sürüyor. «Kendi silâhını kendin yap» sloganıyla tezgâhlanan «ulusal savaş sanayii» tasarısının altında büyük sermaye çevrelerinin emperyalist tekellerle sarmaş dolaş olmuş çıkarları yatmaktadır. Kurulacak silâh montaj sanayii yeni ibr aşırı kâr alanı oluşturacaktır.

İşçi sınıfı «savaş sanayii»nden yana değildir. Ama ulusal savunma ve güvenliğin garantisi altına alınması en önde gelen taleplerindendir. Türk İş'e bağlı bazı sendikalar si-

«Savaş ve savaşın nedenleriyle, sağlam ve sürekli bir barış için mücadele etmek...» bütün demokratik güçlerin hedefleri arasındadır.

İlâhlanma için işçilerin yevmiyelerinden para kesilmesi önerisini getirerek işçi sınıfına karşı ne kadar korkunç bir ihanet içi.nde olduklarını bir kere daha göstermişlerdir. Yukarıda gördüğümüz gibi silahlanma işçi sınıfının yaşama şartlarının iyileştirilmesine indirilen bir darbedir. Türk-İş'in bu öneriyle uyguladığı politika emekçilerin yaşama düzeyini düşürerek, emekçilerin yararına olmayan silâhlanma politikasını körükleme dolayısıyla egemen sınıflara hizmet etme politikasıdır. Yani iki dereceli ihanet politikasıdır.

DISK bu konuda doğru sınıf tavrını anında ortaya koymuş, 1 Ağustos 1975 de yap-

tığı basın toplantısında DISK Genel Başkanı Kemal Türkler «İNSANLAR BARIŞ İÇİNDE YAŞAMAK İSTİYORLAR....

Barış d ü ş ü n c e s i, insanlık içinde yokedilemez biçimde kök salmıştır... Dünya ölçüsünde süren yumuşama politikası, hem doğru ve gerçekçi bir politika olduğunu ispatlamış, hem de barışın güçlenmesinde etkin bir rol oynamıştır ve oynamakta devam etmektedir. Yumuşama, barış içinde yanyana yaşama politikası savaşların ve yıkımların nereden geldiğinin apaçık anlaşılmasını sağlayarak tüm insanlığın gözünde emperyalizmin maskesini düşürmüştür. EMPERYALİZM ARTIK BARIŞÇI VE

İNSANLIĞIN KURTARICISI, SÖZÜM ONA HÜR DÜNYANIN KORUYUCUSU OLDUĞU YALANLARINI SÜRDÜREMEMEKTE, SÜRDÜRSE DE KİMSEYİ BUNA INANDIRAMAMAKTADIR... (...) SİLAHSIZLANMA BUGÜN DÜNYA BARIŞININ BAŞ KOŞULU HALİNE GELMİŞTİR... (.....) İNSANLIĞIN MUTLU GELECEĞİ İÇİN, BARIŞ VE DEMOKRASİ İÇİN VERİLEN MÜCADELE HAVADAN VE SOYUT BİR MÜCADELE DEĞİLDİR. KAPITALİZM VE SOSYALİZM ARASINDAKİ MÜCADELENİN BİR ÜRÜNÜDÜR VE BU MÜCADELEDE ETKİN BİR SİLAHTIR» demiştir.

9 Ağustos 1975 tarihli Cumhuriyet gazetesindeki DISK ve Ulusal Savunma adlı yazısında DISK Genel Sekreteri İbrahim Güzelce de şunları yazıyor: «Sorunun bir başka yanı da, Ankara Ticaret Odası Y.K. Başkanı N. Esen'in şu sözlerinde yatmaktadır: 'Güçlü bir Türkiye hür dünyanın ileri karakolunda, Orta doğu'daki kilit mevkiinin nöbet görevini de üstün bir başarı ve büyük bir cesaretle sürdürebilecektir. Bu görüş, savaş kışkırtıcılığı yapan, harp sanayii mamulleri için talep, güvenilir ve istikrarlı bir taleptir' diyen büyük sermaye ve onun hizmetindeki egemen siyasal çevrelerin görüşüdür.

Dünyada ilk sosyalist ülke Sovyetler Birliği, sömürgelelerin paylaşımı için çıkartılan 1914-1918 I. Dünya Savaşı ateşi içinde doğmuştur. Hayata geçen işçi sınıfı iktidarını yıkmaya amacıyla emperyalist ülkeler yoğun bir saldırıya girişmişler, Nazi faşizmini tezgâhlایarak 2. Emperyalist Dünya Savaşını hazırlamışlardır. Ancak evdeki hesap çarşıya uymamış, Nazi faşizmi

ağır bir yenilgiyle can verirken, Avrupa'nın diğer birçok ülkesinde de, işçi sınıfı iktidarı ele almıştır. Uslanmayan emperyalizm ve özellikle ABD emperyalizmi «Soğuk Savaş» dönemini başlatarak, silâhlanmasını hızlandırırken 3. Dünya Savaşı tehditleri savurmaya koyulmuştur.

Sosyalist ülkeler bu durum karşısında varlıklarını korumak için silâhlanma zorunda kalmışlardır. Ancak başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkeler barış içinde birarada yaşama ve yumuşama (detant) politikasının temellerini atmış, barış ve silâhsızlanmanın hayata geçirilmesi yolunda çabalarını her geçen gün yoğunlaştırmış ve yoğunlaştırmaktadırlar.

Sovyetler Birliği 1971'de bir dünya silâhsızlanma konferansının toplanmasını önerdi. Aralık 1972'de Sovyet-

ler Birliği'nin önerisi üstüne, Birleşmiş Milletler Örgütü devletlerin uluslararası ilişkilerde bundan böyle zora başvurmayacaklarını ve nükleer silahların kullanılmasını yasakladıklarını bildirdi. 1973 Aralık ayında Sovyetler Birliği Güvenlik Konseyi'nin sürekli üyelerinin askeri bütçelerini %10 kısımlarını ve böylece elde edilecek mali kaynakların gelişme halindeki ülkelere yardımda kullanılmasını önerdi.

Mayıs 1972, Haziran 1973, Temmuz ve Kasım 1974 Amerikan-Sovyet zirve toplantıları silahlanmanın sınırlandırılmasında somut adımların atılmasına yaradı. Cenevre ve Viyana görüşmeleri de uluslararası anlaşmalar gerçekleştirerek önemli katkılarda bulundu. Nihayet Temmuz 1975'de toplanan «Avrupa Barış ve İşbirliği Konferansı»nda

35 ülke barış içinde birarada yaşama'nın on ilkesinin altına imzalarını koydular.

Sosyalist Sistemin girişimleri giderek, gittikçe gelişen dünya bağımsızlık, barış ve demokrasi güçlerinin sağlam desteğini kazanmış, emperyalizmin saldırganlığına büyük ölçüde gem vurulmuştur. Vietnam, Kamboçya zaferleri, Portekiz 25 Nisan devrimi, Yunanistan'da faşizmin yıkılışı, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün, Fransa'da Halk Birliği'nin iktidara yaklaşması, İtalya'da ilerici güçlerin ezici başarıları bu politikanın da etkilerinden bağımsızca açıklanamaz.

1950'lerde Amerikan ideologu James Burnham «Dünya Egemenliği İçin» adlı kitabında şunları öğütüyordu:

«1 — Dış politikada amacımızın barış olmadığı ve olamayacağı tanınmalıdır;

«Savaş ve savaşın nedenleriyle, sağlam ve sürekli bir barış için mücadele etmek...» bütün demokratik güçlerin hedefleri arasındadır.

lâhlanma için işçilerin yevmiyelerinden para kesilmesi önerisini getirerek işçi sınıfına karşı ne kadar korkunç bir ihanet içinde olduklarını bir kere daha göstermişlerdir. Yu karda gördüğümüz gibi silah lanma işçi sınıfının yaşama şartlarının iyileştirilmesine indirilen bir darbedir. Türk-İş'in bu öneriyle uyguladığı politika emekçilerin yaşama düzeyini düşürerek, emekçilerin yararına olmayan silâhlanma politikasını körükleme dolayısıyla egemen sınıflara hizmet etme politikasıdır. Yani iki dereceli ihanet politikasıdır.

DISK bu konuda doğru sınıf tavrını anında ortaya koymuş, 1 Ağustos 1975 de yap-

tığı basın toplantısında DISK Genel Başkanı Kemal Türkler «İNSANLAR BARIŞ İÇİNDE YAŞAMAK İSTİYORLAR...

Barış düşünce si, insanlık içinde yokedilemez biçimde kök salmıştır... Dünya ölçüsünde süren yumuşama politikası, hem doğru ve gerçekçi bir politika olduğunu ispatlamış, hem de barışın güçlenmesinde etkin bir rol oynamıştır ve oynamakta devam etmektedir. Yumuşama, barış içinde yanyana yaşama politikası savaşların ve yıkımların nereden geldiğinin apaçık anlaşılmasını sağlayarak tüm insanlığın gözünde emperyalizmin maskesini düşürmüştür. EMPERYALİZM ARTIK BARIŞÇI VE

İNSANLIĞIN KURTARICISI, SÖZÜM ONA HÜR DÜNYANIN KORUYUCUSU OLDUĞU YALANLARINI SÜRDÜREMEMEKTE, SÜRDÜRSE DE KİMSEYİ BUNA INANDIRAMAMAKTADIR... (...) SİLAHSIZLANMA BUGÜN DÜNYA BARIŞININ BAŞ KOŞULU HALİNE GELMİŞTİR... (.....) İNSANLIĞIN MUTLU GELECEĞİ İÇİN, BARIŞ VE DEMOKRASİ İÇİN VERİLEN MÜCADELE HAVADAN VE SOYUT BİR MÜCADELE DEĞİLDİR. KAPITALİZM VE SOSYALİZM ARASINDAKİ MÜCADELENİN BİR ÜRÜNÜDÜR VE BU MÜCADELEDE ETKİN BİR SİLAHTIR» demiştir.

9 Ağustos 1975 tarihli Cumhuriyet gazetesindeki DISK ve Ulusal Savunma adlı yazısında DISK Genel Sekreteri İbrahim Güzelce de şunları yazıyor: «Sorunun bir başka yanı da, Ankara Ticaret Odası Y.K. Başkanı N. Esen'in şu sözlerinde yatmaktadır: 'Güçlü bir Türkiye hür dünyanın ileri karakolunda, Orta doğu'daki kilit mevkiinin nöbet görevini de üstün bir başarı ve büyük bir cesaretle sürdürebilecektir. Bu görüş, savaş kışkırtıcılığı yapan, harp sanayii mamulleri için talep, güvenilir ve istikrarlı bir taleptir' diyen büyük sermaye ve onun hizmetindeki egemen siyasal çevrelerin görüşüdür.

Dünyada ilk sosyalist ülke Sovyetler Birliği, sömürgelelerin paylaşımı için çıkartılan 1914-1918 I. Dünya Savaşı ateşi içinde doğmuştur. Hayata geçen işçi sınıfı iktidarını yıkmaya amacıyla emperyalist ülkeler yoğun bir saldırıya girişmişler, Nazi faşizmini tezgâhlayarak 2. Emperyalist Dünya Savaşını hazırlamışlardır. Ancak evdeki hesap çarşıya uymamış, Nazi faşizmi

ağır bir yenilgiyle can verirken, Avrupa'nın diğer birçok ülkesinde de, işçi sınıfı iktidarı ele almıştır. Uslanmayan emperyalizm ve özellikle ABD emperyalizmi «Soğuk Savaş» dönemini başlatarak, silâhlanmasını hızlandırırken 3. Dünya Savaşı tehditleri sa vurmaya koyulmuştur.

Sosyalist ülkeler bu durum karşısında varlıklarını korumak için silâhlanma zorunda kalmışlardır. Ancak başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkeler barış içinde birarada yaşama ve yumuşama (detant) politikasının temellerini atmış, barış ve silâhsızlanmanın hayata geçirilmesi yolunda çabalarını her geçen gün yoğunlaştırmış ve yoğunlaştırmaktadırlar.

Sovyetler Birliği 1971'de bir dünya silâhsızlanma konferansının toplanmasını önerdi. Aralık 1972'de Sovyet-

ler Birliği'nin önerisi üstüne, Birleşmiş Milletler Örgütü, devletlerin uluslararası ilişkilerde bundan böyle zora başvurmayacaklarını ve nükleer silahların kullanılmasını yasakladıklarını bildirdi. 1973 Aralık ayında Sovyetler Birliği Güvenlik Konseyi'nin sürekli üyelerinin askeri bütçelerini %10 kısımlarını ve böylece elde edilecek mali kaynakların gelişme halindeki ülkelere yardımda kullanılmasını önerdi.

Mayıs 1972, Haziran 1973, Temmuz ve Kasım 1974 Amerikan-Sovyet zirve toplantıları silahlanmanın sınırlandırılmasında somut adımların atılmasına yaradı. Cenevre ve Viyana görüşmeleri de uluslararası anlaşmalar gerçekleştirerek önemli katkılarda bulundu. Nihayet Temmuz 1975'de toplanan «Avrupa Barış ve İşbirliği Konferansı»nda

35 ülke barış içinde birarada yaşama'nın on ilkesinin altına imzalarını koydular.

Sosyalist Sistemin girişimleri giderek, gittikçe gelişen dünya bağımsızlık, barış ve demokrasi güçlerinin sağlam desteğini kazanmış, emperyalizmin saldırganlığına büyük ölçüde gem vurulmuştur. Vietnam, Kamboçya zaferleri, Portekiz 25 Nisan devrimi, Yunanistan'da faşizmin yıkılışı, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün, Fransa'da Halk Birliği'nin iktidara yaklaşması, İtalya'da ilerici güçlerin ezici başarıları bu politikanın da etkilerinden bağımsızca açıklanamaz.

1950'lerde Amerikan ideologu James Burnham «Dünya Egemenliği İçin» adlı kitabında şunları öğütüyordu:

«1 — Dış politikada amacımızın barış olmadığı ve olamayacağı tanınmalıdır;

2 — 'Milletlerin Eşitliği' düşüncesine kesinlikle son verilmeli, A.B.D. dünya politikasının egemenliğine açıkça adaylığını koymalıdır;

(.....)

7 — Sovyetler Birliğiyle işbirliği yapılamayacağına dair açık ve kesin bir tavır alınmalıdır;

8 — Nihayet bu politika-
nın uygulanması ancak ABD
nin zor kullanmakta karar-
lı ve yetenekli olmasıyla ola-
naklıdır.»

Bugün Kissinger: «Çağımız çatışma gerçeklerinin birarada yaşama zorunluluğuyla uzlaştırılmasını gerektiriyor.» diyor.

Nereden nereye!

Bütün bu gelişme ve olaylar göstermektedir ki barış ve silâhsızlanma sorununa tüm emekçi sınıfların mücadelesi ve bu mücadeleye de dünya ölçüsünde Sosyalist Sistem ile kapitalist-emperyalist sistem arasındaki uzlaşmaz çelişkinin damgasını vur

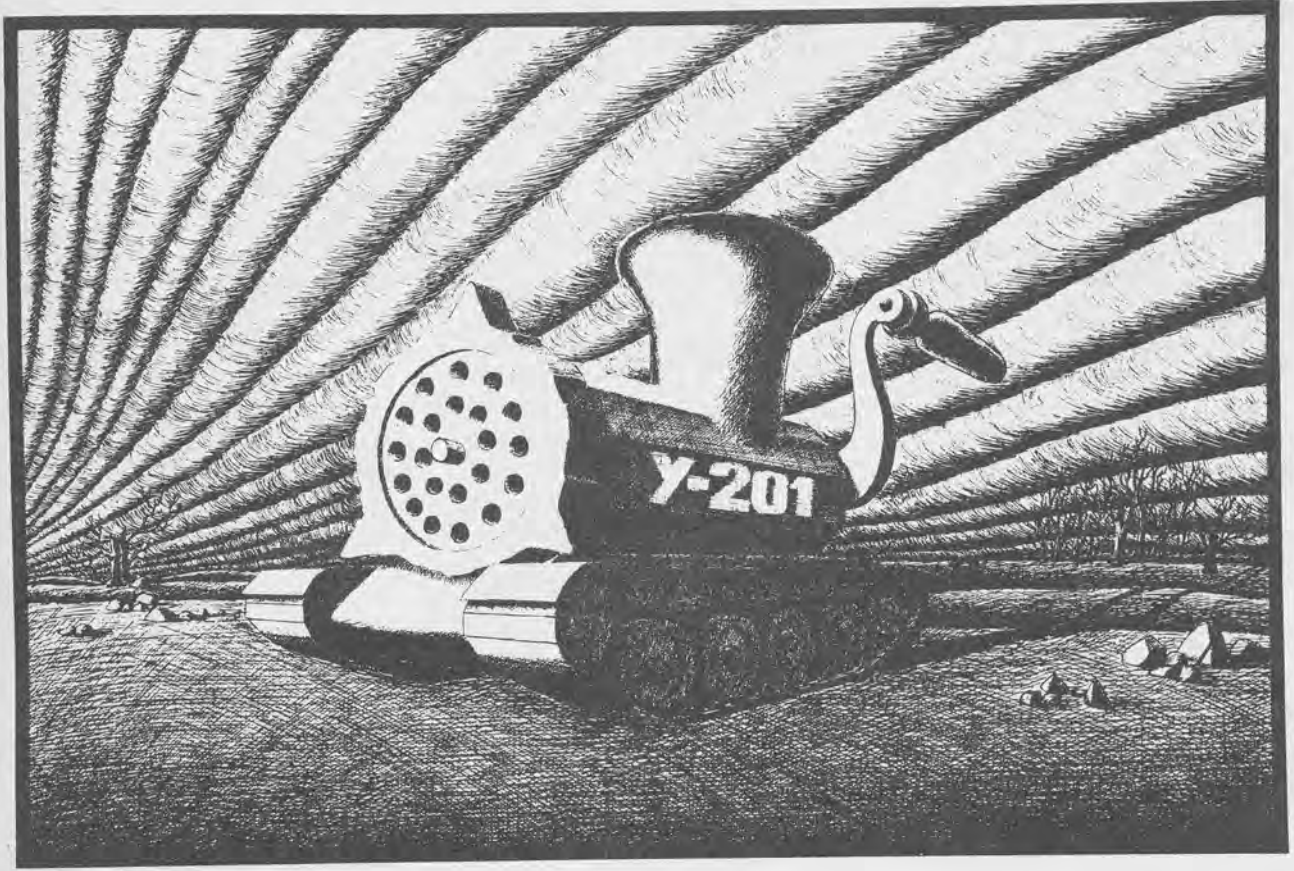
duğu gerçeği açısından bakmazsak, ayaklarımız yerden kesiliverir. Ve o zaman, 1970-1973 arasında silâhlanma harcamalarının, bütün dünyada % 0,7 artarken Afrika ülkelerinde % 19,6, Orta Doğu ülkelerinde % 78,2 artmasını ve bu ülkelere Sovyetler Birliği'nin büyük askeri yardımlarını barış ve silâhsızlanma politikasıyla açıklayamaz oluruz . . . . .

Barış içinde birarada yaşama yumuşama ve silâhsızlanma politikası bir kavgadır. Bu politikanın özünde saldırgan emperyalizme tabiatına aykırı dolayısıyla barış ve demokrasi, ulusal bağımsızlık ve sosyalizm güçlerinin yararına bir durumu dayatma kavgası vardır. Yoksa, kendilerini devrimci gösterip, savaş kışkırtıcılığı yapan ve işçi sınıfı iktidarlarını kundaklamaya kalan bazılarının ileri sürdüğü gibi, uzlaşma ve «dünyayı paylaşma» politikası değildir bu politika.

Bu görüş, komşularımızla ve bütün dünya ülkeleriyle karşılıklı dostluk ve işbirliği ilişkilerini sürdürmemizi engelleyecek, barışa karşı bir görüş, Türkiye'nin, saldırgan NATO ve CENTO askeri örgütlerinde kalmasını savunan dışa bağımlı politikanın normal bir sonucudur (.....) DISK, bu yüzden savaş sanayiine karşı, ulusal ağır sanayi ve teknoloji temelinde dayalı ulusal SAVUNMA sanayinden yanadır. Bunun gerçekleşmesinin ana koşulu bağımsızlıkçı ve barışçı bir dış politikadır.»

Böylece, DISK'in emekçilerin ekonomik ve demokratik hakları için ileri sürdüğü taleplerle, barış ve silâhsızlanma politikası temelinde yükselen NATO ve CENTO dan çekilmesi üslerin kaldırılması ikili anlaşmaların yırtılması, bütün komşularımızla karşılıklı saldırmazlık anlaşmaları yapılması talepleri, işçi sınıfımız ve genel olarak halkımı-

zın çıkarları doğrultusunda bütünleşmektedir. (20)

İşçi sınıfının temel silahı birliğidir. İçinde bulunduğu-

muz dönemde sendikal hareketi belirleyen ana nitelik, sendikal birliğin sağlanması için verilen mücadeledir. Bu

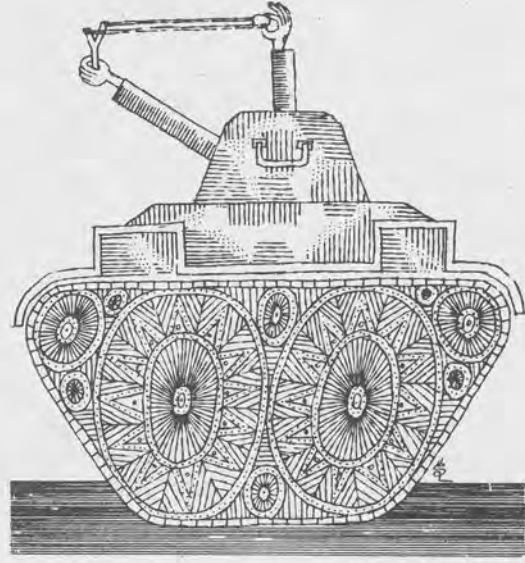
mücadelenin özü, Türk - İş'in sınıf işbirliği görüşlerini yıkarak, geniş emekçi kitlelerini DISK çatısı altında örgütlenme kavgasıdır. DISK'in barış ve silahsızlanma konusunda aldığı açık tavır bu mücadeleyi eleştireci bir tavidir... Nitekim tabanın baskısıyla işçilerin bazı isteklerini savunma zorunda kalan Türk-İş yöneticileri, silahlanma ve saldırganlık politikasına ov vererek gerçek yüzlerini gösteriverdiler yine.

Ancak iş, tavrın alınmasıyla bitmemekte, tersine başlamaktadır. DISK'e bağlı devrimci sendikalar yayın organlarında, alt örgütleri bildirilerle, militanlar doğrudan kitle içinde yöntemlerin zenginliğini hesaba katarak sorunu işlemeli, tavrı, başta sendikacılar olmak üzere bütün emekçilere her yönüyle anlat-

malıdırlar.

Bariş ve silâhsızlanma yolundaki mücadeleden dünya işçi sınıfının birliğı, sendikal örgütlerinin ortak eylemi belirleyici önemdedir... Bu gereklilik ve «yumuşama» politikasında tavır DISK V. Kongresinin 18. kararı olarak geçmiştir: «Uluslararası siyaset düzeyinde hergün biraz daha önem kazanan 'yumuşama'nın uluslararası sendika düzeyde de etkisini gösterdiğini, farklı dünya görüşlerine sahip ülkeler sendikaları arasında ikili ya da çok yanlı temasların hergün biraz daha arttığını ve bu arada hiç bir bloka bağılı olmayan devletlerin ve bunların sendikalarının etkinliklerini giderek arttırdıklarını da saptadığından, DISK'in 'yumuşama' siyasetine yönelik bir siyaset izleyen, Avrupa Sendikalar Federasyonu gibi

bölgesel sendika merkezleriyle ilişki kurmakla birlikte, buna paralel olarak çeşitli ülkeler ve özellikle Üçüncü Dünya Ülkeleri Sendikalarıyla da temaslarını arttırması için çalışmalarda bulunulması

na oybirliğı ile karar verildi.»

İşçi sınıfımızın demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütü DISK işçi sınıfının birliğı yolunda, dünya bariş, demokrasi ve sosyalizm güçleri arasında hızla gelişmektedir.

Bariş ve silâhsızlanma sorunu çağımızın can alıcı güncel sorunlarından biridir. Boyutlarını kavramak için, geçtiğimiz Temmuz ayında toplanan Helsinki Konferansını; sonuç ve yankılarını gözönüne getirmek yeterlidir. Böylesine önemli bir konuda tavır almak, hele sorunun en yakından ilgilendirdiğı işçilerin buna kayıtsız kalması düşünülemez.

12 EKİM SEÇİMLERİNDE DİSK TUTUMUNUN GEREKÇESİ

2 Ekim 1975 günü olağanüstü olarak toplanan DISK Yönetim Kurulu, DISK'in 12 Ekim 1975 Ara Seçimleri'ne ilişkin görüşünü açıkladı :

12 Mart 1971'deki faşist dönem ile yurdumuzda açık baskı ve terör uygulamaları başlamış, işbirlikçi sermaye bir açık faşizm uygulamasına girişmiştir. Başta işçi sınıfı olmak üzere, bütün demokratik güç-

lerin mücadelesi ve ortak dayanışmaları sonucu bu oyun sökmemiştir. 14 Ekim 1973 de tekelci-işbirlikçi sermaye ve onun siyasî partileri halktan bir şamar yemişlerdir. **Açık faşizm** denemesi başarılı olmayınca, **yeni bir denemeye** girilmiştir. Bu yeni denemenin stratejisi şu olmuştur:

İşbirlikçi sermayenin egemenliğini koruyup güçlendirmede, burjuva demokrasisi ve açık terör rejimi unsurlarını bağdaştıracak, uzlaştıracak yeni bir faşist yapı yaratmak.

Durum böylesine belirgin bir biçim alınca, tekelci-işbirlikçi sermayenin bu faşizan gidişini durdurmak ve geriletme en acil görevlerimizden biri olmaktadır. Bu ise MC iktidarını ve partilerini demokratik yöntemlerle alaşağı etmek, oy vermemek ve bir daha iş başına getirmemekle mümkündür.

Toplumsal mücadelenin gelişmesi, geniş emekçi kitlelerin mücadelesi, Türkiye'de halk düşmanı MC iktidarını değiştirmeyi, işçi sınıfının, köylünün ve orta tabakaların da katılması ile, demokratik ve emekten yana dönüşümleri gerçekleştirecek halkçı bir hükümet kurmayı amaçlayan dönüşümleri ön plâna sürüyor.

Bu ilerici, halktan yana hükümetin acil görevlerinin başında temel bazı sosyal-ekonomik ve politik dönüşümlerin gerçekleşmesi vardır.

İşte bu nedenlerle halkımızı ve üyelerimizi yaklaşan 12 Ekim Ara Seçimleri'nde MC iktidarına ve onu oluşturan partilere oy vermemeye çağırıyoruz. Bugün ülkemizde iktidara en güçlü aday durumunda tek ilerici ve demokrasiden yana örgüt CHP'dir. Bu nedenle DİSK, halkımızı ve üyelerini CHP'ye oy vermeye çağırır. DİSK, CHP'ye oy vermeyi gerek yukarıda sıraladığımız acil sosyal ekonomik ve politik dönüşümlerin gerçekleşmesinin gerekse giderek ileri demokratik bir düzen kurulmasının ön şartı sayar.

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFININ BAĞIMSIZ

ULUSAL

DEMOKRATİK

**SINIF VE KİTLE SENDİKAL ÖRGÜTÜ OLAN
TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU (DİSK) YÖNETİM KURULU
YUKARIDA AÇIKLANAN NEDENLERDEN DOLAYI AŞAĞIDAKİ HUSUSLAR
OYBİRLİĞİ İLE KARARLAŞTIRMISTIR.**

1. Sendika seçme özgürlüğü (Referandum) hakkının yasalaşması, dayanışma grevi, genel grev için;
2. Lokavtın yasadan çıkarılması için;
3. Tüm çalışanlara toplu sözleşme, grev ve sendikalaşma hakkı tanınması için;
4. Amerikan Üslerine gerçekten el konulması, ikili anlaşmaların kaldırılması ve ülkemizin onurlu, tam bağımsız bir politikaya kavuşturulması için;
5. Uluslararası tekellerin, toprak ağalarının, aracı ve tefecilerin egemenliğini kırmak için;
6. Faşizan tirmanışın durdurulması ve geriletilmesi için;
7. Demokratik hak ve özgürlüklerin işlerliğe kavuşturulması ve genişletilmesi, yani demokrasinin bütün kurum ve kurallarıyla hayata geçirilmesi için;
8. Türk Ceza Kanunu'ndaki faşist 141, 142 ve 146. maddeleri ile Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kaldırılması ve düşünce özgürlüğünün getirilmesi için;
9. Demokrasi, barış, bağımsızlık ve toplumsal ilerleme mücadelemizde yeni kazanımlar için;
10. Halkın büyük çoğunluğunun yararını, ülkemizin ulusal çıkarlarını gerçekten savunan geniş halk tabakalarının temsilcilerinden kurulacak ilerici bir hükümetin işbaşına gelmesi için;

İşçi, köylü, memur, esnaf ve tüm alın teriyle geçinen halkımızı, **bugün yurdu-muzda iktidara en güçlü aday durumunda bulunan tek ilerici ve demokrasiden yana siyasî örgüt CHP'ye oy vermeye çağırda bulunulmasına oybirliği ile karar verildi.**

DEVRİMCİ SENDİKACILIK; sınıf ve kitle sendikacılığı

Özellikle son dönemlerde sendikalar, sendikacılık ve Türkiye'de sendikal hareket üzerine çok yazıldı ve çok konuşuldu. Bugüne değin, bazı yayınların dışında duyurulması oldukça sınırlı kalan bu konudaki görüşlerin belirtilmesi, özellikle tarafların açıkça belirginleşmesi açısından yararlıdır.

DİSK dergisi, bundan böyle sürekli olarak, bu konuya ilkesel teorik ve pratik yaklaşımlarda bulunacak, Türkiye ve dünya sendikal hareketinin, tarih içinde gelişimini yakından izleyecektir.

Amacımız, lâfazanlıktan çok, pratiğe, davranışa yöneliktir. Özellikle sorumlu işçi arkadaşların sendikacılık ve sendikal hareket üzerine temel bilgilere sahip olmalarını dünya sendikal mücadelesinin deneylerinden yararlanmalarını sağlamaya çalışacağız.

Sanız bu konuda ilk olarak başvurulacak kaynaklar sendikal yayın araçları ve

her şeyden önce DISK yayın organlarıdır.

Ayrıca, işçi sınıfının görüş ve mücadele alanına giren konuların son derece zengin olduğu gerçeğinden çıkarak, yine üyemiz sorumlu arkadaşlarımızın temel konularda bilinç düzeyini yükseltici çalışmalarda bulunacağız.

Dileğimiz, dergimizin bu köşesini örgütlenme ve propaganda mücadelemizi geliştirecek pratik bir rehber yapmak ve işçi sınıfı öğretisi ve bilimi ışığında işçi sınıfı mücadelesini genişletmek ve ona katkıda bulunmaktır.

Günümüzdeki pratik önemi ve yararı açısından, sendika hareketinin kısa bir tarihçesini başka bir sayımıza erteleyerek devrimci sendikacılığın temel nitelikleri üzerinde duracağız.

DİSK kendisini kitle örgütü, sınıf örgütü, demokratik ve ulusal bir örgüt olarak belirler. DİSK'i, Türk-İş diğer bağımsız sendikalardan temelde ayıran niteliksel farklar bunlardır.

Bir sendikanın görevi :

Sendikal çalışmanın temeli en küçüğünden, en büyüğüne kadar ekonomik ve toplumsal istek ve hakların elde edilmesi, korunması ve geliştirilmesidir. En geniş işçi kitleleri için sürekli ve esaslı uğraşı, acil sorunlarına cevap aramak ve bulmaktır. En ileri bilinç düzeyinde olanından en geri düzeydekine değin emekçilerin tümü işte bu sorunlar etrafında derlenirler. Sendikaların ilk görevi de budur. Başka bir deyişle sendika, her şeyden önce, bu görevi yerine getirmek için kurulur. Bir işçinin sendikaya girişinin ilk nedeni, onu kendi çıkarlarını savunacak bir örgüt olarak görmesidir.

Her sendikal çalışma ve her kitle sendikal örgütü, her durumda geçerli olan bu gerçekliğe dayanır. Daha kapsamlı ve genel hedefler için verilen büyük mücadelelerde bile özel istekler için, ücretlilerin çalışma ve hayat koşullarının ilgilendiren çözümler için mücadele, geçerliliğini bütünüyle korur. Sendikanın bu ilk işlevi, sosyalizme geçiş ve hatta sosyalizmde de uzun

süre devam edecektir. **Çok daha ve temelden de farklı olsa** (üretim ve değişim araçları mülkiyetinin sınıf değiştirmesi,) sendikalar **belli başlı görevlerinden olan bu uğraşığı,** elbette daha başka yöntemlerle sürdüreceklerdir.

Kitle Sendikası

Kuruluş amacı, varlık nedeni her sendikada olduğu gibi, ortak çıkarları (ortak ideolojik görüşleri değil) etrafında en geniş işçi kitlelerini örgütlemektir. Gerçek her işçi sendikası için ortak çıkarlar sınır mücadelesi gerçeklerine dayanır. Sınıf mücadelesini inkâr eden görüş işçi sınıfının burjuvaziyle işbirliğini savunan ve adına oportünizm denen görüştür.

— Temsil ettiği toplumsal sınıf ve tabakaların çoğunluğunu reğil, fakat en ileri kesimini örgütleyen- siyasal bir partiden farkı, çıkarları ortak olan herkesi saflarında birleştirmeyi amaçlamasıdır. Bir sendikanın üyeleri arasında çeşitli siyasal tercihler ve görüşler olabilir.

Daha genel bir tanımıyla, sendikalar, siyasal dinsel, felsefi görüşü ve ulusu ne olursa olsun, kapitalist sömürüyle karşı karşıya olan tüm emekçileri ortak çıkarları etrafında örgütlerler.

Devrimci sendikacılığın ana niteliklerinden biri olan kitle sendikacılığının mücadeleciliği de kitle eyleminin gelişmesi temeline dayalı ekonomik ve toplumsal istekler doğrultusundaki politikasıdır. Bu mücadelecilik bir bakıma sendikanın sayıca gücüyle orantılıdır.

Sınıf Sendikası :

Sınıf mücadelesi temeli üzerine örgütlenmiş bir sendika elbette acil istekler doğrultusundaki ekonomik mücadeleyle yetinmez. Çünkü emekçilerin ekonomik mücadeleleri ile politik mücadeleleri arasında kopmaz bir bağ vardır. Emekçilerin tüm güçlükleri, ücretli emeğin sömürsüne dayanan kapitalist toplumdan kaynaklanmaktadır. Bu yüzden işçi sınıfı kapitalist toplum koşullarının köklü değişiminden yanadır.

Devrimci sendikanın sınıf niteliğini,

kapitalist toplum düzeni ile sınıf mücadelesi karşısındaki görüşü ve tutumu belirler...

Sınıf sendikası, emek ve sermaye işbirliği safatasını ortaya atan ve özünde kapitalizmin kendi içinde «düzeltilebileceğini» savunan uzlaşmacı ve teslimiyetçi sendikacılıkla mücadele eder.

Sınıf sendikacılığı kısaca şöyle tanımlanabilir: Sınıf sendikası, işçi sınıfının burjuvaziyle olan çatışmasını sadece işyeri sınırları içinde tutmakla kalmaz. Bu çatışmanın toplum yaşamının tüm kesimlerine yansıdığı gerçeğinden çıkarak, iş kolu, iş kolları, ekonomik sektörler ve politik, ideolojik yöneliş ve ve genel ülke ve dünya sorunlarından ayırmaz.

Sendikal demokrasi

Kitle niteliği olan sendikal bir örgüt, geniş demokratik bir iç yapıya sahip olmalıdır. İşçi sınıfının sendikal bir örgütü benimseyebilmesi için o örgütün işçi sınıfının görüşünü yansıtmaması ve ona güven vermesi gerekir. Bunun için de işçiler (taban) söz ve karar sahibi olmalıdırlar. Orneğin, emekçilerin onayı olmadan ne bir greve, ne de başka bir mücadele şekline başvurulabilir.

Sendikal örgüt, üyelerine uygun düşen isteklerde bulunmalıdır. Eğer bir sendika üyelerine danışmamışsa, şu veya bu istek üzerine onların görüşlerini almamışsa nasıl onlara uygun davranışlarda bulunabilir? Bu tutum sendika yönetimini tabanından tecrit eder, dış çevrelere veya provakasyonlara açık kapı bırakır ve son çözümlemede bir yandan kendi sendikası ve bağlı bulunduğu üst örgüte, diğer yandan da işçi sınıfının birlik ve bütünleşme mücadelesine zarar verir.

Sendikal demokrasinin özü, üretimdeki işçilerin işyeri ve sendika temsilcileri aracılığıyla sendika yöneticileri ve bunların aracılığıyla da üst yönetim organlarıyla ilişkinin örgütlü, disiplinli ve sürekli bir şekilde sağlanmasıdır. Bunun pratikte yansıması ise, tabanın söz ve karar sahibi olmasıdır.

Önümüzdeki sayıda: **Sendika içi demokratik işleyiş, sendikal bağımsızlık ve sendikal devrimcilik anlayışı.**

İŞÇİ SINIFI VE BASIN

Son haftalarda, özellikle günlük basında gözle görülür, elle tutulur bir dalgalanma var. Kimi gazete «el» değiştiriyor; bir başkası kadrosuna aldığı «yetenekli» yazarlarla yeni atılımlar yapacağını söylüyor. Yazı kurulları, yönetmenler gazetelerine bir hareketlilik verme, renklendirme eğiliminde.

Tekelleşme sürecinin aşırı hızlandığı ve basın sanyalinin birkaç ailenin elinde bulunduğu, özel ilân ve reklâmların belirli gazetelerde yoğunlaştığı günümüzde, bu hareketlilik, özellikle okuyucu kitlesi sınırlı gazeteler için varlıklarını devam ettirebilme kaygısının somut yansımasıdır. Bu, ekonomik temelde yatan ve daha bir süre devam edecek bir gerçek.

Ancak, bu olgunun diğer bir yanı, genel olarak tüm işçi sınıfı yandaşlarını, özel olarak DİSK'i ilgilendiriyor: MC'den çok MC'li gazeteler dahil, günlük basının işçi hareketlerine karşı «duyarlılığı» arttı.

Kapitalist - emperyalist sistemin dünya çapındaki buhranı derinleşiyor. Krizin etkileri, en çok dışa bağımlı kapitalist yoldan «kalkınma» yo-

kuşundaki ülkelerde görülüyor. Türkiye emekçi kitleleri, iç ulusal faktörler ile önemli birikimin etkisiyle buhranın yükünü omuzlamak istemiyorlar. Özellikle işçi sınıfımızda görülen toplumsal ve siyasal uyanış; bilinçlenme hızlanıyor. Ekonomik istekler, demokrasi, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesiyle bir bütün oluşturuyor. Sosyalizm geniş işçi kitleleri içinde etkinlik kazanıyor.

Özellikle referandum mücadelesiyle belirlenen ve son zamanlarda yoğunluk kazanan çeşitli işçi direnişleri bir yandan insanca çalışma ve yaşama isteminin güçlendiğini, diğer yandan da işçi kitlelerinin, işyerinde sendikal hak ve özgürlükler şeklinde beliren demokrasi ve özgürlük mücadelesinin başını çektiğini gösteriyor. Bu olayların vurguladığı gerçek toplum hayatının tüm kesimlerini ve tüm toplumsal sınıf ve katmanları, şu veya bu şekilde etkiliyor. Dolmuşta, otobüste, sokakta, evlerde; Sungurlar, Ambarlı Gamak, v.b. direnişleri üzerine konuşuluyor.

Hangi sınıfın ve hangi düşüncenin yanında yer alırsa alsın basın-yayın araçları bu gelişime gözlerini kapatıp kulaklarını tıkamıyorlar. Milyonlar, dün veya daha önce başlayıp, örneğin geçen gün saldırıya uğramış veya işçileri direnişte bir işyeri üzerine, Türk-İş'ten kopmalar ve DİSK'in görüşleri üzerine gazetelerden bilgi istiyorlar. İşçi sınıfının yükselen mücadelesi toplumun çeşitli katmanlarını, öğretmenleri, tarım emekçilerini, öğrencileri ve memurları etkiliyor. Çalışan kitlelerin bağımsızlık ve demokrasi doğrultusunda, ekonomik ve demokratik istekler için mücadeleye atılma

gücünü ve cesaretini artırıyor. Bu toplumsal hareketlilik tüm kurumları, örgüt ve kişileri, bu arada ve özellikle basını etkiliyor.

Günlük basında izlenen bu yüzeysel ve biçimsel niceliksel ve giderek niteliksel hareketliliğin toplumsal nedenleri, çalışan kitlelerin örgütlenme yolunda bilinçlenmelerinin hızlanması ve işçi sınıfının bu genel toplumsal ve politik uyanışa damgasını vurmasıdır.

DİSK'e bağlı sendika yayın organları, bu gerçeklerden çıkarak ve V. Genel Kurulunun ortaya koyduğu gibi, giderek çıkacak DİSK Merkezi yayın organlarına katılma koşullarının hazırlanmasına katkıda bulunmalıdırlar. Hızlı, sürekli ve merkezi bilgilenme ve haberlenmeye artan kitlesel eğilim, yansımasını, özellikle işyerlerinde bulmalıdır. Bugüne değin ertelenmiş işyeri gazetesi çıkarma gerekliliği özellikle DİSK'in sesinin her yerden çıkmasını sağlayacak ve örgütlenmemizi hızlandıracaktır.

Diğer yandan, DİSK'in sürdürdüğü demokratik eylemler ve bu eylemlerdeki kararlı, sorumlu ve mücadeleci tavrı artık kulak arkası edilecek veya bir kaç çizgiyle geçiştirilebilecek gibi değil. Örneğin, DİSK'in 20 Eylül'de İstanbul'da düzenlediği Demokratik Hak ve Özgürlükler için büyük işçi mitinginin başarısını, bazı gizli ve karanlık çevrelerce finanse edilen bir kaç basın organı dışında, «sopalı miting», «DİSK'lilere TSİP liler çatıştı» yalan başlıklarına rağmen tek bir gazete bile gizleyemedi. Bunun temelde yatan nedeni, 20 Eylül gösterisine merkezi ve demokratik örgüt disiplininin (DİSK'in) damgasını vurmuş olmasıdır.

Ekonomik mücadele ve Hukuk

Kapitalist düzende, işçi sınıfının sermayeci sınıfla yaptığı mücadelenin, doğru-
dan doğruya ekonomik nitelik taşıyan cep-
hesini sınıfsal sendikacılık üstlenmiştir.
Bu mücadelenin, politik - ideolojik müca-
dele ile bir bütün olduğunu bilen ve bu-
nun gereklerini yerine getiren sendikalar,
başta aldıkları ekonomik mücadeleyi yürü-
türken, bir yandan kazanılmış tüm hakları
ve olanakları eksiksiz kullanarak, bir yan-
dan da yeni hak ve olanakları yasallaştır-
ma ve sınırlarını genişletme yollarına baş-
vurarak - yasal davranma olanaklarına sa-
hiptirler.

Ekonomik mücadele için sendikal ör-
gütlenme hakkı, sekiz saatlik iş günü, top-
lu sözleşme hakkı, grev hakkı, ücretli haf-
ta tatili, yıllık izin ve benzeri haklar çetin
mücadeleler sonunda işçi sınıfının egemen
sınıflara kabul ettirdiği haklardır. Bu hak-
ların kullanılmasını -hukuka aykırı- bulmak
olanağını yitirmişlerdir. Bu hakların kulla-
nılmasına yasa dışı engeller çıkaran serma-
yeci sınıf kendi damgasını taşıyan hukuka
aykırı düşmekte, yasa tanımaz bir zorba ol-
maktadır.

Sendika seçme özgürlüğü, anayasalar-
ca tanınmış ve yasalarca düzenlenmiştir.
Bu hakkın kullanılmasını engellemek için
yasa dışı yüzlerce engel keşfedilmiştir. An-
cak işçi sınıfı bu engellerin çoğunu müca-
dele ile ortadan kaldırmıştır. Şimdi refe-
randum yolu kabul edildiğinde işçi sınıfı-
nın ekonomik mücadelesinin bir gereği o-
lan ekonomik örgüt birliğine kavuşulacak-
tır.

Bu mücadele sırasında sermayeci sı-
nıfın sendika seçme özgürlüğüne karşı ol-
duğu, yürürlükte bulunan yasaları bile ta-
nımadığı, suç işlediği ortaya çıkmıştır.

Anayasa ve yasalarca kabul edilen
grev hakkının tastamam kullanılması da
sermayeci sınıf tarafından engellenmekte-
dir. Bu hakkın kullanılmasının mücadelesi
verilirken de sermayeci sınıf suçüstü ya-
kalanmaktadır.

Kaldı ki işçi sınıfı tek tek işyerlerinde-
ki grev hakkının ekonomik mücadele için
yetersizliğini uygulamada görmüş, genel
grev hakkının yasallaştırılmasını da amaçla-
mıştır.

Yine bu mücadeleler sırasında yasalar-
da bulunan antidemokratik hükümlerin ör-
gütlenme ve bilinçlenmesini nasıl engelle-
diğini saptamış, bu hükümlerin yürürlükten
kaldırılmasını mücadelesinin amaçları ara-
sına almıştır.

İşçi sınıfı ekonomik mücadeleyi hak-
kı ile tastamam verebilirse sermayeci sını-
fın hiç bir yasaya bağlı kalmadığı ve kal-
mıyacağı (yani zorbalığı) emekçi kitlelerin
gözünün önüne serilmiş olur.

İşçi sınıfının mücadeleleri sonunda ka-
zandığı haklar tastamam kullanıldıkça, bu
hakların sınırlarının genişletilmesi ve yeni
hakların gerekliliği için mücadele zorunlu
hale gelir.

Bu mücadeleler sırasında, sermayeci
sınıfın egemenliğinde ve onun damgasını
taşıyan yasalarla sömürünün sona erdirile-
miyeceği gerçeği bizzat yaşanarak ta doğ-
rulanmış olur.

Sınıfsal sendikalar ekonomik mücade-
lelerini hukuka dayatırken, hukukun üç bo-
yutunu da dikkate almak zorundadırlar.

— Ülke'de ve dünya'da işçi sınıfının
kazandığı yasal hak ve olanakları sonuna
kadar kullanmak.

— Bu hak ve olanakların sınırlarını ya-
sal ve demokratik olarak genişletmek ve
yeni haklar ve olanakları yasallaştırmak.

— Ancak bütün bu yasal hak ve ola-
nakların sömürüyü örileyemediğini ve önle-
yemeyeceğini öğretmek.

İşçi sınıfı yaptığı mücadeleler sonun-
da bu koşullarla verilen mücadelelerin huku-
ka uygunluğunu kabul ettirmiştir. Huku-
kun bir üst yapı kurumu olduğunu söyle-
mek yetmez. İşçi sınıfının ekonomik müca-
delesini, bunu doğrulamalı ve de öğretmeli-
dir.

BOZUK EĞİTİM DÜZENİ

***Halkımız çıkarıcı politikacıları
iş başından uzaklaştırıp oylarıyla
gerçek halk iktidarını kurunca,
bu bozuk düzenin yerini sömür-
rüsüz, insanca bir düzen***

ALACAKTIR !

Tutucu iktidarların pençesinden yakasını kurtaramayan halkımız, sağlam, köklü bir eğitim düzenine bir türlü kavuşamamıştır. İyi niyetli aydınlar, ilerici yazar ve öğretmenler eğitimde saplandığımız batağı yıllar yılı gözler önüne serdiler, ama halkın uyanması egemen sınıfın hesabına gelmediği için aldırın olmadı.

Bugün milli eğitimin tam bir çıkmaza girmiş olmasının sorumluluğu çıkarıcı sermaye politikacılarının omuzlarındadır. Sömürü düzenini bir süre daha sürdürebilmek için halk çocuklarının uyanmasını ülkenin ekonomik ve siyasal yaşamında söz sahibi olmalarını onlar engellemişlerdir. Üretime ve halka dönük bir eğitim sistemi yeri-

ne, yalnızca burjuva kültürü veren «eylemci» ve kişiyi yozlaştırıcı bir sistem yıllardan beri, bile bile sürdürülmektedir. Kürsülerde durmadan «anayasa» ve «eğitimde fırsat eşitliği» diye bağırانlar gerçekte fırsat eşitliğini yalnızca sermaye ve burjuva sınıfının çocuklarına tanımışlardır. Yüz seksen bin genç insanımızın bugün üniversite kapılarında beklemesi bir rastlantı değildir; göz göre göre, bile istiyeye varılan bir sonuçtur. Çağdaş kafa ile üretime katkıda bulunacak halktan yana insanlar yetiştirmesine ortam hazırlamak, kapkaççı sermaye politikacılarının hiçbir dönemde işine gelmemiştir.

Son kırk yıl içinde, Hasan Ali Yücel'in desteğiyle İsmail Hakkı Tonguç'un getirdiği köy enstitüleri yeniliği dışında, eğitimde bizi köklü çözüme ulaştıracak, olumlu ve gerçekçi adımlara raslamamız olanaksızdır. O umut ışığı da pek kısa sürmüş, halkın bilinçlenip kendi yazgısına sahip çıkmasından korkanlar enstitülerin «icabına» bakıvermişlerdir.

Bugün hâlâ okuma yazma sorununu bile çözümleyememiş ülkeler arasındayız... Üç binden fazla köyümüz okulsuz. Yedi yüz bin çocuğumuz okul yüzü görmüyor. Köy ilkokullarını bitiren çocuklarımızın ancak % 30 kadarı ortaokullara devam olanağı buluyor. Bunların çoğu, gerek köyde gördükleri yetersiz ilköğretim, gerekse orta öğretimdeki bozukluk ve öğretmen yetersizliği nedeniyle, birinci sınıfta birkaç yıl yitirdikten sonra eleniyor.. 1973 mali yılı bütçesine göre bu kesimdeki bir öğrencinin devlete yılda 1317 liraya mal olduğu göz önüne alınırsa

böyle bir elenmenin anlamı daha iyi anlaşılır. Orta öğretimde öğretmensizlik sorunu da sürüp gidiyor. Bugün kırk binden fazla öğretmene daha gereksinme olduğu saptanmıştır.

Yüksek öğretimde de dünyanın geri bırakılmış ülkeleri arasındayız. 19-22 yaş çağı nüfusunun okullaşma oranı % 6'yı geçmiyor. Her yıl millî eğitim için öngörülen yetersiz yatırımlar bile gerçekleştirilmiyor. Devlet eliyle zengin türetme mekanizması alabildiğine işlerken, kent okullarının % 50'sinden fazlası, bina yetersizliği yüzünden ikili ve üçlü öğretim yapmak zorundadır.

Bugün gelmiş geçmiş tutucu iktidarların en beteri iş başındadır. Sanat okulları yerine yüzlerce imam hatip okulu açarak bu düzeni sürdürebileceklerini sanan MC'ciler, ilerici öğretmenleri sindirmek için insanlık dışı birtakım yollara başvurmakta da çekinmiyorlar: Saldırıları düzenliyor, akla hayale gelmedik baskılarla, sürgünlerle terör havası yaratmak istiyorlar. Üstelik, bu denenmiş, çağdışı yöntemleri bir kez daha deneyenler Türk halkının gözünün içine baka baka «son Türk devletini kurtarma çabasında» olduklarını söylüyorlar.

Sözün kısası, bugün eğitim ve öğretim sorunları bakımından içinde bulunduğumuz durum yürekler acısıdır. Türk millî eğitimi, çağdaş dünya görüşünden yoksun, egemen sınıfa hizmet sunmak için türlü-çeşitli dolaplar çevirmekten başka işi olmayan, ömründe tutarlı bir tek kitap okumamış, yoz kafaların

oyuncağı olmaktan kurtarılmadıkça, ülkemizin gereksinmelerine karşılık verecek bir eğitim düzeni kurulamaz.

Öte yandan öğretmenin ekonomik durumu ve çalışma koşulları da iç açıcı olmaktan çok uzak. TÖB-DER İstanbul şubesinin düzenlediği bir ankete göre, öğretmenlerin % 75'i borç içinde; büyük çoğunluğu, bugünkü yaşam pahalılığı karşısında boğaz tokluğuna bile denemeyecek kadar düşük maaşla çalıştırılıyor. Durmadan özveriyle çalışmaları istenen öğretmenlerin % 70'ten fazlası 1300-1700 lira maaş almaktadır. Bu para büyük kentlerde doğru dürüst bir evin kirasını ucu ucuna karşılayabiliyor. O yüzden öğretmenlerin yarısından fazlası gecekonduarda ya da buna benzer konutlarda barınmak zorunda kalıyor. Ama gelin görün ki, «bize insanca yaşama koşullarını sağlayın» diyen öğretmene, yüzüstü politikacı, «ne yapalım, devletin bütçesi ancak bu kadarına yetiyor» yanıtını veriyor; sonra da, kendi ödene-

ğini öğretmen aylığının yirmikatına yükselten tasarımı şaşıllacak bir hızla yasalaştırıyor.

Çağdaş bilime dayanan, üretime dönük, ülkemizin insan gücünü eksiksiz harekete geçirip verimli kılacak, halktan yana bir eğitim sistemini kısa sürede gerçekleştirmek zorundayız. Bunun içinse, halkımız önce demagog sermaye politikacılarından kendini kurtaracaktır... Manevi kalkınmadan ve ahlaktan dem vurup ahlaksızlık örneği verenler, «Büyük Türkiye»yi yaratacaklarını söyleyip sülalelerinin kasalarını büyütenler, zavallı halk çocuklarını şartlandırıp halkın üstüne saldırtan dikta heveslileri ülkemizin hiçbir sorununa çözüm getiremezler.

Halkımız çıkarıcı politikacıları iş başından uzaklaştırıp oylarıyla gerçek halk iktidarını kurunca, bu bozuk düzenin yerini sömürsüz, insanca bir düzen alacaktır. Eğitim düzeninde de ancak o zaman köklü bir değişiklik bekleyebiliriz.

“Çağdaş bilime dayanan, üretime dönük, ülkemizin insan gücünü eksiksiz harekete geçirip verimli kılacak, halktan yana bir eğitim sistemini kısa sürede gerçekleştirmek zorundayız ..”

1 EYLÜL 1975 DISK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER, Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç'a verdiği cevapta «DISK başta işverenler ve sermaye olmak üzere ister Türk-İş'ten ister resmi sorumluluk taşıyanlardan vs. isterse işçi sınıfı adına hareket ettiğini sanan bir avuç maceracı ve bozguncudan gelsin, işçi sınıfının birlik ve bütünlük mücadelesini arkadan hançerleyen tüm demokrasi düşmanı güç ve çevrelere karşıdır, DISK herşeyden önce uygulanmayan Anayasa'da saklı demokratik hak ve özgürlüklerin uygulanması için yasal yollardan kararlı bir mücadele yürütmektedir.» dedi.

2 EYLÜL 1975 Sungurlar A.Ş.'nin Boğazkesen'deki Umum Müdürlük Binasına silahlı saldırı yapıldı. DISK Genel Başkanı Basına verdiği demeçte «Yasalarımıza ve işçi sınıfının bilimine ters düşen bu tür davranış ve eylemler, ister gizli kapılar ardında sınırsızca planlansın, isterse işçi hareketine sızmaya çalışan bozguncu ve maceracı ters ekmilardan gelsin, tek bir hedefe yönelmiştir. İşçi sınıfı hareketinin başından beri mahkum ettiği bu davranışlar temelde, bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme mücadelesini ezme, zayıflatma hedefine yönelmiştir.

İşçi hareketinin ve demokratik güçlerin gücünü bölmeğe, parçalamaya yönelik bu tür bireysel terör eylemleri ancak işçi sınıfımızın nefretini uyandırabilir.» dedi.

5 EYLÜL 1975 188 günden beri Tarsus Çumtaş işyerinde DISK'e bağlı Maden-İş Sendikasının yürüttüğü grevdeki işçilere karşı girişilen yasa dışı davranışları DISK Genel Sekreteri İbrahim GÜZELCE protesto etti ve «Referandum, sendika seçme özgürlüğü, Sendikal ve demokratik hak ve özgürlükleri için geniş işçi kitlelerinin Anayasal yoldan giriştikleri mücadele geliyor. Yasaların dışına çıkanlar, Anayasayı çiğneyenler ve anti-demokratik baskılarla yasal işçi hareketini ve demokrasi mücadelesini tehdit edenlerin büyük sermaye ve ona bağlı siyasal güçler olduğu açıkça ortaya çıkıyor.» dedi.

6 EYLÜL 1975 DISK'in «Faşizme karşı, demokratik hak ve özgürlükler için mücadele» mitinglerinden ilki İzmir'de yapıldı. Genel Başkan Kemal TÜRKLER «Sosyalizme geçme şartları olan köklü sosyal ekonomik ve politik dönüşümlerin gerçekleşmesini sağlayacak halktan yana bir iktidarın kurulması ve yurdumuzda temel demokratik dönüşümlerin gerçekleşmesini zorlaştıran baş engel bu gunkü MC iktidarındır. Bu demektir ki, anti-faşist, anti-emperyalist mücadelemizin acil görevi MC iktidarının aldığı oyları mümkün olduğu kadar azaltarak böylece gerici bir iktidarın bir daha koalisyon da bile bir araya gelmesi

olanagını ortadan kaldırmaktır.» dedi.

Genel Sekreter İbrahim GÜZELCE «DISK kuruluşundan buyana işçi sınıfının sadece ekonomik istekleri doğrultusunda değil özellikle köklü dönüşümler için sömürsüz ve demokratik bir Türkiye için de mücadele yürütmüştür.» dedi.

7 EYLÜL 1975 Vanşehir'deki Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliğinde çalışan işçilerin çalışma koşullarının saptanması için 3 kişilik DISK heyeti Ceylanpınar'a gitti.

9 EYLÜL 1975 Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 11 Eylül 1975'i Şili halkı ile dayanışma günü olarak ilan etti. DISK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER «İki yıl önce Şili'nin Anayasal hükümetini bir darbeyle düşüren, ülkenin yasal Cumhurbaşkanı Allende'yi öldüren askerî cunta onbinlerce Şili'li işçi, köylü, öğrenci, memur, sendikacı, bakan v.b. öldürmüş, toplama kamplarına yığmış, işkencelere uğratmıştır. Faşist Şili Cuntasının, Evrensel İnsan Hakları Duyurusunda yer alan en basit demokratik hak ve özgürlüklere karşı giriştiği bu saldırı barış, demokrasi ve toplumsal ilerlemeyi yana tüm insanlık tarafından nefretle karşılanmış ve mahkûm edilmiştir.

Türkiye İşçi Sınıfının sendikal örgütü DISK, Şili askerî faşist Cuntası ve insan hak ve özgürlüklerine karşı giriştiği cinayetleri, saldırıları şiddetle protesto eder.» dedi.

10 EYLÜL 1975 DISK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER ve Genel Başkan Vekilleri Rıza Güven, Mehmet Kılıç DISK'e bağlı Tek-İş Sendikasının 6. Genel Kuruluna katıldı.

Genel Kurulda konuşan K. Türkler «DISK, faşizmin tırmanmasını engellemek ve demokratik, sendikal hak ve özgürlüklerin elde edilmesi yönünde verilen Anayasal mücadelenin içinde ve ön safalarında yerini almaya devam edecektir.» dedi.

13 EYLÜL 1975 İşçilere saldırı demokrasiye saldırdır. Beko Teknik işçilerine yapılan saldırı üzerine DISK Genel Sekreteri İbrahim GÜZELCE «...Beko işçilerine yolda girişilen silahlı saldırı, işçi sınıfımıza karşı alabildiğine yoğunlaşan baskı ve terör faşizmin ağıktan açığa tezğahlandığı nin en somut göstergesidir. Sermaye sınıfları böylece, işçi sınıfını dağınıklığa ve yitirilmesine iterek, demokratik gücünü ön-cüsüz bırakmak istiyorlar. Hergün yeni bir olay ve karışıklık çıkararak kamuoyunun tepkisini törpülemeye, bu terörcü davranışlara karşı kayıtsız bırakmaya çalışıyorlar.» dedi.

14 EYLÜL 1975 Yurdun çeşitli bölgelerinden gelen 3000 in üzerinde temsilci, baştemsilci, merkez ve şube yönetim ve yürütme kurullarının katılımıyla DISK Genel Temsilciler Meclisi İstanbul'da toplandı.

15 EYLÜL 1975 DISK Yürütme Kurulu, DISK'in faşizme karşı ulusal mücadelede en ön safta yerini aldığını belirtti ve bağımsızlıktan, demokrasiden, barış ve toplumsal ilerlemeyi yana olan bütün demokratik, yurtsever örgütleri, kişileri faşizme ve emperyalizme karşı eylem ve gücünü çağırıyor.

16 EYLÜL 1975 DISK Heyeti Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliğinde çalışan işçilerin çalışma koşullarını inceleyen bir rapor hazırlandı. Raporda Ceylanpınar işçilerinin kötü koşullar altında çalıştığı belirtiliyor.

18 EYLÜL 1975 DISK'in düzenlediği «Demokratik Hak ve Özgürlükler için Mücadele» mitinginin son hazırlıkları ile ilgili miting tertip komitesi toplandı.

20 EYLÜL 1975 DISK'in düzenlediği Demokratik Hak ve Özgürlükler için Mücadele mitingi İstanbul Taksim meydanında yüz bin işçi ve emekçinin katılımıyla yapıldı.

Demokrasinin tek güvencesi olduğunu ve faşizme geçit veremeyeceğini bir kere daha vurgulayan işçiler mitingi sabote etmek isteyen ve adına maocu-trockist, cepheci denilen bozguncu unsurlarda gereken dersi verdi.

30 EYLÜL 1975 DISK İspanya faşist rejimini nefretle kınadı. «Tüm Dünya Barış ve Demokrasi güçlerinin, sosyalist ülkelerin ve birçok kapitalist ülke hükümetlerinin protestosunu hiçe sayan İspanya Devlet Başkanı faşisi Franco, 5 genç anti-faşist in idam mangasına göndermekte tereddüt etmedi.»

İşçi sınıfımızın sınıf ve kitle örgütü olmasının yanında, ulusal ve demokratik bir kuruluş olan DISK, yüzbinlerce üyesi adına İspanya Faşist rejiminin 5 genç anti-faşist katletmesini nefretle kınar.

1975 YILI ÜYE SENDİKALAR OLAYLAR GELİŞİMİ

1 EYLÜL 1975 DISK'e bağlı Hürcam İş Sendikası Temsilciler Meclisi açıklama yaptı: «Milliyetçi Cephe Hükümeti gelişen işçi sınıfı mücadelesini kanla ateşle bastırmak istemektedir.»

* Tarsus Çümitaş işyerinde DISK üyesi Maden-İş Sendikasının sürdürmekte olduğu grev 188. günü doldurdu. İki grevci işçi tutuklu...

* Mersin Anadolu Cam Sanayii'nde bir işçinin iş kazası sonucu ölmesi üzerine gerekli güvenlik tedbirlerini almayan işvereni protesto etmek için DISK'e bağlı Baysen-İş sendikasına üye 1350 işçi direnişe geçti.

* Denizli Basma Fabrikasında Sendikası özgürlüklerin kısıtlanmasını kınamak için direnen işçilerden altısı ölüm orucuna başladı.

2 EYLÜL 1975 Türkiye Irak Tabii Gaz Boru Hattı İnşaatı işyerinde çıkan yetki uyuşmazlığı sonucu yapılan referandum oylamasını, işçilerin tümünün aynı yönde oyunu kullanmasıyla DISK'e bağlı Baysen-İş kazandı.

3 EYLÜL 1975 Tofaş, Oyak - Renault, Makove, Robert Bosch işyerlerinde DISK'e bağlı Maden-İş Sendikası beş bin işçi adına toplu iş sözleşmesi yaptı.

4 EYLÜL 1975 Foça Tatil Köyünde DISK'e bağlı Turizm-İş Sendikasına geçen işçilerin sendika seçme özgürlüğünün işveren tarafından engellenmesi üzerine başlayan direniş işveren tarafından işçilerin isteklerinin kabul edilmesiyle sona erdi.

5 EYLÜL 1975 İstanbul Edebiyat Fakültesi Matbaasında işverenin işçilerin istediği ücreti ve sosyal yardımı vermemesi üzerine DISK'e bağlı Basın-İş sendikasının başlattığı grev devam ediyor.

6 EYLÜL 1975 DISK'e bağlı Tek-İş Sendikasının 6. Genel Kurulu Toplandı.

7 EYLÜL 1975 Karadeniz Bakır İşletmelerinde 285 işçinin işine son verildi.

8 EYLÜL 1975 Faşist komandola DISK'e bağlı Sosyal-İş Sendikasının Uskudar ORKO mağazasında sürdürmekte olduğu grevdeki işçilere saldırdı.

9 EYLÜL 1975 Bilecik'te kurulu Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığı işyerinde yapılan referandumu DISK'e bağlı Sosyal-İş Sendikası, Adana Toprak Su Bölge Müdürlüğü işyerinde yapılan referandumu DISK'e bağlı Baysen-İş Sendikası kazandı.

11 EYLÜL 1975 Sungurlar Kazan Fabrikasında sendika seçme özgürlüğü için direnen işçilerle işverenin işyerine çalışmak için sokmak istediği gurup arasında çatışma çıktı bir işçi ağır yaralandı.

12 EYLÜL 1975 Servis otobüsüyle işe gitmekte olan Bako Teknik işçilerine silâhla saldırıldı. Bir işçi ağır yaralandı.

13 EYLÜL 1975 DISK'e bağlı Petrol Kimya-İş Sendikası ikiyüz işçiyi kapsayan Gripin Laboratuvarı işyerinde toplu iş sözleşmesi imzaladı.

14 EYLÜL 1975 Eskişehir Magnezit A.Ş. işyerinde, DISK'e bağlı Maden-İş Sendikası yüz işçiye yeni haklar sağlayan toplu iş sözleşmesi imzaladı.

16 EYLÜL 1975 DISK'in düzenlediği «DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLER İÇİN MÜCADELE» mitingini afişlerini ve ve bildirilerini dağıtan 3 işçi göz altına alındı.

17 EYLÜL 1975 DISK'e bağlı Sosyal İş Sendikası Kadıköy ve Pendik Orko Mağazalarında grev kararı aldı.

19 EYLÜL 1975 Maçka Otelinde çalışan 210 işçi DISK'e bağlı Turizm-İş'e geçti.

20 EYLÜL 1975 Seydişehir Alüminyum Tesislerinde Özgür Alüminyum-İş ile Maden-İş'in düzenledikleri ortak eğitim çalışmaları devam ediyor.

21 EYLÜ 1975 Bir araştırma: «Fiyat artışları işçi ücret artışlarını yüzde 240 geçti.

Devrimci Toprak-İş, üyelerine yapılan yasa dışı baskıların yoğunlaşmasını kınadı. DISK'e bağlı KAPFER-İŞ, üyelerinin sorunlarını kamuoyuna duyurmak için açık hava toplantısı düzenledi.

23 EYLÜL 1975 Karadeniz Bakır İşletmelerinde Toplusözleşme Yetkisini DISK'e bağlı Maden-İş Sendikası aldı.

24 EYLÜL 1975 DISK'e bağlı Gıda-İş Sendikasına üye işçiler «Marsa Margarın Sanayii Fabrikasında Tek Gıda-İş Sendikasının sahta fiş düzenleyerek yetki almak istemesi üzerine Referandum istediler

25 EYLÜL 1975 Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş'den ayrılarak Çağdaş Gıda-İş Sendikasını kuran bütün işçileri DISK'e katılma kararı aldı.

25 EYLÜL 1975 FAKO ilaç Sanayi'inde çalışan 330 işçi istifa ederek DISK'e bağlı Petkim-İş'e geçtiler.

DISK üyesi ASİS Sendikası İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesinde grev kararı aldı.

* DISK'e bağlı Tekstil Boya Fabrikası işçilerinin; işçi temsilcisinin gerekçesiz olarak işten atılması üzerine başlattıkları direniş 52 gündür devam ediyor.

Adana MARS A yağ fabrikasında yapılan referandumu DISK'e bağlı Gıda-İş Sendikası kazandı.

DISK'e bağlı Gıda-İş Sendikası 87 işçi adına Süt Endüstri İzmir Süt ve Mamulleri işyerinde 87 işçi adına toplu sözleşme imzaladı.

Kanat Plastik Sanayi işyerinde çalışan 100 işçi Plastik-İş Sendikasından istifa ederek DISK'e bağlı Lastik-İş'e geçtiler.

26 EYLÜL 1975 DISK'e bağlı Maden-İş Sendikası XXII. devre olağan II. Genel Yönetim Kurulu toplandı. İşçi sınıfının sendikalar alanında gelişen ekonomik ve politik sorunlarının tartışıldığı toplantıya DISK GENEL Sekreteri İbrahim GUZELCE'de katıldı.

27 EYLÜL 1975 DISK'e bağlı Petkim-İş Sendikasının Antalya M.K.E. Kurumu Kuru Pül Fabrikasında uygulamaya karar verdiği grev "Milli Güvenlik" gerekçesiyle Bakanlar Kurulu tarafından ertelendi.

27 EYLÜL 1975 DISK'e bağlı Baysen İş Sendikasına üye 170 işçinin Pazarcık'ta kurulu Türkiye Irak Boru hattı, inşaatı işyerinde başlattıkları direniş, işverenin, işçilerin isteklerini kabul etmesiyle sona erdi.

29 EYLÜL 1975 Özgür Haber-İş Sendikası Birleştirme komisyonunun DISK yurütme kurulunca onaylanan raporuna olumsuz cevap vermesi üzerine DISK Ana Tüzüğü uyarınca DISK üyelikinden düştü.

AYIN YORUMU

Geçtiğimiz Temmuz sonlarına doğru Sıkıyönetim kaldırıldı. Geniş işçi kitleleri, üzerlerindeki bu fiilî engelin kalkmasıyla ekonomik ve toplumsal istekleri ile sendikal ve demokratik hak ve özgürlükleri için verdikleri mücadeleyi yükselttiler. Basın, bu gelişimi, baş sayfada, fakat «işçilerle panzerlerin çatışması» (!) şeklinde resimler ve DISK'e bağlı sendikaların, ileri toplu sözleşmelerle sağladığı hakları geçiştiren basının bu davranışıyla varılmak istenen nokta: kamuoyundan da «kaybolan huzurun sağlanması» yolunda öneri ve giderek uygulamalar gelecekti...

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Genel Sekreteri Rafet İbrahimoglu, 20 Eylül'de verdiği ultimatom-demeçte; idarenin inzibat yetkilerini en etkili şekilde ve süratle uygulaması şarttır» diyerek, artık hukuksal ve Anayasal uygulamalardan vazgeçilmesini öneriyordu. Aynı demeçte : «mevzuatımızdaki mevcut boşlukların doldurulması» gerekir derken de, 274 ve 275 sayılı Yasaların sendikal örgütlenme ve eylemleri daha da kısıtlayıcı yönde değiştirilmesini hedefliyordu. «Referandumu yasa dışı» ilân ederek referandum ve sendika seçme özgürlüğü için direnen işçi sınıfına karşı girişilen faşizan saldırıların yoğunlaşmasını istiyordu.

Tekelci burjuvazinin istediği nedir?

Dünya kapitalist sisteminin genel buhranı derinleşmekte devam ediyor. Bundan en çok etkilenen geri bırakılmış ülkeler. Ülkemizde iktidarda olan MC'nin ekonomi politikasıyla işsizlik arttı, pahalılık yüzde 30'a yükseldi, dış ticaret açığı 30 milyon liraya yaklaştı, dış borçlara 700 milyon lira daha eklendi. Dünya bizi «...borçlarını ödeyemez ülke» ilân etti.

Emperyalist tekeller tarafından belirlendiği için, dışa bağımlı sanayimize gerekli maddelerin yükselen fiyatlarına karşı ses çıkaramayan tekelci burjuvazi, döviz rezervlerinin de azalmaya devam etmesiyle ancak üç yola başvurabiliyor: 1 - Ücretlerin dondurularak satın alma gücünün düşürülmesi ve iç tüketimin sınırlandırılması, 2 Yeni fiyat artışları ile ihracatı arttırıcı teşvik tedbirlerinin hızla uygulanması, 3 - Yabancı sermayeye sağlanan kolaylıkların fazlaştırılması. Geçtiğimiz günlerde tekeller Avrupası işveren örgütlerini, bu arada TİSK'i Lizbon'da bir araya getiren toplantıda alınan kararlar da yukarıdaki 1 ve 2. maddeler doğrultusunda.. Ancak, emekçi kitlelerin toplumsal ve siyasal uyanışı hızlanıyor. İşçi sınıfımız, kemerleri sıkma politikasına, yokluğa, kapitalizmin buhranının, sadece sonuçlarına de-

ğil, nedenlerine de «Hayır» diyor.

Özellikle 14 Ekim 1973'den bu yana kitle tabanı iyice kayan. manevra kabiliyeti azalan ve artık tek bir partiyle iktidar olamayan tekelci burjuvazi, sömürsünü ve kârını arttırmaya, ülkemizi daha da bağımlılaştırmaya yönelik tedbirleri uygulamaya sokmak için ön hazırlıklarını tamamlıyor. İlk adımda DISK'in etkisini kırarak, bağımsızlık, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme, sömürsüz baskısız bir düzen mücadelesini en etkin kitle gücünden yoksun bırakacağını ve böylece işçi sınıfını dağınıklığa iteceğini, demokratik güçbirliğini engelleyeceğini ve kamuoyunu ters yönde oluşturmaya çalışacağını umuyor.

Adım adım, fakat hızla uygulamaya konan bu plân faşizmi getirme doğrultusundadır. Bu gerçeklerden çıkarak, ilerici devrimci ve ulusal demokratik örgüt ve güçlerin önümüzdeki acil görevi, DISK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER'in en son 20 Eylül Taksim Büyük İşçi Mitinginde belirttiği gibi, ücret artışlarının sağlanması, satın alma gücünün korunması ve yükseltilmesi, demokratik ve sendikal hak ve özgürlüklerin korunması ve genişletilmesi ileri bir demokratik ortamın yaratılmasıdır. İşçi sınıfının ve tüm ilerici güçlerin eylem birliğini güçlendirmek bu mücadelenin temel şartıdır.

DISK YAYINLARI

DUZENLI YAYINLAR

- ★ DISK Ajansı (Her Salı ve Cuma günleri çıkar.)
- ★ DISK Ajansı Üzeti (Fransızca ve İngilizce olarak ayda bir yayınlanmaktadır.)
- ★ DISK Dergisi (Ayda bir yayınlanır.)
- ★

KITAP VE BROŞÜRLER

- ★ V. Genel Kurul Belgeleri
- ★ DISK Ana Tüzüğü
- ★ DISK'i Tanıtım (Türkçe, İngilizce ve Fransızca olarak yakında yayınlanacaktır.)
- ★

DISK'e BAĞLI SENDİKALAR

1. ASİS 10 96 94
Gazi Mustafa Kemal Paşa Bulvarı
No. 112/16 MALTEPE/ANKARA
2. BAR-DER-İŞ 26 60 63
Ankara Cad. Nurlu Han No: 123/4 SİRKECI
İSTANBUL
3. BASIN-İŞ 22 61 97 - 27 67 37
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12 CAĞALOĞLU / İSTANBUL
4. BAYSEN-İŞ 25 46 05
Necatibey Cad. Sezenler Sok. No: 1 / 10
YENİŞEHİR/ANKARA
5. Devrimci TOPRAK-İŞ 25 49 56
Akay Cad. Nizamoğlu Apt. No: 6/6
BAKANLIKLAR/ANKARA
6. GIDA-İŞ 45 89 85
Refik Saydam Cad. No: 3/4 TEPEBAŞI
İSTANBUL
7. HAS-İŞ 26 45 11
İncili Çavuş Sok. Karadeniz Apt. Kat 1
SULTANAHMET/İSTANBUL
8. HÜRCAM-İŞ 27 84 02
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12/4
CAĞALOĞLU/İSTANBUL
9. KAPFER GENEL-İŞ 18 99 87
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No: 53 / 10
MALTEPE/ANKARA
10. KERAMİK-İŞ 27 84 02
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12/4
CAĞALOĞLU/İSTANBUL
11. PETROL KİMYA-İŞ 28 35 10 - 11
Divanyolu, Klodfarer Cad. No: 12/3
CAĞALOĞLU/İSTANBUL
12. LÂSTİK-İŞ 25 42 70 - 71
Londra Asfaltı, Merter Sitesi TOPKAPI/İST.
13. MADEN-İŞ 48 50 74 - 75 - 76
Cihanmuma Mah. Barbaros Bulvarı No: 58/
2-3-4-5 BEŞİKTAŞ/İSTANBUL
14. PETKİM-İŞ 17 48 10 - 25 15 78
İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok. No: 7/13-14-
15 ANKARA
15. SOSYAL-İŞ 12 59 21 - 25 27 78
Necatibey Cad. Sezenler Sok. Lozan Apt.
No: 2/14 ANKARA
16. TEK-İŞ 18 89 09
İnkilâp Sok. No: 3/8 YENİŞEHİR/ANKARA
17. TEK-BANK-İŞ 25 31 93
Bayındır Sok. No: 37/6 KIZILAY/ANKARA
18. TEKSTİL 26 85 90
Babiâli Cad. Sıhhiye Apt. No: 19/3
CAĞALOĞLU/İSTANBUL
19. TURİZM-İŞ 44 41 32 - 45 73 82
İstiklâl Cad. Taksim Palas No: 27-29/3
BEYOĞLU/İSTANBUL
20. TUMKA-İŞ 25 42 71
Londra Asfaltı, Merter Sitesi AKSARAY/İST
21. YENİ HABER-İŞ 18 80 96 - 25 23 11
Gazi Mustafa Kemal Bul. Tulluoğlu Ap. No
71/1-2 MALTEPE/ANKARA

